

mzp.gov.cz

Příloha ke Zprávě o životním prostředí České republiky

2025

Informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci jednotlivých krajů v oblasti životního prostředí[1]

[1] *Informace publikované v této kapitole vycházejí z podkladů zpracovaných a poskytnutých jednotlivými kraji.*

Obsah

1. Hlavní město Praha 3
2. Středočeský kraj 14
3. Jihočeský kraj 20
4. Plzeňský kraj 26
5. Karlovarský kraj 32
6. Ústecký kraj 35
7. Liberecký kraj 38
8. Královéhradecký kraj 44
9. Pardubický kraj 47
10. Kraj Vysočina 52
11. Jihomoravský kraj 58
12. Olomoucký kraj 64
13. Zlínský kraj 72
14. Moravskoslezský kraj 77

Seznam zkratek 83

1. Hlavní město Praha

Projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí v roce 2025

Název projektu	Cíle projektu
Klimatický plán hl. m. Prahy a jeho naplňování v roce 2025	Plán byl přijat Zastupitelstvem hl. m. Prahy v červnu 2021 jako soubor celkem 69 opatření, přijatých za účelem snížení množství emisí CO_2 na území hl. m. Prahy o 45 % (do roku 2030). Tato opatření je možno rozdělit do čtyř zásadních oblastí – mitigační (energetická, zejména přechod k obnovitelným zdrojům a celkové snížení spotřeby energie), dopravní (dostavba významných dopravních staveb a co nejrychlejší přechod k udržitelnější mobilitě a podpora bezemisní mobility), opatření vedoucí k urychlení přechodu na cirkulární ekonomiku a opatření adaptační.
Klimatický plán hl. m. Prahy – Adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu	Na poli adaptace na změnu klimatu probíhaly práce na naplňování projektů obsažených v novém Implementačním plánu ke Strategii adaptace na změnu klimatu pro roky 2025–2029. Po celkové revizi byla vytvořena nová projektová databáze. Projekty, zařazené do zásobníku, jsou od roku 2025 nově podrobeny systému odborného hodnocení s důrazem na kvalitu a adaptační potenciál, a podle výsledku doporučeny k financování. V roce 2025 byla Zastupitelstvem hl. m. Prahy schválena podpora 15 adaptačních projektů v celkové výši 23,7 mil. Kč. Z těchto projektů bylo v roce 2025 dokončeno 7 projektů, ostatní projekty budou zcela dokončeny v r. 2026. Ve vybraných projektech převládaly obnovy a rekonstrukce veřejných prostranství a zeleně, vnitrobloků bytových domů, revitalizace bývalých návesních rybníků a dalších vodních prvků. Dotační podpora se týkala i obměny trávníků za druhově bohatší květnaté plochy či výsadby nových stromořadí a trvalkových záhonů v uličním prostoru. V rámci naplňování Strategie adaptace a realizace adaptačního projektového zásobníku Praha investovala v letech 2020–2025 zhruba 570 mil. Kč do více jak 280 projektů městských částí. V roce 2025 pokračovaly i další interní projekty – tvorba mapy Oáz chladu na území hl. m. Prahy (spolupráce s OICT, a.s.), pokračující výsadby v rámci projektu Klimatické stromy pro Prahu (ve spolupráci s TSK Praha, a.s. a Lesy hl. m. Prahy), tvorba Koncepce a systému zelené infrastruktury v Praze jako hlavního adaptačního opatření města a snižování dopadu změny klimatu (IPR Praha), a mediální aktivity – kulaté stoly s odborníky na témata: přívalové srážky a tvorba srážkoodtokových modelů, rozvoj městského a příměstského zemědělství v Praze, zelené střechy. OCP MHMP pořádal nebo se účastnil několika osvětových akcí a festivalů (Adapterra Awards, Poznej Vltavu!), rozšířil portfolio vydaných publikací a videomateriálů a rozšířil edukační činnost v prostoru sociálních sítí i outdoorových kampaní.

Název projektu	Cíle projektu
Klimatický plán hl. m. Prahy – Udržitelná energetika	V roce 2025 byly v oblasti energetiky – mitigace realizovány studie, analýzy, evaluace, pilotní projekty a právní poradenství ve vztahu ke Klimatickému plánu a Komisi rady pro klima. Probíhala úhrada právních, odborných a poradenských služeb k projektům vyplývajícím z Klimatického plánu, SECAPu a Koncepce energetiky MHMP, příprava podkladů, studií proveditelnosti, veřejných zakázek a dotační podpory. Nově došlo k přípravě podkladů pro digitalizaci energetických dat na majetku HMP, které byly následně v rámci výzvy NPO 15/2025 podány s žádostí o podporu na SFŽP ČR. Projekt byl schválen v závěru roku 2025. Pod oddělením energetického manažera bylo zřízeno ,,Krajské energetické centrum“, které má za cíl, v souladu s podmínkami výzvy, do 4 let nastavit a spustit systémové energetické poradenství pro správce majetku HMP v oblasti energetiky a centrálně digitalizovat data z úrovně energetiky pro budoucí vhodné a efektivní plánování mitigačních opatření. Dále byly prověřovány projekty komplexní renovace vybraných školských a kulturních objektů v rámci programu ENERGov ModFond, včetně pilotních projektů na osmi školských budovách. Pokračovalo se ve finalizaci podkladů pro spuštění jednotné datové platformy pro energetický management. Současně probíhalo zpracování PENBů, kontroly energetických zařízení a postupná aplikace ISO 50001, metodická a dotační podpora organizací HMP a MČ včetně přípravy žádostí z Modernizačního fondu. Důraz byl kladen také na organizaci konferencí, workshopů a vzdělávání energetiků a na odborné studie a analýzy v oblasti energetické bezpečnosti, například využití odpadního tepla z ÚČOV, instalace OZE či příprava Strategie rozvoje teplárenství hl. m. Prahy. V průběhu roku se významně posunulo zpracování zásadního koncepčního dokumentu Strategie teplárenství na území hl. města Prahy.
Klimatický plán hl. m. Prahy – Cirkulární ekonomika	V roce 2025 pokračovala implementace Akčního plánu strategie Cirkulární Praha 2030. Ve spolupráci s externím dodavatelem a garanty byl průběžně vyhodnocován stav projektů napříč čtyřmi klíčovými oblastmi: stavebnictví, odpadové a vodní hospodářství, zemědělství a veřejné zakázky. Počet Reuse dnů (bezplatných swapů s doprovodným programem zaměřeným na udržitelnou spotřebu) vzrostl na 27 a do jejich pořádání se zapojilo 22 městských částí hl. m. Prahy. Pro zaměstnance MHMP byly opět uspořádány 2 dvoudenní swapy. Dále se rozvíjel program „Reuse na školách“ a nabídka cenově dostupných opravárenských a upcyklačních dílen pro veřejnost, do níž byla zapojena 2 nová místa; celkem probíhaly desítky kurzů na 5 místech po Praze. Pokračovalo také rozšiřování sítě Reuse pointů, a to otevřením desátého Reuse pointu na sběrném dvoře Ďáblická v Praze 8. Zároveň většina Reuse pointů přešla na efektivnější systém výdeje věcí bez předchozí rezervace, který umožňuje jejich okamžitý výběr a převzetí přímo na místě. Město zároveň pokračovalo ve finanční a metodické podpoře 3 Reuse center (Libre na Praze 8, Sto.re na Praze 7 a Reuse Praha 11), tedy míst opětovného využívání věcí, která pořádají vzdělávací, opravárenské a komunitní aktivity zaměřené na udržitelnou spotřebu. Reuse centrum Libre navíc v roce 2025 otevřelo Reuse půjčovnu nádobí a vybavení.

Název projektu	Cíle projektu
	Díky Reuse pointům mají občané možnost dát věcem druhou šanci, aby mohly být ještě smysluplně využity a neskončily v odpadu. Umístit je zde možné například nábytek, nádobí, knihy, hračky, sportovní vybavení, dětské kočárky a další. Darované věci jsou pak v Reuse pointech pro občany k dispozici zdarma.
Klimatický plán hl. m. Prahy – Udržitelná mobilita	V roce 2025 pokračovala v Praze realizace a příprava řady investičních akcí, které rozšiřují rozsah infrastruktury a služeb hromadné dopravy a tím zvyšují její konkurenceschopnost vůči individuálnímu cestování autem. Pokračovala výstavba metra linky D a do provozu byla uvedena zmodernizovaná stanice metra Pankrác na lince C. Proběhla rekonstrukce tramvajové trati v ulici U Výstaviště a Malostranská – Chotkovy sady. Byla slavnostně otevřena nová tramvajová vozovna Hloubětín. Byla zahájena stavba nové tramvajové tratě v Počernické ulici a tratě Muzeum. Došlo k zahájení výstavby infrastruktury pro elektrifikaci autobusových linek 131 (linka 51) a 176 (linka 53) a byl zahájen testovací provoz trolejbusu na lince č. 58. Pokračovala stavba Dvoreckého mostu, který poskytne nové spojení přes Vltavu pro prostředky hromadné dopravy, pěší a cyklisty. V závěru roku 2025 proběhlo rozšíření vytíženého úseku cyklotrasy A1 v Radotíně. V severní části Prahy byla dokončena nová stezka pro pěší a cyklisty spojující Březiněves a Třeboradice. Ve spolupráci s městskými částmi pokračovalo zřizování zón s omezenou rychlostí (Tempo 30). Výrazný rozvoj zaznamenala oblast dynamického řízení dopravy, kde bylo zpracováno 130 změn řešení pro světelná signalizační zařízení. Na 12 křižovatkách došlo k doplnění preference pro autobusy MHD, což prokazatelně snižuje zdržení a zkracuje cestovní doby. Optimalizace se dotkla také tramvajového a trolejbusového provozu. Praha se věnuje také systematickému rozvoji zeleně, kde na změnu klimatu reaguje moderními technologiemi. Pomocí 3D laserového skenování TSK hl. m. Prahy vytvořila „digitální dvojčata“ stromů pro jejich efektivnější ochranu a odbornou správu. V uplynulém roce pracovníci TSK vysadili 635 nových stromů a do všech projektů integrují principy modrozelené infrastruktury pro lepší hospodaření se srážkovou vodou.
Vybudování protipovodňové ochrany (PPO) hl. m. Prahy	V roce 2025 byla zahájena realizace navýšení PPO na Starém Městě a rovněž pokračovala akce doplnění a rozšíření PPO na základě zkušeností z povodně 2013.
Potoky pro život	Revitalizace v minulosti nevhodně upravených vodních toků (v roce 2025 se jednalo např. další etapu revitalizace Litovicko-šáreckého potoka v Ruzyni nebo revitalizace Kunratického potoka v Braníku).
Obnova a revitalizace vodních nádrží	Celková revitalizace a odbahnění vodních nádrží (v roce 2025 se jednalo zejména o celkovou revitalizaci retenční nádrže Rezerva v Kunraticích).

Název projektu	Cíle projektu
Postupné snižování hlukové zátěže obyvatel	Hlavní město Praha standardně spolupracuje na zlepšování životních podmínek snižováním hlukové zátěže se správcem komunikací a provozovatelem a správcem tramvajových tratí, tj. s TSK hl. m. Prahy, a. s., a DP hl. m. Prahy, a.s. Využívá k tomu strategické hlukové mapy aglomerace, které zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví ČR, i hlukové mapy, jejichž zpracování zadává samo město. Strategické hlukové mapy jsou podkladem pro tvorbu akčních plánů snižování hluku, které na ně navazují. Jsou to strategické dokumenty města, určují tzv. hot spots, které jsou řešeny prioritně. V roce 2025 probíhaly běžné opravy i celé rekonstrukce tramvajových tratí (např. Klárov, vozovna Střešovice), zvýšil se počet umístění mazníků, které mají vliv na hlučnost provozu (např. ulice Chotkova, Malostranské náměstí), pokračovala výstavba nové tramvajové trati v oblasti Muzea, na více než 28 km tramvajových tratí proběhlo broušení vlnkovitosti kolejnic. V průběhu roku probíhaly rekonstrukce a průběžné přípravy rekonstrukcí na vybraných komunikacích (např. Ďáblická, Korunovační, V Olšinách, Poděbradská, PHS Balabenka, Průmyslová, Hartigova, 5. května), pokračovaly přípravy dokumentace k záměru realizace doprovodných opatření V Holešovičkách, rozšíření komunikace Horoměřická o BUS pruh a obchvatu Březiněvsi.
Obecní systém odpadového hospodářství hl. m. Prahy	Z vyhodnocení systému odpadového hospodářství hl. m. Prahy za rok 2025 je patrné postupné zvyšování míry třídění komunálních odpadů. Ke zlepšování bilance přispívá významnou měrou zavedení sběru rostlinného bioodpadu prostřednictvím nádob u domu od roku 2020. Ke konci roku 2025 bylo na území hl. m. Prahy umístěno již téměř 47 tis. ks sběrných nádob (meziroční nárůst o 3 188 kusů). Tímto způsobem sběru bylo v roce 2025 vytříděno téměř 20 tis. tun bioodpadů. Každoročně dále dochází k doplňování základních komodit na separačních stanovištích (plast a nápojové kartony, papír a sklo) o nádoby na sběr kovů (v roce 2025 osazeno již 64 % venkovních stanovišť) a zvyšován je také počet nádob určených na sběr jedlých olejů a tuků (1 003 stanovišť vybaveno touto nádobou). Za účelem podpory předcházení vzniku odpadů je podporováno rozšiřování sítě Reuse pointů zřizovaných v rámci sběrných dvorů města (více k Reuse pointům viz výše v bodě „Klimatický plán hl. m. Prahy – Cirkulární ekonomika“).
Zalesnění zemědělské půdy	Zalesňování a ozeleňování původně zemědělských pozemků (v roce 2025 se jednalo zejména o dosadby v rámci projektu Les Dívčí Hrady západ, lesopark Letňany IV. etapa a Les Jankov 1. etapa na ploše více než 220 tis. m^2).
Obnova historických sadů a alejí	Doplnění historických krajových odrůd do stávajících sadů (např. Seminářská zahrada, Vokovická třešňovka, sady na Klíčově atd.).
Obnova technických prvků v parcích	Celková obnova severní části Letenských sadů nebo revitalizace spodní části parku Nebozízek na Petříně.

Název projektu	Cíle projektu
Údržba zvláště chráněných území pastvou	Údržba stepních a polostepních lokalit pastvou kombinovaného stáda ovcí a koz.
Realizace Plánu udržitelné mobility Prahy a okolí	Plán udržitelné mobility Prahy a okolí, strategický dokument rozvoje dopravního systému, byl aktualizován v roce 2024. Akční plán 2024–2026 klade hlavní důraz na rozšiřování a zlepšování služeb hromadné dopravy, preferenci tramvají a autobusů v provozu, bezpečnost a zlepšování podmínek pro pěší a cyklisty. V souladu s cíli na zlepšení dopravní situace v ulicích, snižování dopadu dopravy na kvalitu života Pražanů a klima pokračuje elektrifikace autobusových linek, rozvoj tramvajových tratí, výstavba metra D, automatizace metra C, zklidňování provozu v okolí škol a v rezidenčních čtvrtích, rekonstrukce ulic a veřejných prostranství s větším množstvím zeleně, ale také nutné rekonstrukce stávající silniční infrastruktury. Aktuální informace na www.poladprahu.cz.
Projekt pražského carsharingu	V průběhu roku 2025 běžel projekt pražského carsharingu v podobném rozsahu jako v přechozích letech. Celkový počet carsharingových vozidel v Praze mezi roky 2024 a 2025 vzrostl z 1 806 na 2 546 (dva provozovatelé prakticky zdvojnásobili počet svých vozů).
Projekt Školní ulice	Od roku 2020 jsou v Praze realizovány tzv. školní ulice. V roce 2025 stoupl počet pražských školních ulic na celkem 15 – ZŠ Stoliňská (Praha 20), Hanspaulka, Na Dlouhém lánu, Pod Marjánkou, TGM, Dědina (Praha 6), Praha-Radotín, Pod Žvahovem (Praha 5), Umělecká, Letohradská, Františky Plamínkové, rovněž u MŠ U Studánky a Kostelní (Praha 7), Jílovská (Praha 4), Solidarita (Praha 10). Byly realizovány projekty k zásadnímu dopravnímu zklidnění v okolí některých škol, které využívají přístupů tzv. taktického urbanismu – ZŠ Grafická (Praha 5), připravuje se ZŠ a MŠ J. Seiferta (Praha 3).
Mikrodepa	Počet zásilek doručovaných přes mikrodepa Florenc a Anděl trvale roste. Měsíčních rekordů bylo dosaženo v březnu a v květnu 2025, kdy přes obě mikrodepa proteklo 19 300 zásilek. Celkem bylo za dobu fungování mikrodepa Florenc na cargokolech doručeno 407 tisíc zásilek (od listopadu 2020) a v případě mikrodepa Anděl přes 241 tisíc zásilek (od října 2021). V současné době se připravuje rekonstrukce obou mikrodep (změna z dočasného na trvalý stav + v případě Anděla také zlepšení přístupu) a doplnění balíkomatů před oplocení mikrodep.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotace na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Praha	Podpora následujících oblastí životního prostředí: Veřejná zeleň, Zelené učebny, Ochrana přírody, Ekologická výchova, Specifické projekty, Výukové a vzdělávací programy pro školy, Adaptace na klimatickou změnu. O dotace žádají jak právnické, tak i fyzické osoby. V roce 2025 bylo podpořeno 133 projektů v celkové výši 42,8 mil. Kč.
Program Čistá energie Praha 2024–2025	Hlavním cílem je motivace fyzických nebo právnických osob k realizaci úspor energií a zlepšení kvality ovzduší na území hl. m. Prahy v trvale obývaných bytových objektech s důrazem na potřebu snižování závislosti na dováženém zemním plynu. Program je určen na podporu instalací tepelných čerpadel, akumulačních nádrží v rodinných domech s vytápěním kotlem na pevná paliva 3. a vyšší emisní třídy, solárních termických systémů a regulace parametrů otopné vody z dálkového vytápění. Schválený rozpočet Programu byl 50 mil. Kč.
Program „Zlepšování kvality ovzduší v hl. m. Praze – pořízení ekologického vytápění v domácnostech Praha V", zkráceně „EU Kotlíkové dotace Praha V"	V případě kotlíkových dotací se jedná o dotační programy EU prostřednictvím OPŽP 2021–2027 (Prioritní osa 2, Specifický cíl 2.1) s cílem snížit emise z lokálního vytápění pevnými palivy v rodinných domech, podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek, obměnou za tepelné zdroje splňující emisní limity 3. a vyšší třídy. Program „EU Kotlíkové dotace V" byl vyhlášen v roce 2023. V následujícím roce byl příjem žádostí ukončen. Žadatelé mají smluvně na realizaci projektu 2 roky od podpisu smlouvy. Po této lhůtě bude Program ukončen. V roce 2025 bylo deseti žadatelům (fyzickým osobám, které splnily podmínky Programu) vyplaceno 1,6 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Název aktivity	Cíle aktivity
Krajská konference EVVO hl. m. Praha 2025	Tématem 16. konference environmentální výchovy hl. m. Prahy bylo „Zapojování cílů udržitelného rozvoje (dále SDGs) do vzdělávání". Akce se konala 06. 11. 2025 v areálu Toulcova dvora v Hostivaři. Výstupy z konference jsou k dispozici na www.konferenceevvopraha.cz.
Kampaň hl. m. Prahy v rámci Evropského týdne mobility (ETM)	ETM v Praze proběhl od 16. do 22. 9. 2025. Hlavním tématem ročníku byla „Mobilita pro všechny", zaměřená na boj proti dopravní chudobě a rovný přístup k udržitelné dopravě. Součástí kampaně byl mj. Den bez aut dne 22. 9. 2025 na Palackého náměstí v Praze 2. Doprovodné akce – odborné programy (např. Den bez bariér zaměřený na přístupnost bydlení a orientaci zrakově postižených), dále např. komunitní sousedské slavnosti, akce Mobilní cykloservis, Galasova Cyklojízda, Nedělní Cyklohráček z Prahy k Okoři a do Slaného, Tramvajový průvod ke 150. výročí MHD v Praze, Den otevřených dveří vozovny Hloubětín aj. Podrobnosti na https://praha.eu/web/etm.

Název aktivity	Cíle aktivity
Zajišťování provozu dvou významných středisek ekologické výchovy (SEV) na území hl. m. Prahy, SEV Lesů HMP a SEV Toulcův dvůr	Postupná realizace dlouhodobého záměru provozování a rozvoje areálů středisek EV v hl. m. Praha se zastoupením různých typů přírodních a polopřírodních prostředí jako zázemí pro realizaci EVVO pro školy a veřejnost. Dlouhodobě je podporován rozvoj a péče o areál a zázemí EVVO ve SEV Toulcův dvůr. Od roku 2017 je v rámci SEV Lesů HMP v provozu Ekocentrum PRALES (Pražské lesní středisko) v MČ Praha 19 – Kbely.
Tajemné sovy pro seniory	Realizace vzdělávacího programu v domovech pro seniory. Cílem programu je představení živých exemplářů sov žijících na území ČR a popis jejich etologie. V roce 2025 bylo realizováno 21 programů.
Návštěvnická hra	Cílem hry je představit veřejnosti vybraná zapojená ekocentra a motivovat je k návštěvě těchto míst. V roce 2025 bylo zapojeno 10 ekocenter na území Prahy a Středočeského kraje.
Časopis – Pražská EVVOluce	E-časopis Pražská EVVOluce se věnuje různým tématům pražské ekovýchovy a pražské přírody. Je určen pro širokou veřejnost i odborníky a pro všechny zajímající se o životní prostředí i EVVO (speciálně např. pro pedagogy). Všechna vydání jsou zdarma k dispozici na prazskaevvoluce.cz. Vychází již od roku 2016.
Zajištění ekologických výukových programů (EVP) a dlouhodobých vzdělávacích programů (DVP) pro školy	Kontinuální poskytování možnosti školám a dalším dětským kolektivům využívat komplexní sadu EVP a dlouhodobých vzdělávacích programů s dotovanou cenou a odpovídající aktuální poptávce. Pro školní rok 2024/2025 bylo za finanční podpory hl. m. Prahy zajištěno pro školy více než 450 různých typů EVP.
Eko-badatelský program pro žáky ZŠ na území hl. m. Prahy k filmu Planeta Praha	„Bádání na planetě Praha“ (https://ccbc.cz/badani-na-planete-praha/) je environmentální program určený pro žáky základních škol v Praze. Navazuje na úspěšný dokument Planeta Praha a propojuje teoretické poznání s praktickým bádáním v přírodě. Program je vytvořen ve 3 variantách pro 3 věkové skupiny žáků. V roce 2025 se zúčastnilo 27 pražských škol, celkem 1 506 žáků.
Osvětová kampaň Pasti na ptáky	V roce 2025 pokračovala kampaň na ochranu ptáků ve městě. Kampaň upozorňuje na zbytečné úhyny ptáků formou umělecky zpracovaného videa a velkoformátových fotografií ve spolupráci se CCBC, ČSO a předními umělci Národního divadla.
Dny stromů 2025	Pravidelná akce pro veřejnost a pro školy, konaná u příležitosti dne stromů. Pestrá podzimní akce, která nabízí poučení i zapojení do aktivní činnosti formou workshopů a sázení stromů. Akce zahrnuje rovněž exkurze ve vybraných sadech a lesích. Dny stromů koordinují Lesy hl. m. Prahy, do akce je zapojeno mnoho dalších organizací, s informacemi a zážitky souvisejícími se stromy a lesními organismy (byliny v lese, včely, netopýři, ptáci a savci).

Název aktivity	Cíle aktivity
Putovní výstava fotografií NE! v přírodě	Celoroční osvětová kampaň upozorňující na nevhodné chování některých návštěvníků městských lesů a parků. Výstava řeší celkem 12 témat a každé téma má svou tvář z řad známých osobností. V roce 2025 byla výstava na 12 různých místech.
Digitální kampaň na obrazovkách Ámos vision na školách	Od roku 2025 se na školách v Praze realizuje digitální kampaň formou obrazovek Ámos vision. V roce 2025 bylo touto cestou komunikováno například nevhodné chování v městské přírodě či význam opylovatelů.
Výrobky s regionální pražskou směsí semen	V roce 2025 nechala Praha vyrobit diáře a PF s příměsí regionální pražské směsi semen. PF a některé listy diáře byly natištěné na tzv. rostoucí papír s touto směsí.
Veletrh poskytovatelů EVVO v Praze	V roce 2025 se konal první veletrh poskytovatelů EVVO v Praze, a to v prostorech OC Chodov ve dnech 30. – 31. 5. 2025.
Pražský klimatický dialog	Seriál dialogů politiků, expertů, zástupců neziskového sektoru, občanské společnosti a dalších na konkrétní témata, kterými se zabývá Klimatický plán hlavního města Prahy do roku 2030 (první dialog proběhl v roce 2024). V roce 2025 proběhly dialogy o udržitelné výstavbě a renovaci, aktivní mobilitě a parkování (video viz https://www.youtube.com/).
Workshopy a konzultace pěstitelství v ZŠ	Projekt, který kombinuje instalaci pěstebních záhonů do školních zahrad a edukaci jejich založení a následného využití s žáky a vyučujícími. V roce 2025 realizováno pro tři školy v Praze.
Putování za památnými stromy hl. m. Prahy	Environmentální projekt pro studenty ZŠ a SŠ v Praze na podporu popularizace památných stromů na území hl. m. Prahy. Odborně vedená exkurze po zajímavých a pozoruhodných památných stromech.
Rozvoj Portálu životního prostředí hl. m. Prahy	Správa a rozvoj nových webových stránek města k životnímu prostředí jako součásti portálové rodiny HMP, s cílem vyšší integrace informací různého typu (mapové informace z centrálního skladu HMP, online informace z externích informačních zdrojů, informace z Portálu HMP a portálů městských částí HMP). V roce 2025 byl zahájen projekt na modernizaci části obsahující souhrnné informace o stavu ŽP v Praze. Pokračovalo rozšiřování rubriky s elektronickými verzemi materiálů pro veřejnost a zejména pro děti.
Komplet materiálů Praha životní prostředí	Každoroční příprava a publikace materiálů tvořících komplet Praha životní prostředí, od vydání 2014 v inovované podobě (podrobná Elektronická zpráva, stručná souhrnná zpráva o životním prostředí v Praze – vybrané údaje z Elektronické zprávy s mapovou přílohou). Publikace v tištěné i elektronické podobě (na internetu). Příprava sady materiálů za rok 2023, zahájení přípravy sady za rok 2024. Dále vydání 1 čísla materiálu Rychlé informace o ŽP v Praze. Zahájení projektu přípravy elektronické ročenky Praha ŽP.

Název aktivity	Cíle aktivity
Příprava informačních a osvětových materiálů pro veřejnost v oblasti péče a ochrany životního prostředí	Příprava informačních a osvětových materiálů (letáky, brožury, publikace, informační tabule v terénu apod.) se zaměřením na oblasti pražské přírody a krajiny, nakládání s komunálními odpady, využívání energie, adaptace na změnu klimatu aj. V roce 2025 pokračovalo doplňování sady „V Praze za přírodou“ (letáky k trasám, mapa a souhrnný leták), aktualizován byl opět leták „Pražské sady a aleje“ a pokračovala aktualizace sad „Lesy a lesoparky Prahy“. Pokračovala průběžná údržba naučných stezek a instalace informačních tabulí o pražských rybnících a vodních tocích v terénu. Část informačních materiálů byla připravena v německé, anglické a ukrajinské verzi. Všechny nové materiály jsou publikovány také v elektronické verzi na Portálu ŽP hl. m. Prahy.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Název aktivity	Garant aktivity
Program GLOBE Celostátní program. Mezinárodní vzdělávací program, který rozvíjí badatelské dovednosti žáků a žákyň a posiluje jejich zájem o přírodu a životní prostředí. **V roce 2025 bylo na území hl. m. Prahy do programu zapojeno 17 škol**.	regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Program Ekoškola Celostátní program. Mezinárodní vzdělávací program, ve kterém žáci a žákyně spolu s vyučujícími a dalšími dospělými mění své školy a obce na udržitelnější a příjemnější místa. **V roce 2025 bylo na území hl. m. Prahy do programu zapojeno 48 škol.**	regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Program Les ve škole Celostátní program. Mezinárodní vzdělávací program, díky kterému žáci a žákyně poznávají přírodu a náš největší přírodní ekosystém – les – ve škole a jejím okolí. **V roce 2025 bylo na území hl. m. Prahy do programu zapojeno 27 škol.**	regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Program Učíme se venku Celostátní program, který každý rok zefektivňuje výuku u stovek učitelů i škol. Nabízí hotové lekce, hry, videokurzy pro venkovní výuku napříč všemi předměty. **V roce 2025 bylo na území hl. m. Prahy 19 škol zapojeno do dlouhodobé Akademie Učíme se venku, desítky dalších škol se do programu zapojily krátkodoběji.**	regionální aktivity zajišťuje TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Projekt M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro základní školy) Celostátní program SSEV Pavučina s cílem zejména vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního EVVO. V Praze bylo do projektu M.R.K.E.V. přihlášeno 19 škol.	regionální aktivity zajišťuje Botič o.p.s., Praha

Název aktivity	Garant aktivity
Projekt Mrkvička (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro mateřské školy) Celostátní program SSEV Pavučina poskytuje metodickou a informační podporu a umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami v oblasti EVVO. V Praze bylo do projektu přihlášeno 63 mateřských škol.	regionální aktivity zajišťuje Botič o.p.s., Praha
Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy pro pedagogy MŠ Cílem tohoto specializačního studia bylo vybavit 20 pedagogů MŠ znalostmi, dovednostmi a motivací potřebnými k realizaci efektivní EV, resp. vzdělání pro udržitelný rozvoj tak, aby získané znalosti a dovednosti mohli účinně aplikovat ve své praxi školního koordinátora EVVO.	regionální aktivity zajišťuje Botič o.p.s., Praha

Prioritní environmentální problémy kraje v roce 2025

Ochrana klimatu a adaptace na změnu klimatu

Současná zástavba v centrální oblasti města je málo odolná vůči změnám klimatu, jako jsou letní vedra, přívalové deště nebo sucho, a tak přetrvává efekt tzv. tepelného ostrova. V centru města a hustě obydlených částech může rozdíl v teplotách činit až 8 °C oproti zeleným částem města (okrajové části, čtvrti podél vodních toků, lesů apod.), což ohrožuje zdraví citlivých skupin obyvatel. Hl. m. Praha postupně realizuje projekty adaptačních opatření s přirozenou ochlazovací a stínící funkcí, jako je výsadba nové i údržba stávající zeleně, zakládání nových vodních prvků, nebo posílení jejich rekreačních funkcí. Podstatnou pro realizaci projektů je zejména implementace Standardů pro hospodaření se srážkovou vodou na území hl. m. Prahy a Městského standardu plánování, výsadby a péče o uliční stromořadí.

EVVO

Na úrovni městských částí HMP existuje nevyrovnaná úroveň EVVO, jejího financování a environmentálního povědomí. Potřebné je posílení personálního zajištění EVVO v rámci samosprávy na úřadech MČ, dostatečná osvěta a informovanost o koncepčních a systémových opatřeních v oblasti změny klimatu, posílení pozitivnějšího vnímání ekologických spolků a iniciativ ze strany veřejné správy a veřejnosti.

Trvá určitá střednědobá nejistota a nestabilita v podpoře a zajištění projektů a aktivit NNO v této oblasti (finanční i systémová), navazující především na nejistotu politické podpory, v kontrastu s kvalitním odborným zázemím ekovýchovných a ochranářských organizací v Praze. Existuje stálá potřeba oslovení širšího spektra veřejnosti v rámci této oblasti a posílení důrazu na hodnotový a etický rozměr sounáležitosti s přírodou a na zodpovědnost osobní i celé společnosti.

Ochrana ovzduší

Znečištění ovzduší je v Praze způsobováno především emisemi ze silniční dopravy a v topném období také lokálním vytápěním (NO_2, suspendované částice $PM_{2,5}$, benzo[*a*]pyren).

Vodní hospodářství

Neuspokojivý technický stav části vodovodní a kanalizační sítě s akutní potřebou rekonstrukce. Vysoké množství odpadních vod a vysoká míra jejich znečištění přesahující možnosti stávající Ústřední čistírny odpadních vod (ÚČOV) s potřebou celkové přestavby a rozšíření ÚČOV. Narůstající množství odpadních vod z nové zástavby na okrajích hl. m. Prahy s potřebou intenzifikace pobočných čistíren odpadních vod. Přetrvávající vysoké znečištění povrchových i podzemních vod. Technické úpravy koryt vodních toků z minulosti. Přetížení vodních toků dešťovými kanalizacemi v důsledku nedostatečných retenčních opatření. Velmi nevyrovnané průtoky v drobných vodních tocích v průběhu roku v důsledku rozšiřování zastavěného území.

Příroda, krajina, zeleň

Zvýšený tlak na sportovně rekreační využití veškeré dostupné zeleně – parků, chráněných území a lesů, který je ještě zvyšován díky úbytku nezastavitelných ploch včetně volné krajinné zeleně, a to ve prospěch zastavitelných ploch, zejména obytných a smíšených. Dále dochází také k fragmentaci ploch zeleně. Nízké povědomí společnosti o tom, co je „příroda“ a jak ji lze účinně chránit a jak se v přírodě chovat šetrně a udržitelně. Zvyšující se důsledky automobilové dopravy. Zvýšené množství odpadků v přírodě, jako důsledek vysoké návštěvnosti a změny struktury a způsobu chování návštěvníků.

Hluková zátěž

Vysoká hluková zátěž obyvatelstva je stinnou stránkou velkých aglomerací obecně a je důsledkem především silniční dopravy. Svůj podíl na nepříznivé hlukové situaci však nese i tramvajová, železniční a letecká doprava.

Doprava

Přes pokračující realizaci a přípravu investičních akcí, které zvětšují rozsah infrastruktury a služeb hromadné dopravy, se v Praze nedaří snížit objem automobilové dopravy a její negativní dopady na obyvatele. Dosud se nedaří efektivně usměrnit vozidla, která zajišťují městskou logistiku, ani řešit parkování vozidel Pražanů, kterých v ulicích trvale přibývá. Městský prostor je zatížen vysokým množství automobilů, což komplikuje realizace projektů zlepšujících kvalitu veřejného prostoru a realizaci adaptačních opatření. Zeleň, vodní prvky a zlepšování podmínek pro komfortní pohyb lidí pěšky nebo na kole v ulicích jsou přitom zásadními předpoklady zvýšení odolnosti města vůči extrémním projevům počasí.

Energetika

Zastaralost vyhrazených tepelných zařízení, nesjednocená datová základna pro energetiku (zdroje, spotřeby, kompetence), problematika území.

Odpadové hospodářství

Významným problémem odpadového hospodářství v Praze zůstává vysoká produkce stavebních a demoličních odpadů a současně nedostatečné kapacity zařízení a ploch pro jejich úpravu a recyklaci. Nadále přetrvávají také nedostatečné kapacity zařízení pro zpracování biologicky rozložitelného odpadu na území města.

Zdroj dat: Magistrát hl. m. Prahy

2. Středočeský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Podpora automatické monitorovací stanice (AMS) – lokalita Beroun	Souvislý monitoring za účelem dlouhodobého zmapování a zavedení opatření na regulaci znečišťujících látek v nejvíce zatížených lokalitách Středočeského kraje, který reflektuje hlavní problémy v oblasti ochrany ovzduší ve Středočeském kraji (pokračující realizace projektu v roce 2025).
Podpora AMS – lokalita Kladno-Vrapice, Kladno-Buštěhrad, Kladno-Stehelčeves	
Podpora AMS – lokalita Mladá Boleslav	Oblast Mladé Boleslavi je dlouhodobě zatěžována suspendovanými částicemi $PM_{2,5}$. Při nepříznivých meteorologických podmínkách dochází k překračování denního a ročního imisního limitu pro polétavý prach – zmapování částic polétavého prachu frakce $PM_{2,5}$ (pokračující realizace projektu v roce 2025).
Mobilní zařízení na měření kvality ovzduší ve Středočeském kraji	Zajištění lepšího monitoringu kvality ovzduší pořízením mobilního monitorovacího zařízení, které je určeno k měření polétavého prachu (částice PM_{10}) a benzo[*a*]pyrenu. Monitorovací zařízení bude provozováno na různých lokalitách Středočeského kraje, lokalita se bude vždy měnit po jednom kalendářním roce (v roce 2025 proběhlo měření ve městě Neratovice).
Akční plán k implementaci Programu zlepšování kvality ovzduší Zóna Střední Čechy – CZ02	V roce 2021 vydán „Časový plán k implementaci Programu zlepšování kvality ovzduší Zóna Střední Čechy – CZ02," který obsahuje soubor opatření, jejich aktivit a dílčích kroků, prostřednictvím kterých bude plněn Program zlepšování kvality ovzduší Zóna Střední Čechy – CZ02. Dne 31. 5. 2024 vydalo MŽP Sdělení odboru ochrany ovzduší k Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Čechy – CZ02: aktualizace k roku 2024, ve kterém uvádí, že všechna dodatečná opatření stanovená v programu jsou považována za dostatečná ke splnění stanoveného cíle dosažení ročního imisního limitu pro benzo[*a*]pyren. Podpůrná opatření jsou rovněž aktuální a platná v dosavadní podobě. Aktualizací došlo k naplnění povinnosti § 9 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší, tj. aktualizovat Časový plán nejméně jednou za 4 roky.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Horního a Středního Labe, Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe, Horní Vltavy, Dolní Vltavy a Berounky, a Národního plánu Labe (Plány dílčích povodí byly schváleny Zastupitelstvem Středočeského kraje v 11/2022 a 01/2023).

Název projektu	Cíle projektu
	Probíhala příprava prací na další plánovací období pro roky 2027 až 2033. Byly zveřejněny vodohospodářské problémy k připomínkám veřejnosti (1. 7. 2025 – 31. 10. 2025). Součástí aktualizovaných Plánů dílčích povodí bude nově posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody k lidské spotřebě.
Rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3	Vybudování vodovodního přivaděče v lokalitách, kterými má procházet dálnice a které se již nyní potýkají s problémy se zdroji pitné vody z hlediska množství a někdy i kvality. V roce 2025 byly zahájeny práce na zpracování projektové dokumentace (PD) na stavby: – Rozšíření vodárenské soustavy v koridoru dálnice D3 – DSP – PD – Vyvolaná opatření na Posázavském vodovodu v souvislosti s připravovanou stavbou vodovodního přivaděče D3 – PD – Vyvolaná opatření na vodovodu Javorník–Benešov v souvislosti s připravovanou stavbou vodovodního přivaděče D3 – PD. Bylo ověřeno zadání a zpracována hydraulická analýza.
Energetické úspory v budovách organizací Středočeského kraje (EPC II)	Příprava a realizace dílčích energetických projektů komplexně řešících energetické úspory v budovách organizací Středočeského kraje (106 budov). V roce 2025 byla ukončena realizace 4 projektů a probíhala realizace 8 projektů. Celkové náklady jsou ve výši cca 3,5 mld. Kč.
Instalace FVE na vybraných budovách organizací Středočeského kraje	Příprava projektu na instalaci FVE na vybraných budovách příspěvkových organizací Středočeského kraje. V roce 2025 probíhala komplexní příprava projektů na instalaci FVE na 26 budovách příspěvkových organizací Středočeského kraje. Cílem projektů je zvýšení energetické soběstačnosti vybraných budov a současně i sdílení přetoků elektrické energie s dalšími organizacemi Středočeského kraje na daném území v rámci tzv. komunitní energetiky.
Energetické úspory v budovách organizací Středočeského kraje (EPC IV)	Příprava energetické investiční akce komplexně řešící energetické úspory v budovách organizací Středočeského kraje. V roce 2025 probíhala veřejná zakázka na dodavatele energetických služeb pro 13 objektů příspěvkových organizací kraje.
Obnova stanoviště polopřirozených suchých trávníků v PP Žerka	Jedná se o dotaci z OPŽP čerpanou na regresi sukcesního vývoje zpět k stepním trávníkům.
Obnovní zásahy v PP Dymokursko – zlepšení stavu lučních biotopů	Jedná se o dotaci z OPŽP čerpanou na obnovu lučních porostů, které jsou v různých stádiích sukcese. Prováděné managementové zásahy povedou ke zlepšení stavu předmětu ochrany této přírodní památky.

Název projektu	Cíle projektu
Lávka pro pěší a cyklisty mezi Kostomlaty nad Labem a Hradištkem; Labská cyklostezka, úsek Kozly–Tuhaň Labská cyklostezka, úsek Kostelec nad Labem–Kozly	Rozvoj nemotorové dopravy přispívá ke snížení závislosti na individuální automobilové dopravě, ke snižování emisí a ke zvyšování efektivity dopravního systému. Páteřní cyklistická infrastruktura umožňuje každodenní dojížďku do zaměstnání, škol a služeb, posiluje multimodální dopravu a zvyšuje dostupnost území. Nemotorová doprava představuje nákladově efektivní nástroj zlepšení kvality života, zdraví obyvatel a atraktivity území, zejména v metropolitních regionech a jejich zázemí. Nemotorová doprava je klíčovým nástrojem rozvoje udržitelné mobility a kvality života v území. Rozvoj pěší a cyklistické infrastruktury zvyšuje dostupnost služeb, zaměstnání a veřejné dopravy, přispívá ke snižování dopravní zátěže sídel a podporuje soudržnost území. Opatření v oblasti aktivní mobility mají pozitivní dopad na zdraví obyvatel, atraktivitu sídel a efektivní využívání území a představují nákladově efektivní řešení rozvojových potřeb městských i venkovských oblastí.
Výměna zdrojů tepla na pevná paliva ve Středočeském kraji pro nízkopříjmové domácnosti 1 a 2	Účelem dotace je podpora výměny kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním v rodinných a bytových domech na území Středočeského kraje k dosažení pozitivního přínosu pro životní prostředí – navazující projekt.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Středočeský Infrastrukturní fond	V tematickém zadání Životní prostředí slouží ke kofinancování již podpořených vodohospodářských projektů z národních či EU zdrojů. V roce 2025 bylo schváleno 72 projektů za více než 55 mil. Kč. V tematickém zadání Drobné vodohospodářské projekty se naopak podporují vodohospodářské projekty, které nejsou podpořeny z jiných dotačních titulů. V roce 2025 bylo podpořeno 54 projektů ve výši 80,1 mil. Kč.
Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství	V tematickém zadání Výsadba stromů přispívá ke zlepšení životního prostředí v obcích a jejich okolí prostřednictvím podpory následné péče o vysazené stromy. V roce 2025 se podařilo uspokojit 42 žadatelů a rozdělit 4,7 mil. Kč. V tematickém zadání Kofinancování vybraných výzev v oblasti životního prostředí poskytuje dotace přispívající k posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, snižování všech forem znečištění, k podpoře energie z obnovitelných zdrojů, podpoře přizpůsobení se změně klimatu, prevenci rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím

Název dotačního titulu	Cíle dotace
	k ekosystémovým přístupům, k modernizaci ekocenter a záchranných stanic pro handicapované živočichy na území Středočeského kraje. Pro rok 2025 bylo rozděleno 6,3 mil. Kč. V tematickém zadání Rybníky a malé vodní nádrže slouží k podpoře výstavby nových a rekonstrukce stávajících rybníků, malých vodních nádrží, mokřadů a tůní. V roce 2025 bylo schváleno 16 projektů ve výši 21 mil. Kč.
Středočeský Fond podpory včasné přípravy projektů EU 2021+ a NIP	Podpora obcí při přípravě analýz a projektových dokumentací pro zamýšlené projekty v oblasti vodního hospodářství a dopravy.
Program pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje na Environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu	Cílem programu je zvyšování environmentální gramotnosti obyvatel, která úzce souvisí se vzděláním k udržitelnému rozvoji v souladu s Koncepcí EVVO Středočeského kraje. V roce 2025 bylo schváleno 28 projektů za 8 mil. Kč.
Havarijní fond pro ochranu jakosti vod Středočeského kraje	Dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, je fond určený pro úhrady nutných nákladů na realizaci opatření k nápravě při havarijních stavech na povrchových a podzemních vodách, dále na vypracování analýzy rizik v rámci řešení vlivu starých ekologických zátěží (spolufinancování OPŽP).
IROP – Výzva č. 36 – Infrastruktura pro cyklistickou dopravu	Budování infrastruktury pro cyklistickou dopravu (stavba páteřní cyklostezky CT 7 Vltavská, úsek Zdiby–Klecany; Labská cyklostezka, úsek Kozly–Tuhaň.
Fond cyklistické infrastruktury	Podpora v rámci 3 tematických zadání: – Výstavba cyklistické infrastruktury na páteřních trasách: (Cyklostezka Benešov–Bedrč, Přemostění Labe mezi Brandýsem a Starou Boleslaví na trase RE23) – Páteřní infrastruktura pro parkování jízdních kol – Doplňková infrastruktura pro parkování jízdních kol.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Krajská soutěž „My třídíme nejlépe“

Soutěž je pořádána pro obce Středočeského kraje, zapojené do systému společnosti EKO-KOM, se zaměřením na zvýšení motivace v oblasti odděleného sběru využitelných odpadů. Dlouhodobý projekt Středočeského kraje a společnosti EKO-KOM (více na http://www.mytridimenejlepe.cz).

Škola udržitelného rozvoje Středočeského kraje

Cílem soutěže mateřských, základních i středních škol je zhodnocení proenvironmentálních aktivit škol ve Středočeském kraji a ocenění nejenom těch nejlepších, ale i začínajících. Dlouhodobá akce pořádaná Klubem ekologické výchovy, z. s., a Středočeským krajem. V roce 2025 byl vyhodnocen 12. ročník (https://stredoceskykraj.cz/web/zivotni-prostredi/evvo-sursk).

Setkání koordinátorů environmentální výchovy Středočeského kraje

Každoroční setkání koordinátorů environmentální výchovy, pedagogů a ředitelů škol přispívá ke sdílení zkušeností a poskytuje náměty pro praktickou výuku environmentální výchovy ve školách. Dlouhodobá akce pořádaná Klubem ekologické výchovy, z. s., a Středočeským krajem, v roce 2025 se konal 17. ročník.

Středočeská konference k environmentální výchově

Konference je zaměřena na otázky environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na školách a školských zařízeních ve Středočeském kraji. Dlouhodobá akce pořádaná Podblanickým ekocentrem ČSOP Vlašim s přispěním Středočeského kraje, v roce 2025 se konal 25. ročník na téma „Role EVVO v nových RVP – vytrácí se environmentální výchova z výuky, nebo se stává nití, která propojuje napříč předměty?“.

Návštěvnická hra Putování po střediscích ekologické výchovy Středočeského kraje a hlavního města Prahy

Cílem hry je představit obyvatelům Středočeského kraje a Prahy vybraná zapojená střediska ekologické výchovy, kde mohou návštěvou tohoto ekocentra získat jeden ze 6 dílků skládačky, schematické mapy (puzzle). Aktuálně probíhá druhý ročník této oblíbené hry.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Národní geopark Barrandien: Příběhy pravěku – Jedno velké dobrodružství, 5. etapa	Ekologické centrum Orlov, o.p.s.
Národní kolo 30. ročníku celostátní soutěže Ekologická olympiáda	Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody
Renovace venkovních prvků ve střediscích ČSOP Vlašim	ZO ČSOP Vlašim
Mezinárodní dlouhodobé programy EVVO pro školy ve Středočeském kraji ve školním roce 2024/2025	TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú.
Venkovní učebna	Obec Kostelní Lhota
O krajině a lidech 2025+	O LESE, z.s.
Venkovní učebna v přírodním areálu na Huslíku	ZO ČSOP Polabí
Revitalizace Vodního parku Čabárna – přípravná etapa	Naučné středisko ekologické výchovy Kladno – Čabárna, o.p.s.
Den Lesů ČZU 2025	Česká zemědělská univerzita v Praze
Interaktivní vzdělávací expozice pro ptáky	Zoopark Zájezd o.p.s.
Technické zázemí pro EVVO v Domě NATURA, 2.etapa	Ekologické centrum Orlov, o.p.s.
Vegetační čistírna odpadních vod jako modelové zařízení pro EVVO v Ekocentru Vrátkov	Město Český Brod
Skautské patronáty ve Středočeském kraji	Junák – český skaut, Skautský institut, z.s.

Aktivita	Garant aktivity
Aktivně a hravě po stopách velkých šelem ve Středočeském kraji	Hnutí DUHA Šelmy
DO PŘÍRODY S TERÉNNÍM ZOOLOGEM II.	NF CCBC
TADY TO BZZZUČÍ	VČELÍ STRÁŽ, z.s.
Recyklohraní ve Středočeském kraji 2025/2026	Recyklohraní, o.p.s.
Vybavení a technické zajištění EVVO na Křivoklátsku 2025/2026	01/71 ZO ČSOP Koniklec
Voda v krajině – učíme se v terénu	Pálečský statek, z.s.
Zajištění a rozvíjení EVVO aktivit v ZOO Chleby, o. p. s.	ZOO Chleby, o.p.s.
Přírodovědná soutěž – okresní kolo soutěže Zlatá srnčí trofej 2025	Českomoravská myslivecká jednota, z.s. – okresní myslivecký spolek Benešov
Osvětové akce pro udržitelný život	Muzeum Říčany, příspěvková organizace
Naučná stezka Slánská hora	Město Slaný
EVVO na Mělnicku	Ekocentrum Koniklec, o.p.s.
Spolu venku – spolu blíž přírodě	Dobrovolnické centrum Kladno, z.s.
Žabka a žabka – Animovaným filmem a mediálně-ekologickou výchovou k posílení aktivního povědomí o změně klimatu ve Středočeském kraji	Alter Ego s.r.o.
Mlékojedská virtuální naučná stezka a doprovodné aktivity	Jezinky, z.s.
Profesionalizace práce koordinátorů ve školách Středočeského kraje	Klub ekologické výchovy z.s.

Zdroj dat: KÚ Středočeského kraje

3. Jihočeský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Projekt v rámci Národního programu Životní prostředí „Revitalizace stanovišť a optimalizace vodního režimu v EVL a PR Radomilická mokřina“	Předmětem realizace projektu je úprava vodního režimu a zlepšení hydrologických podmínek v lokalitě EVL a PR Radomilická mokřina.
Projekt v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) „Rozvoj soustavy zvláště chráněných území v Jihočeském kraji 2023–2027“	Cílem projektu je zpracování celkem 266 inventarizačních průzkumů na celkové ploše 16 158 ha pro 16 skupin předmětů ochrany a 55 plánů péče. Rozsah inventarizačních průzkumů a výběr lokalit byl projednán s AOPK ČR. V rámci projektu proběhne rovněž projednání a schválení plánů péče a přehlášení řešených zvláště chráněných území, a to formou nařízení Rady Jihočeského kraje. Celkové způsobilé výdaje činí 17,3 mil. Kč. Dotace EU činí 100 %.
Projekt v rámci OPŽP „Zpracování plánů zvláštních povodní pro vybraná vodní díla III. a IV. kategorie z hlediska TBD na území Jihočeského kraje“	Hlavním cílem projektu je doplnění souboru plánů ochrany území pod vodním dílem před zvláštní povodní u vodních děl, která mohou způsobit škody na majetku, případně ohrozit zdraví a bezpečnost obyvatel. Projekt je spolufinancován EU.
Projekt v rámci OPŽP „Zpracování digitálního povodňového plánu Jihočeského kraje“	Hlavním cílem projektu je přehledné zpracování povodňového plánu v interaktivní podobě. Jedná se o propojení textové, databázové a mapové části. Projekt je spolufinancován EU.
Projekt v rámci OPŽP „Obnova a rozšíření Blatské stezky v EVL Borkovická blata“	Hlavním cílem projektu je obnova a rozšíření stávající stezky včetně aktualizace informačního systému. Projekt je spolufinancován EU.
Projekt v rámci OPŽP „Analýza rizik staré ekologické zátěže bývalé skládky sklářských kalů Houžná“	Předmětem průzkumných prací a následné analýzy rizik je ověření stávajícího stavu bývalé skládky sklářských kalů ze sklárny Lenora, situované na lesním pozemku v CHKO Šumava, poblíž hranice s NP Šumava a vyhodnocení zdravotních rizik a rizik pro ekosystémy z ní plynoucí. Projekt je spolufinancován EU.
Projekt v rámci OPŽP „Regenerace stanovišť pro předměty ochrany a vybudování návštěvnické infrastruktury v EVL Vrbenské rybníky v lokalitě Vávrovské rybníky“	Cílem projektu je revitalizace soustavy vodních ploch na území Vávrovských rybníků včetně vybudování návštěvnické infrastruktury v evropsky významné lokalitě Vrbenské rybníky. Projekt je spolufinancován EU.

Název projektu	Cíle projektu
Komplexní vodohospodářská studie povodí Sudoměřské rybniční soustavy a rybníka Řežabinec	Cílem projektu je analýza stavu zájmového území a návrh souboru krajinářských úprav vedoucích k obnově a ochraně ekologicky stabilní harmonické kulturní krajiny zájmového území, zvýšení retenční schopnosti krajiny a adaptaci vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu. Projekt je financován EU v rámci Národního plánu obnovy.
Komplexní vodohospodářská studie dílčích částí povodí v EVL a PP Horní Malše	Cílem projektu je analýza tří dílčích pravobřežních sub-povodí v povodí řeky Malše a části spodního toku Kabelského potoka a zejména návrh souboru opatření, jejímž cílem je revitalizace a renaturace zájmového území. Projekt je financován EU v rámci Národního plánu obnovy.

Vyhlášené dotační tituly kraje v roce 2025

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Rozvoj venkova a krajiny – – Opatření č. 1: Ochrana druhů – Opatření č. 2: Chov ryb ve vodních tocích – Opatření č. 3: Chov včel – Opatření č. 4: Výsadba klimatické zeleně	Opatření č. 1: Podpora záchranných stanic pro hendikepované živočichy a podpora činnosti okresních mysliveckých spolků Českomoravské myslivecké jednoty, z. s. Opatření č. 2: Podpora zarybňování tekoucích vod původními druhy ryb. Opatření č. 3: Podpora chovu včel, a to jak u začínajících včelařů, tak i činnosti okresních organizací Českého svazu včelařů, z. s. Opatření č. 4: Výsadba klimatické zeleně. Na celý dotační titul bylo alokováno celkem 7 mil. Kč.
Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury – – Opatření č. 1: Výstavba a obnova kanalizací v lokalitě s uceleným kanalizačním systémem sloužícím pro veřejnou potřebu – Opatření č. 2: Výstavba a obnova vodovodů, souvisejících objektů a úpraven vod – Opatření č. 3: Výstavba a intenzifikace čistíren odpadních vod	Cílem dotačního programu je podpora řešení problémů s odkanalizováním v jihočeských obcích do 2 tis. obyvatel, s čištěním odpadních vod do 500 ekvivalentních obyvatel (EO) a se zásobováním obyvatelstva pitnou vodou v obcích do 2 tis. obyvatel. Podpořit lze výstavbu a obnovu kanalizací, výstavbu a obnovu vodovodů a úpraven vod a výstavbu či intenzifikaci čistíren odpadních vod. Na opatření bylo alokováno 40 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

EVVO pro pedagogy a školy – vzdělávací semináře pro pedagogy, přírodovědné exkurze pro žáky základních škol Jihočeského kraje, regionální soutěže (hrazeno z rozpočtu kraje)

V průběhu roku se realizovaly vzdělávací semináře „Celým tělem, všemi smysly“ na téma les, „Fascinující svět včel a hmyzu“, „Hurvínkovy cesty do přírody“, „Studánky víly Rozárky“, „Seminář s pokusy divadla fyziky ÚDiF“, „Kamenní pomocníci – aktivizační pomůcky pro výuku geologie a mineralogie na školách“, „Ekopsychologie“ a pobytový seminář „Učíme se v šumavské přírodě II“. Prostřednictvím Ekocentra Cassiopeia bylo zajištěno 10 exkurzí pro žáky ZŠ na významné přírodovědné lokality Jihočeského kraje. Dále byla z rozpočtu kraje podpořena regionální kola soutěží Ekologická olympiáda a Zlatý list. Ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy Praha, z.s. a jeho jihočeskou pobočkou proběhlo 16. setkání školních koordinátorů EVVO s vyhlášením výsledků 5. ročníku soutěže „Škola udržitelného rozvoje Jihočeského kraje“. Proběhla 11. Ekologická konference žáků ZŠ a SŠ Jihočeského kraje, kde žáci v prezentacích představili své práce zaměřené na ekologii, krajinu a udržitelnost. Uskutečnila se dvoudenní konference pro odbornou veřejnost „Samá voda ve Vodňanech – klíčové otázky spojené s kvalitou vody v rybnících a řekách“ zajištěná Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z.s. Praha. Odborné semináře realizovaly organizace Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z.s. České Budějovice – „Zelená střecha jako místo pro biodiverzitu“ a ZO ČSOP Šumava Vimperk – „Šumavská regionální směs a jak ji efektivně získávat“. Pro širokou veřejnost byla uspořádána celodenní exkurze do přírodních zahrad na Jindřichohradecku a Třeboňsku.

Ve spolupráci odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví a odboru kultury a památkové péče KÚ Jihočeského kraje se podařilo v prostorách krajského úřadu instalovat výstavu „Stromy pamatují“ zaměřenou na představení významných památných stromů ČR. Výstavu se dále podařilo představit ještě návštěvníkům v Třeboni a Jindřichově Hradci.

Další činnost v oblasti EVVO

Spolek Krasec, z.s. České Budějovice (síťová organizace sdružující střediska a centra ekologické výchovy a ekologické poradny na území Jihočeského kraje) s finanční podporou z rozpočtu kraje uspořádal mimo jiné tyto akce pro veřejnost: komentované přírodovědné vycházky „Výprava do údolí Rudolfovského potoka“, „Za netopýry na jarní Vrbenské rybníky“, „Naučná stezka Sudslavický okruh“, „Vítání ptačího zpěvu“, „Obojživelná vycházka“, besedy „Dům v kožíšku“, „Ze života našich čejek“, „Proč chceme nejen v Kaplici rozkvetlé trávníky?“, exkurzi na třídicí linku a do kompostárny v Písku a dále půldenní a celodenní akce „Zahájení návštěvnické sezóny a ptačí otevírání“ na Semenci, „Zahájení letní návštěvnické sezóny a Den otevřených dveří v záchranné stanici živočichů“ v Třeboni, „Netopýří noc“, „Netopýří večírek“, „Ježčí návraty aneb zpátky do listí“, „Koncert pro stromy“, „Motýlí setkání“, „Den fantazie“, „Ovčácké slavnosti v Borovanech“ a „Moštování na Semenci“. Pro pedagogy MŠ, ZŠ a SŠ v Jihočeském kraji spolek zajistil dva podzimní dny EVVO. S dotační podporou města České Budějovice realizoval Krasec besedy „Jak se chrání jihočeská příroda?“, „Jaká je čistota vod v Jihočeském kraji?“ a „Jak se fotí české a moravské orchideje?“ a čtyři zážitkové akce pro rodiny s dětmi v přírodní zahradě Ekocentra Cassiopeia.

Lesní pedagogika – v rámci kraje se jí věnuje především pobočka Národního lesnického institutu v Českých Budějovicích, Lesy České republiky, s.p., Vojenské lesy a statky ČR, s.p., Lesy města Písku s.r.o. a Lesy a rybníky města Českých Budějovic. V roce 2025 se uskutečnila místní kola 15. ročníku soutěže Young People in European Forests, proběhlo krajské kolo 15. ročníku výtvarné soutěže škol „Lesy a příroda kolem nás“, sázení stromů s Majálesem v Českých Budějovicích, proběhl tradiční program lesní pedagogiky na veletrhu Země živitelka a na podzim „Den lesů nové generace“ ve Velkém Huteckém lese u Tábora.

MEVPIS (Mezinárodní environmentální vzdělávací, poradenské a informační středisko) fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity Vodňany se v roce 2025 zaměřilo na propojování environmentálního vzdělávání s aktuálními výzvami zejména v oblasti ochrany vodních ekosystémů a udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Vedle nabídky programů pro školy se jako inspirativní směr ukázal rozvoj dlouhodobé spolupráce se středními školami, která umožňuje studentům zapojit se do výuky formou badatelských aktivit, práce s reálnými daty a řešení konkrétních environmentálních témat. Proběhly akce pro veřejnost – např. Vodňanské rybářské dny, akce ke světovému Dnu vody a Noc vědců. Uskutečnil se seminář k problematice horních a středních toků vodních ekosystémů v souvislosti s tématem „Živé poklady bystřin a tůní – Living Treasures".

CEV Dřípatka při DDM Prachatice – v rámci projektu „Ať nematu o klimatu" probíhalo celý rok vzdělávání žáků ZŠ a SŠ rozšířené o tematické akce pro veřejnost. K tomu probíhaly další akce pro veřejnost – oslava Dne Země, v průběhu roku přednášky, výstavy, komentované vycházky, letní a podzimní odpoledne s Dřípatkou. Byla vydána kniha „Jindra a příšerácká příroda" a k ní sešit s aktivitami využitelnými při práci se žáky 1. stupně ZŠ.

Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou připravila ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy, z. s. další seminář „Podíl zoologických zahrad při EVVO" pro pedagogy všech stupňů škol. Téma semináře souviselo především s ochranářskou kampaní Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA) „Mokřady pro život". Kromě programů ve vlastním vzdělávacím centru realizovala 104 výjezdních besed pro MŠ, knihovny, domovy seniorů apod. V roce 2025 proběhl pilotní ročník projektového vzdělávání s názvem „Osvěta zachraňuje" (pro ZŠ a SŠ) a „Poznáváme zvířata" (pro MŠ). Ekocentrum ZOO Hluboká uspořádalo v průběhu roku několik akcí pro veřejnost: May Day – den zaměřený na ohrožené druhy živočichů, Den sov a Den zvířat – věnovaný ochraně zvířat a jejich životnímu prostředí. Ve spolupráci s Českou koalicí pro ochranu biodiverzity (CCBC) a Jihočeským muzeem zorganizovala zoologická zahrada 2. ročník dvoudenního festivalu přírodovědných filmů pro žáky ZŠ „Nechme se překvapovat". Jedenáct projekcí krátkých filmů bylo doplněno besedami s odborníky na daná témata.

Správa NP a CHKO Šumava – kromě tradiční činnosti jako jsou výukové programy, akce pro školy, rodiče s dětmi a veřejnost, semináře pro pedagogy, přírodovědné a historické exkurze, tvořivé dílny, komentované vycházky k vlkům, jelenům a do šumavské divočiny, proběhl již 3. ročník mezinárodního letního soustředění pro vysokoškolské studenty přírodovědných, lesnických a pedagogických oborů. Byl ukončen projekt „Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda". S velkou intenzitou pokračoval projekt „Národní park Šumava je tou nejlepší učebnou pod širým nebem", díky kterému se uskutečnilo např. 31 exkurzí pro školy a pedagogy, byly vytvořeny nové výukové programy a nové originální pomůcky především pro výuku geologie a mineralogie. Hlavním tématem environmentální výchovy byl „Rok návratů" zaměřený na návrat ohrožených živočišných a rostlinných druhů do jejich přirozeného životního prostředí. K nejatraktivnějším navráceným druhům patří vlci, rysi, bobři a divoké kočky, cíleně je posilována populace puštíka bělohlavého a sokola stěhovavého. K tématu návratů proběhly terénní programy a exkurze, přednášky, o návratech šumavských zvířat informoval oficiální podcast a čtvrtletník Národního parku Šumava.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Pokračování komentovaných vycházek pro veřejnost na přírodovědně zajímavé lokality v Českých Budějovicích a blízkém okolí a cyklu besed na různá environmentální témata – Zelené úterky. Koordinace biologického monitoringu květnatých pásů a kvetoucích trávníků v Českých Budějovicích. Ochranářský management vybraných pískoven v jižních Čechách (Ledenice, U Žemličky na Borovansku a Lžín na Soběslavsku).	Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z.s., České Budějovice
Pokračování tříletého přeshraničního vzdělávacího projektu „Clim-E-Do…Do Climate Education“ (Česká republika-Rakousko 2024–2026) zaměřeného na spolupráci, výměnu zkušeností a zlepšení praxe vzdělávání o změně klimatu.	Základní článek Hnutí Brontosaurus Forest – Centrum environmentální a globální výchovy Cassiopeia, p.s., České Budějovice
Workshopy, reuse a repair aktivity, vzdělávací programy pro školy i širokou veřejnost, komunitní projekty zaměřené na opravy, redesign a opětovné využití materiálů. Reuse festival 2025 ve spolupráci s Maker Faire festivalem v Českých Budějovicích.	Kabinet CB – cirkulární dům, z.s., České Budějovice
Interaktivní workshopy “Voda – lidé – město” pro žáky 4.– 6. ročníků ZŠ se zaměřením na aktuální témata související s hospodařením s vodou ve městech, s přehříváním městských oblastí a s významem zeleně a přírodních prvků v urbanizovaném prostředí. Workshopy “Jedna energie, dva regiony” pro školy v rámci česko-rakouské spolupráce.	Energy Centre České Budějovice, z.s.
Závěrečný rok realizace projektu „Klima? Bez vody a vegetace to nepůjde“ zaměřeného na význam krajinného pokryvu pro lokální klima a vodní režim při zmírňování a předcházení dopadů změny klimatu. Zlepšení spolupráce mezi výzkumnými a vzdělávacími institucemi, obecními samosprávami, orgány ochrany přírody a místními komunitami.	ENKI, o.p.s., Třeboň
Pokračování přeshraničního česko-rakouského projektu “Plants4cooling” (realizace 2021–2027) zaměřeného na chladicí efekt a klimatizační funkci rostlin. Poradenství pro obce k výsadbám veřejné zeleně a školení poradců pro přírodní zahradničení s důrazem na chladicí efekt rostlin. Bylo zpracováno 6 plánů výsadeb v obcích v Jihočeském kraji – Jílovice, Studená, Český Rudolec, Slavonice, Jindřichův Hradec a Mladá Vožice, a 6 plánů výsadeb v obcích ve Waldviertelu v rámci Euroregionu Silva Nortica – Gmünd, Schrems, Gföhl, Langau, Rastenfeld, St. Martin.	Přírodní zahrada, z.s., Jindřichův Hradec

Prioritní environmentální problémy kraje

Mezi klíčové problémy v oblasti životního prostředí, kterým Jihočeský kraj čelí, patří absence zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO), přičemž takové zařízení s dostatečnou kapacitou není k dispozici ani v blízkém okolí. Tato skutečnost omezuje možnosti efektivního a udržitelného nakládání s komunálním odpadem v regionu.

Dalším závažným problémem je zhoršující se kvalita vody ve vodních nádržích v důsledku výskytu sinic. V této souvislosti byla zadána Jihočeským krajem „Studie stavu a návrh řešení pro vodní nádrž Lipno“, která se zaměřuje na analýzu současných i zamýšlených zdrojů znečištění vody a navrhne opatření k jejich eliminaci pro území vodní nádrže Lipno a přilehlá povodí.

Jihočeský kraj také čelí stále častějším projevům změny klimatu, jako jsou sucho, extrémní teploty a výkyvy srážek, proto byla zpracována Adaptační strategie Jihočeského kraje na změnu klimatu 2024–2034.

Zdroj dat: KÚ Jihočeského kraje

4. Plzeňský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Zlepšování kvality ovzduší v Plzeňském kraji – nízkopříjmové domácnosti	Poskytnutí podpory vlastníkům nebo spoluvlastníkům rodinného domu, bytové jednotky v bytovém domě nebo trvale obývaného rekreačního objektu na území Plzeňského kraje (nízkopříjmovým domácnostem) na výměnu stávajících kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním nesplňujících třídu 3, 4 nebo 5 dle ČSN EN 303-5, a to za nové účinné nízkoemisní tepelné zdroje (tepelné čerpadlo, kotel výhradně na biomasu, plynový kondenzační kotel).
Zlepšování kvality ovzduší v Plzeňském kraji – nízkopříjmové domácnosti II	Poskytnutí podpory vlastníkům nebo spoluvlastníkům rodinného domu, bytové jednotky v bytovém domě nebo trvale obývaného rekreačního objektu na území Plzeňského kraje (nízkopříjmovým domácnostem) na výměnu stávajících kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním nesplňujících třídu 3, 4 nebo 5 dle ČSN EN 303-5. a to za nové účinné nízkoemisní tepelné zdroje (tepelné čerpadlo, kotel výhradně na biomasu).
Projekt na zlepšení jakosti vody na vodním díle Hracholusky	V roce 2024 byla poskytnuta podpora na zpracování studie odtokových poměrů města Planá, v roce 2025 proběhlo a stále probíhá její zpracování.
Analýza rizik možných zdrojů znečištění – vodárenský zdroj Úhlava	V roce 2023 byly na základě výstupů studie mezi příslušnými ORP (Plzeň, Přeštice, Klatovy) a ČIŽP dohodnuty realizace kontrol vytipovaných rizikových subjektů zaměřených na havarijní plány, které proběhly v průběhu roku 2024 a 2025.
Memorandum o společném zájmu a postupu ve věci spolupráce při přípravě propojení skupinových vodovodů Nýrsko–Klatovy a Nýrsko–Domažlice–Holýšov se skupinovým vodovodem Plzeň s cílem zvýšit zabezpečenost dodávky pitné vody v jihozápadní části Plzeňského kraje	Memorandum bylo schváleno v řídících orgánech (Zastupitelstvo, Rada, statutární orgán) na konci roku 2023 a v lednu 2024 bylo podepsáno všemi účastníky. Cílem je sjednocení a zefektivnění postupu při přípravě vodovodních přivaděčů propojujících spotřebiště zásobovaná z úpravny vody Milence a úpravny vody Plzeň-Homolka, včetně následného připojení.
Analýza rizik kontaminovaného území areálu podniku Komunálních služeb Kralovice – objekt prádelny	Zpracování „Analýzy rizik kontaminovaného území areálu podniku Komunálních služeb Kralovice – objekt prádelny“ je prováděno spol. G-servis Praha spol. s r.o. Termín dokončení byl v roce 2025.
Zdravá krajina Plzeňského kraje	Zdravá krajina Plzeňského kraje cílí na celkové zlepšení ekologického stavu krajiny, obnovu přirozených funkcí a ekosystémových služeb krajiny. Tomuto cíli napomáhá vzájemné zapojování aktérů a cílových skupin v jednotlivých oblastech zaměření, jako je zadržování vody v krajině, zlepšení

Název projektu	Cíle projektu
	stavu biotopů, zlepšení stavu lesů, ochrana půdy, prostupností krajiny, environmentální výchova a vzdělávání apod. Zdravá krajina se zabývá i hospodařením se srážkovou vodou v sídlech (modrozelená infrastruktura) a jakostí povrchových a podpovrchových vod. Do financování adaptačních opatření v krajině je zapojován soukromý sektor.
Územní studie povodí Zlatého potoka od pramene po ústí do Příchovického potoka Územní studie povodí Chuchly od pramene po ústí do Radbuzy Územní studie povodí Srbického potoka od pramene po ústí do Radbuzy	V rámci projektu Zdravá krajina Plzeňského kraje probíhá zpracování územních studií, které danou lokalitu zhodnotí a stanoví důležité struktury pro zvýšení odolnosti krajiny na změnu klimatu. Jedná se zejména o optimalizaci hydrologického režimu, doporučení opatření pro další způsoby hospodaření v dotčeném území a návrh vegetačních úprav. Územní studie krajiny bude sloužit jako neopomenutelný podklad pro pořizování územně plánovacích dokumentací a pro rozhodování v území ve smyslu § 25 stavebního zákona.
Vybudování tůní v přírodní památce Kařezské rybníky	Vybudování 3 velkých funkčních tůní v přírodní památce Kařezské rybníky. Zvláště chráněné území PP Kařezské rybníky je soustava 4 rybníků, které leží v kulturní krajině v okrese Rokycany, nedaleko dálnice D5 Praha–Plzeň. Cílem projektu je zvýšit přírodní rozmanitost území, zejména zvýšit zadržování vody v krajině, stabilizovat mokřadní ekosystém a vrátit do rybniční soustavy řadu organismů, které postupně mizí, především obojživelníků, ptáků i bezobratlých vázaných na stojaté vody bez rybí obsádky. Realizace projektu je podpořena z OPŽP 2021–2027.
Kontrolní monitoring kontaminovaného území v lokalitě Kaznějov	Realizace kontrolního monitoringu kontaminovaného území v lokalitě Kaznějov byla provedena firmou EKORA s.r.o., na základě závěrů kontrolního monitoringu proběhne v roce 2026 Aktualizace Analýzy rizik ohrožení kvality podzemních vod jímacích území ve městě Kaznějov z roku 2010 kvůli zjištění rozsahu kontaminace podzemních vod.
Monitoring jakosti odpadních vod v lokalitách Nevřeň a Meclov – Mašovice	V roce 2025 probíhal monitoring jakosti odpadních vod na dvou lokalitách, kde jsou odpadní vody řešeny alternativním způsobem čištění. V případě obce Nevřeň jsou odpadní vody řešeny individuálně a na konci jednotné obecní kanalizace je vybudováno biologické dočištění ve formě dvou stabilizačních tůní a zarostlé meandrující stružky. V případě obce Meclov – část Mašovice je vybudována soustava domovních ČOV na obecních pozemcích s dálkovým jednotným monitoringem a odbornou osobou zajišťující provoz domovních ČOV. Monitoring měl za cíl zjistit funkčnost a účinnost těchto řešení, přičemž se prokázalo, že tato dobře zvolená alternativní řešení mají výborné výsledky a limity povolení plní s výraznou rezervou.

Název projektu	Cíle projektu
Ochrana sýčka obecného (*Athene noctua*) v česko-bavorském pohraničí	Plzeňský kraj se podílí na česko-bavorském projektu, který se zabývá ochranou ohroženého sýčka obecného. Vedoucím partnerem projektu je Česká zemědělská univerzita v Praze. Jejím úkolem je zejména koordinace celého projektu, vědecký výzkum chování vypouštěných sýčků, včetně jejich přežívání, potravních nároků, telemetrického sledování vypuštěných ptáků a shromažďování a vyhodnocování výsledků. Dalším partnerem je ZO ČSOP Spálené Poříčí, která se věnuje především odchovu sýčků, jejich vypouštění ve vybudovaných voliérách ve volné krajině i v intravilánech obcí. Úlohou Plzeňského kraje v projektu je podpora divoké populace na jižním Plzeňsku, kde je důležitým úkolem zvýšení hnízdní i potravní nabídky pro sýčky, vyvěšování vhodných hnízdních budek a ochrana posledních hnízdících párů. Součástí přeshraniční spolupráce je každoroční předání nových chovných párů z českého odchovu do vypouštěcích voliér na bavorské straně v okrese Cham a účast při výzkumných aktivitách. Celý projekt je spolufinancován EU a probíhá od r. 2024–2026.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Podpora včelařství (2025)	Stabilizace a zvýšení počtu včelstev a zkvalitnění jejich chovu, společně se zvýšením opylovací služby rostlin v Plzeňském kraji (podpora začínajících a stávajících včelařů, realizace ozdravných a preventivních opatření proti závažným onemocněním včelstev). Alokováno 2,9 mil. Kč. Proplaceno 2,885 mil. Kč.
Podpora zemědělské činnosti v Plzeňském kraji 2025	Podpora zemědělské prvovýroby v Plzeňském kraji s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky. Dotační tituly: A – INVESTICE DO NEMOVITOSTÍ PRO PRVOVÝROBU a B – INVESTICE DO TECHNOLOGIÍ PRO ZHODNOCENÍ PRVOVÝROBY. Alokováno 6,0 mil. Kč. Proplaceno 5,078 mil. Kč.
Zdravá krajina 2025	Podpora regionálních projektů, činností a opatření, která napomůžou ke zlepšení stavu přírodního prostředí Plzeňského kraje a k adaptaci na změnu klimatu. Podpora se týká projektů ke zvyšování druhové rozmanitosti, ochraně biotopů a stanovišť ZCHVD, údržby významných stromů a jejich skupin, zachování původních krajových odrůd ovocných dřevin a údržba extenzivních (neprodukčních) sadů ve volné krajině, výsadeb dřevin ve volné krajině, zakládání a obnova extenzivních (neprodukčních) sadů ve volné krajině, zakládání nebo obnova větrolamů a trvalých rozčleňovacích pásů s dřevinami.

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta 2025	Podpora škol k vytvoření co nejlepších podmínek pro realizaci výuky s environmentální tématikou, a to s využitím moderních výukových metod (místně zakotvené učení, učení venku apod.).
Dotační program vodohospodářské infrastruktury 2025	Podpora výstavby zejména nové vodohospodářské infrastruktury sloužící veřejné potřebě formou investiční účelové dotace. Cílem je zvýšit úroveň vybavenosti sídel, zlepšovat kvalitu vod jako významné složky životního prostředí, dosáhnout standardů EU v oblasti čištění odpadních vod a zlepšovat kvalitu zásobování obyvatel pitnou vodou. Podpora výstavby zejména nové vodohospodářské infrastruktury s alokací 151,2 mil. Kč.

Individuální dotace, dary

Jedná se o mimořádné dotace, účelové peněžité dary, které jsou poskytovány z rozpočtu kraje pro podporu a zvýšení kvality životního prostředí, a nejsou poskytovány v žádném ze standardních dotačních titulů. V roce 2025 činila tato podpora cca 13,8 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Lesní pedagogika

Akce pořádané v rámci lesní pedagogiky s cílem seznámení veřejnosti a zejména mládeže s péčí lesníka o lesní ekosystém jako o významnou složku životního prostředí a s produkcí dřeva jako obnovitelné strategické suroviny (mimo účasti na těchto akcích je podporován i nákup pomůcek a vybavení pro prezentace, ukázky a poznávačky).

Ekologická výchova v oblasti nakládání s odpady

Kraj v rámci osvěty v oblasti nakládání s odpady každoročně zajišťuje např. divadelní představení pro školy zaměřené na separaci odpadů a předcházení vzniku odpadů v přírodě, vybavování školních tříd nádobami na tříděný odpad v rámci akce „Třídy třídí“, organizuje odborné semináře pro samosprávy obcí na téma hospodaření s komunálními odpady, dále zajišťuje podporu akcí na propagaci zpětného odběru elektroodpadů, spolupráci při organizaci soutěže měst a obcí Plzeňského kraje v třídění odpadů v kategoriích do 300 obyvatel, 300 až 1 000 obyvatel a nad 1 000 obyvatel. Kraj podporuje environmentální výchovu v mateřských školách prostřednictvím programu Recyklohraní aneb Ukliďme svět a nově soutěž ve sběru hliníku.

Místní akční skupiny (MAS)

V Plzeňském kraji působí celkem 11 MAS (z toho 9 MAS je se sídlem v Plzeňském kraji a 2 MAS mají sídlo mimo Plzeňský kraj – obě sídlí v Karlovarském kraji). Do Národní sítě MAS je zapojeno všech 11 organizací.

Krajská koncepce EVVO Plzeňského kraje

Od roku 2023 probíhá implementace Krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Plzeňského kraje na období 2022–2031.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Mezinárodní noc pro netopýry v areálu Vodního hamru v Dobřívě Mezinárodní noc pro netopýry s názvem: PODIVUHODNÝ SVĚT NETOPÝRŮ se uskutečnila 5. 9. 2025 na Vodním Hamru v Dobřívě. Akce byla zahájena přednáškou na téma: „O životě netopýrů“, událost zahrnovala práci s ultrazvukovým detektorem, určování jednotlivých druhů, odchyt a pozorování netopýrů. Cílem akce bylo vzdělávání veřejnosti o životě a významu netopýrů, jejich ochraně a případném ohrožení.	Plzeňský kraj, Západočeské muzeum, obec Dobřív, Zoologická a botanická zahrada města Plzně, CHKO Český les, AOPK ČR ve spolupráci s ČESON, ZO ČSOP Sylva Lunae a Mezi lesy z.s. Akce je spolufinancována Státním fondem životního prostředí ČR.
Den Českého lesa 17. ročník akce „Den Českého lesa“ na téma: 20 let CHKO Český les, se konal na vrcholu Čerchova. Akce se zaměřovala na propagaci CHKO Český les a regionálních partnerů v oblasti Českého lesa. Proběhlo slavnostní otevření nově zrekonstruované horské chaty, výstava k 20 letům CHKO Český les a doprovodná vernisáž Klubu českých turistů, historická vycházka s historikem Zdeňkem Procházkou, přírodovědná exkurze s odborníky z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, dětské výtvarné dílny, divadelní představení a další aktivity pro děti.	AOPK ČR, Plzeňský kraj, obec Halže, Lesy České republiky, s.p., Kolowratovy lesy, Domažlické městské lesy, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů, Dům přírody Českého lesa, Destinace Český les, Svazek Domažlicko, Akční spolek Čerchov, ČSOP Sylva Lunae, Revis Tachov, ZS Royal Rangers, MAS Český les, MAS Zlatá cesta, Muzeum Českého lesa v Tachově, Centrum Bavaria Bohemia Schönsee
Krajská konference učitelů EVVO Tradiční celodenní setkání koordinátorů ekologické výchovy a učitelů se zájmem o ekologickou výchovu se zaměřením na „Život hmyzu“ – Jak se u nás žije hmyzu? Invazivní druhy hmyzu a pavouků. Hmyz jako zdroj bílkoviny. Klimatický workshop. Přednášky a diskuse s odborníky. Tipy na začlenění tématu do školní výuky. Aktuální dění v oblasti environmentálního vzdělávání.	Spolek Ametyst
Environmentální aktivity škol v Plzeňském kraji – zapojení do programů: GLOBE – zapojeny 3 základní školy; Ekoškola – zapojeno 7 škol; Les ve škole – zapojeno 31 škol a školských zařízení; M.R.K.E.V. – zapojeno 19 škol; Mrkvička – zapojeno 26 škol	

Prioritní environmentální problémy kraje

Problematika zvládání sucha a nedostatku vody Plzeňského kraje

Vzhledem k opakujícím se projevům sucha, které negativně ovlivňují stav podzemních a povrchových vod, a v návaznosti na povinnost zpracovat Plán pro zvládání sucha podle § 87b zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, přistoupil Krajský úřad Plzeňského kraje ke zpracování tohoto plánu. Plán se sestává z textové a grafické části. Textová část mimo jiné předkládá přehled a využití zdrojů vody. Jsou zde popsána jednotlivá jímací území a vodní útvary, hloubky vrtů a jejich vydatnost. Také obsahuje odběry v rámci těchto zdrojů včetně dovolených a skutečných odběrů. Operativní část již obsahuje popis

přenosu informací a celkově podává návod na hospodaření s významnými vodními zdroji pro zásobování vodou v období sucha. Grafická část obsahuje mapu vodních zdrojů a mapu vypouštění odpadních vod.

Analyzované pesticidní látky v podzemních a povrchových vodách, které jsou odebírány k úpravě na vodu pitnou

Provedenými rozbory byla prokázána vysoká sezonní zátěž některých částí povodí pesticidními látkami, případně jejich metabolity, a současně byla potvrzena závislost růstu koncentrace pesticidů ve vodě na intenzitě dešťových srážek. Pro úpravu takto znečištěných vod musí být vynakládány vyšší finanční prostředky, jsou kladeny vyšší nároky na technologii úpravny vody. Důraz by měl být kladen na správné hospodaření v povodí, aby nedocházelo ke znečišťování povrchových a podzemních vod pesticidy a jejich metabolity.

Problematika starých ekologických zátěží, které nejsou dořešeny, anebo není znám jejich stav

Z minulosti existuje v kraji mnoho lokalit, kde docházelo k nevhodnému skladování a zacházení se závadnými látkami a jejich následnému ukládání na nezabezpečené skládky komunálního odpadu. Jedná se o průmyslové a zemědělské areály, staré opuštěné objekty. Při přechodu nebo převodu majetku, vzhledem k nedostatečné legislativě, nebyla ošetřena případná kontaminace horninového prostředí a podzemních vod. Teprve nyní při důsledné kontrole jakosti povrchových a podzemních vod nebo při zemních pracích k nové výstavbě kraj zjišťuje jejich znečištění i původ znečištění a hledá řešení. Sanace území je velmi finančně nákladná a časově náročná záležitost a neměla by být tedy k tíži pouze obci, případně kraji (zejména když nejsou vlastníky nemovitostí). Řešení by mělo být systémové od legislativy přes inventarizaci kontaminovaných míst po možnosti úhrady nákladů na uvedení kontaminovaného místa do neškodného stavu.

Řešení odkanalizování malých obcí (pod 500 obyvatel)

Velká část obcí, nebo jejich částí, s méně než 500 obyvateli má z minulých dob kanalizace nevyhovujícího stavebně-technického stavu různého stáří. Jejich rekonstrukce se jeví mnohdy nákladnější než zřízení kanalizace nové. Vybudování nových kanalizací v délce několika desítek kilometrů s vyústěním do vodních toků je nad finanční možnosti jednotlivých obcí, zejména když jsou kladeny vysoké nároky na technologii čistírny a její požadovanou účinnost. Vzhledem k faktu, že obce mají problém dosáhnout i na příslušné dotace, musí být řešení problému systémové, mít oporu v legislativě a musí být finančně přijatelné jak v investicích, tak v provozních nákladech.

Výstavba a modernizace zpracovatelských kapacit pro vytříděné komunální odpady a zvýšení podílu vytříděných odpadů z komunálního odpadu

Plzeňský kraj (stejně jako celá ČR) čelí environmentálnímu problému v oblasti nakládání s komunálním odpadem. Jedním z hlavních problémů je nedostatečná kapacita pro zpracování vytříděných odpadů, zejména plastů, papíru, textilu a bioodpadu. Zároveň je nutné zvýšit podíl vytříděného odpadu z celkového množství komunálního odpadu, který je v kraji stále příliš nízký (zejména u kovů). Tento stav ohrožuje schopnost ČR plnit cíle stanovené Evropskou unií. EU požaduje, aby do roku 2025 bylo minimálně 55 % komunálního odpadu recyklováno, a tento cíl se dále zvyšuje – do roku 2030 má jít o 60 % a do roku 2035 až o 65 %. ČR tak musí nejen zvýšit míru třídění, ale zároveň investovat do rozšíření a modernizace zařízení na zpracování a recyklaci odpadů. Bez těchto kroků hrozí nejen environmentální dopady, ale i finanční sankce ze strany EU.

Zdroj dat: KÚ Plzeňského kraje

5. Karlovarský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Projekt „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití složek komunálních odpadů včetně jejich obalové složky na území Karlovarského kraje“ ve spolupráci se společností EKO-KOM, a.s.	Podpora obcí ve zkvalitňování infrastruktury sběru vytříděných odpadů (forma zapůjčení sběrných nádob na papír, sklo a plasty). Vzdělávání zástupců veřejné správy, soutěže měst a obcí. Realizace komunikační podpory technicko-organizačních opatření zaměřených na veřejnost ve vybraných oblastech Karlovarského kraje.
Projekt aktivit v rámci spolupráce Karlovarského kraje a ELEKTROWIN a.s.	Materiálová podpora a propagace zpětného odběru v kraji. Mediální kampaň v kraji.
Rozvoj sběru použitých elektrozařízení	Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, podpora zajištění sběru a využití odpadních elektronických a elektrických zařízení ve spolupráci se společností ASEKOL a.s.
Intenzifikace zpětného odběru baterií v Karlovarském kraji	Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, podpora zajištění sběru a využití baterií ve spolupráci se společností ECOBAT s.r.o.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe a Berounky, a Národního plánu Labe.
Projekt aktivit v rámci spolupráce Karlovarského kraje a Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky	Realizace aktivit za účelem vzdělávání veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí. Spolupráce na odborných přírodovědných setkáních pro veřejnost, společné vydávání přírodovědně-vlastivědného časopisu pro veřejnost, pořádání akcí pro veřejnost s environmentální tématikou.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotace na drobné vodohospodářské a ekologické akce	Dotace na výstavbu a rekonstrukce veřejné kanalizace, vodovodu, ČOV.
Dotace na opatření na ochranu před povodněmi v územích ohrožených povodněmi	Dotace na realizaci opatření na ochranu před povodněmi v územích ohrožených povodněmi.
Dotace na hospodaření v lesích	Dotace na opakovanou umělou obnovu lesů poškozených suchem a na ochranu lesa proti zvěři oplocenkami.
Dotace na podporu ochrany životního prostředí a environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty	Dotace na podporu ochrany životního prostředí, provozu celoročních středisek s ekovýchovným zaměřením a akcí s environmentální tématikou.
Dotace na podporu včelařství	Dotace na podporu včelařství.
Likvidace invazních druhů rostlin v Karlovarském kraji	Dotace na podporu likvidace invazních druhů rostlin určená vlastníkům zasažených pozemků.
Dotace na podporu prevence proti suchu, zadržení vody v krajině a péče o zeleň	Dotace na opatření zajišťující prevenci proti suchu a zadržení vody v krajině, péči o zeleň, údržbu stromořadí a na opatření pro zadržení vody a úpravu klimatických poměrů v zemědělské krajině (krajinné prvky) s možným využitím jako přírodního napajedla.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Karlovarský kraj podpořil v roce 2025 na základě uzavřených smluv o vzájemné spolupráci i činnost různých zájmových spolků a další aktivity spojené s EVVO individuálními dotacemi v celkové výši 1 mil. Kč. Podpořen byl například Český rybářský svaz, Okresní myslivecký spolek Cheb, Okresní myslivecký spolek Karlovy Vary, Záchranka pro zvířata, z.s., Český svaz chovatelů, DROSERA z.s., Kozodoj z.s., Ostrovský Macík, z.s. a další.

Karlovarský kraj v roce 2025 financováním dopravy umožnil mateřským, základním a středním školám návštěvu Biofarmy Kozodoj, Botanické zahrady v Bečově, Statku Bernard, Školního statku a Krajského ekologického střediska v Chebu, Přírodní zahrady „U nás doma“ (Tři sekery), Vojenských lesů a statků, Lázeňských lesů a parků, ZŠ a MŠ Kyselka, Záchranného kruhu – Světa záchranářů a Centrum vzdělávání odpadového hospodářství v Černošíně. Pro tyto exkurze mají ekologická centra připravené výukové programy, které děti absolvují. Celkem bylo uskutečněno 416 exkurzí pro 14 785 žáků a také 36 výjezdů do Černošína pro 991 žáků.

Karlovarský kraj uspořádal ve spolupráci s EKO-KOM, a.s. v roce 2025 soutěž Hrajeme si s odpady, kde bylo novinkou téma pro mateřské školy a 1. stupeň základních škol – Třídící království a pro 2. stupeň základních škol, základní umělecké školy a střední školy měly téma – Můj zelený domov, cílem bylo kreativní zpracování recyklovaného, recyklovatelného nebo přírodního materiálu na dané téma. Celkem bylo přijato a hodnoceno 70 výtvarných prací.

Karlovarský kraj v roce 2025 pokračoval v soutěži o značku kvality regionálních výrobků pod názvem „Dobrota Karlovarského kraje“. V roce 2025 se do soutěže přihlásilo 20 výrobců se 64 produkty. Každoročně se soutěží v pěti kategoriích. Značka je udělována výrobkům oceněným na prvních třech místech v každé kategorii. Cílem soutěže je především podpora a propagace regionálních potravinářských a zemědělských výrobků a podpora menších výrobců v rámci originality, kvality a regionálního původu produkce. Soutěž, pořádané ochutnávky, účast na veletrzích (Země živitelka, národní potravinářský veletrh CZECH FOOD EXPO) a reklamní materiály s tématikou Dobroty Karlovarského kraje pomáhají propagovat jak samotné výrobky, tak celý region v rámci ČR.

V říjnu 2025 byl spuštěn pilotní projekt poskytování veterinární služby první pomoci v Karlovarském kraji. Do projektu se zapojilo několik místních veterinárních ordinací. Veterinární služba první pomoci v kraji zcela chyběla. Služba se zaměřuje na poskytování neodkladné péče zvířatům. Nenahrazuje obvyklou veterinární péči, má za cíl zabránit zhoršení stavu zvířete, stabilizovat jeho životní funkce a zajistit přežití do doby, než bude možné odevzdat zvíře do péče veterinárního lékaře.

Prioritní environmentální problémy kraje

V Karlovarském kraji není koncové zařízení na využívání a odstraňování nebezpečných odpadů a odstraňování směsných komunálních odpadů po roce 2030.

Dlouhodobým problémem je vnos rtuti ze Spolkové republiky Německo do vodní nádrže Skalka a následná distribuce níže po toku Ohře.

Zdroj dat: KÚ Karlovarského kraje

6. Ústecký kraj

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2022–2025 – Podpora včelařů na území Ústeckého kraje	Zastavení dlouhodobě nepříznivého vývoje, oživení zájmového včelaření podporou jak nových zájemců o včelaření, tak i těch, kteří již včelaří, s cílem rovnoměrného zavčelení a ozdravění chovů v jednotlivých katastrech Ústeckého kraje.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2022–2025 – Obnova krajiny a biodiverzity na území Ústeckého kraje	Zvýšení biodiverzity a protierozní ochrany zemědělské půdy na území Ústeckého kraje prostřednictvím opatření realizovaných mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí.
Program pro rozvoj ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) na území Ústeckého kraje na období 2022 až 2025	Poskytování dotace v souladu s Krajskou koncepcí EVVO v Ústeckém kraji: rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních; rozvoj EVVO v mimoškolní oblasti; podpora projektů EVVO; podpora zájmových kroužků, podpora certifikovaných ekostředisek.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2022–2025 – Podpora záchranných stanic na území Ústeckého kraje	Zajištění péče o zraněné volně žijící druhy živočichů chráněné dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů na území Ústeckého kraje v působnosti záchranné stanice.
Program podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ústeckého kraje na období let 2022–2025	1) Investiční podpora do zemědělských hospodářství související se zemědělskou prvovýrobou. 2) Podpora investic souvisejících se zpracováním zemědělských produktů a jejich uváděním na trh.
Program na podporu vodního hospodářství v Ústeckém kraji na období 2018–2025	Poskytování dotací na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Ústeckého kraje dle § 88h odst. 1 vodního zákona.
Program pro podporu odpadového hospodářství obcí v Ústeckém kraji na období 2017 až 2025	Snižování měrné produkce směsného komunálního odpadu zvýšením účinnosti odděleného sběru a míry využití materiálově využitelných složek komunálního odpadu, míry využití biologicky rozložitelných odpadů, a snižování měrné produkce směsného komunálního odpadu zavedením motivačních prvků do systémů jeho svozu v obcích za účelem splnění závazných cílů Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje pro období 2016–2025.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2022–2025 – Podpora myslivosti na území Ústeckého kraje	Podpora mysliveckých akcí s účastí veřejnosti a podpora uvádění zvěřiny na trh v rámci Ústeckého kraje.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Aktivity EVVO

V roce 2025 bylo v rámci Programu pro rozvoj ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji na období 2022 až 2025 dotací podpořeno celkem 44 žádostí v celkové výši 5,9 mil. Kč. Předmětem těchto projektů byly zejména výukové pobyty, venkovní učebny, pomůcky a vybavení učeben.

Mezi další aktivity EVVO lze zařadit:

- pravidelné setkávání poradního sboru EVVO v Ústeckém kraji
- osvětová činnost v oblasti EVVO v Ústeckém kraji
- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO (externí koordinátorka)
- výukové materiály pro školy
- podpora projektů příspěvkových organizací v oblasti školství zřizovaných Ústeckým krajem.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Na území Ústeckého kraje působí ekologická centra, která organizují výukové programy, soutěže s ekologickou tematikou nebo semináře.

V databázi neziskových organizací v Ústeckém kraji je evidováno cca 30 organizací s environmentální tematikou, např.: EC Meluzína (Děčín), Ekologické centrum Most pro Krušnohoří (Most), České Švýcarsko o.p.s. (Krásná Lípa), 4. ZO ČSOP Tilia (Krásná Lípa), CEV VIANA (Litvínov), Vzdělávací a rekreační centrum Lesná, o.p.s., Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice, Lesní akademie Mentaurov, Ekocentrum při Podkrušnohorském zooparku Chomutov, ZO ČSOP Klíny, Klub ekologické výchovy – krajská skupina Most. Mezi další organizace patří např. Zoologická zahrada Děčín, Zoologická zahrada Ústí nad Labem, Správa CHKO Labské Pískovce, Správa Národního parku České Švýcarsko, Správa CHKO České středohoří, Minifarma Dlouhá Louka, Spolek Malá jižní stráň.

Ekocentra v Ústeckém kraji podle Krajské koncepce EVVO:

Ekocentrum při Podkrušnohorském zooparku, Ekocentrum Klíny, Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice, ZO ČSOP Tilia, Centrum ekologické výchovy VIANA, Dům Českého Švýcarska, Ekocentrum Dymnivka, Plšíkova učebna – NPČŠ, pULec, Asociace TOM – Opárenský mlýn.

Prioritní environmentální problémy kraje

Lokální vytápění

V důsledku novelizace zákona o ochraně ovzduší, kdy orgánům ochrany ovzduší na úrovni ORP od 1. 7. 2024 ubyla kompetence vydávat závazná stanoviska k umístění, provedení a užívání staveb stacionárních zdrojů neuvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší, vznikl prostor pro důsledné provádění opatření stanovených v programech zlepšování kvality ovzduší zaměřených na naplňování povinností spojených s provozem nevyjmenovaných stacionárních zdrojů, resp. na provádění kontrol technického stavu a provozu zdrojů (opatření PZKO_2020_1 „Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší“ potažmo Opatření C.4.1 „Definice nových opatření v sektoru lokálního vytápění pro omezení znečištění ovzduší benzo[*a*]pyrenem“). Pro kalendářní rok 2025 byly na úrovni ORP zpracovány „Plány kontrol stacionárních zdrojů“ zaměřené na domácnosti pro vybrané obce v působnosti jednotlivých ORP. Krajský úřad následně v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti obcí na úseku státní správy ochrany ovzduší dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, monitoruje

a hodnotí výsledky provedených kontrol. Podpůrným nástrojem kontrolní činnosti svěřené ORP je zejména systém ISPOP (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností), jehož zřizovatelem je Ministerstvo životního prostředí.

Důležitým mezníkem v provozu lokálních topenišť bylo září 2024, resp. 1. 9. 2024, kdy vstoupil v účinnost zákaz provozu kotlů na pevná paliva horší než 3. emisní třídy umístěných v bytových domech, rodinných domech a stavbách pro rodinnou rekreaci. K 31. 8. 2024 byl ukončen příjem žádostí výzvy „Kotlíková dotace 2023–2024 – 6. Výzva Ústeckého kraje“. V návaznosti na tuto skutečnost byly v roce 2025 poskytovány dotace na ovzduší a úspory energií zejména přes program Nová zelená úsporám (NZÚ).

Zdroj dat: KÚ Ústeckého kraje

7. Liberecký kraj

Projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí v roce 2025

Název projektu	Cíle projektu
Projekt IP LIFE ADAPT-CZ	V roce 2025 proběhly přípravy rozsáhlého projektu zaměřeného na adaptaci na změnu klimatu.
Vyhledávací studie retenčních kapacit v povodí uvažované nádrže Andělská hora	Vyhledání možných alternativních retenčních kapacit v povodí Lužické Nisy nad profilem Andělská hora za účelem minimalizace nebo odlišného technického řešení vodního díla Andělská hora. Studie byla dokončena v roce 2025.
Tvorba biotopu pro ropuchu krátkonohou v Žizníkově	Byla úspěšně ukončena realizace projektu a zahájena jeho udržitelnost. Předmětem podpory bylo rozšíření vhodných biotopů v přírodní památce Pískovna Žizníkov pro zdejší populaci ropuchy krátkonohé.
Významné aleje Libereckého kraje 1.–3. etapa	Cílem je stabilizace a ošetření vybraných významných alejí, které se nacházejí na území Libereckého kraje. V roce 2025 probíhala udržitelnost převážné části projektu. Byla ukončena udržitelnost u jedné aleje z 1. etapy projektu.
Projekt Interpretace maloplošných chráněných území ve správě Libereckého kraje	Bylo schváleno spolufinancování projektu podpořeného z OPŽP a zahájeny úkony k jeho realizaci.
Podpora populace kuňky ohnivé v EVL Dolní Ploučnice	V roce 2025 probíhala udržitelnost projektu financovaného z OPŽP, jehož cílem bylo vybudování tůní a výřez dřevin.
Podpora populace kuňky ohnivé v EVL Stružnické rybníky	Probíhala udržitelnost projektu financovaného z OPŽP. Předmětem bylo budování tůní, kácení dřevin a seč travin.
Osvětová kampaň „Jak správně topit“	Cílem je poskytování aktuálních informací na mikrowebu spravnetopit.cz.
24hodinové měření kvality ovzduší v Jablonci nad Nisou	Cílem je identifikovat vliv místní a tranzitní dopravy a lokálních topenišť na kvalitu ovzduší.
Mapování a likvidace porostů bolševníku na Železnobrodsku	Pokračoval projekt na mapování a likvidaci bolševníku velkolepého na Železnobrodsku.
Transfer obojživelníků na vybraných úsecích silnic Libereckého kraje pro rok 2025	Byl proveden pravidelný transfer obojživelníků na 6 lokalitách v Libereckém kraji za finanční podpory z Programu péče o krajinu.
Strategické partnerství Libereckého kraje v oblasti EVVO	Dlouhodobé vzdělávací programy na školách byly v roce 2025 připravovány, pilotovány a realizovány 6 organizacemi z oblasti EVVO. Projekt byl financován z prostředků Libereckého kraje.
Opatření pro zadržení vody ve vybraných lokalitách na Frýdlantsku I. a II.	Byla úspěšně ukončena realizace projektu – realizace tůní a vodních ploch.

Název projektu	Cíle projektu
Projekt „Intenzifikace odděleného sběru a využívání vytříděných složek komunálního odpadu včetně jejich obalové složky na území Libereckého kraje“ ve spolupráci se společností EKO-KOM, a.s.	Podpora obcí ve zkvalitňování infrastruktury sběru vytříděných odpadů (formou zapůjčení sběrných nádob na papír, sklo, plasty a kovy). Vzdělávání zástupců veřejné správy, soutěže měst a obcí a osvětová činnost.
Projekty aktivit v rámci vzájemné spolupráce Libereckého kraje a společností ELEKTROWIN a.s. a ASEKOL a.s.	Materiálová podpora a propagace zpětného odběru elektroodpadu v Libereckém kraji. Vzdělávací a osvětová činnost.
Projekt Lokální biokoridor na Frýdlantsku mezi Supím vrchem a Bažantnicí	Byl soutěžen zhotovitel pro projekt podpořený z OPŽP.

Dotační tituly kraje vyhlášené v roce 2025

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Lesnický fond Libereckého kraje –Program Podpora hospodaření v lesích	Podpora trvale udržitelného hospodaření v lesích. Cílem bylo doplnit národní program zejména o ochranu lesa proti hmyzím škůdcům a škodám způsobeným zvěří.
Lesnický fond Libereckého kraje – Program Podpora myslivosti	Cílem programu byla prevence šíření afrického moru prasat. Z programu byl podporován nákup chladicích boxů k uchování ulovené černé zvěře v místech, kde byla vyhlášena mimořádná veterinární opatření.
Fond ochrany vod Libereckého kraje – Program vodohospodářských akcí Libereckého kraje	Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury ve vlastnictví obcí a svazků obcí v působnosti Libereckého kraje.
Fond ochrany vod Libereckého kraje – Program spolufinancování	Podpora rozvoje vodohospodářské infrastruktury ve vlastnictví obcí a svazků obcí v působnosti Libereckého kraje – nově vyhlášeno v roce 2025.
Dotační fond Libereckého kraje – Program 8.1 – Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	Zvýšení ekologického povědomí obyvatel Libereckého kraje (podpora středisek ekologické výchovy a škol, osvětová a publikační činnost).
Dotační fond Libereckého kraje –Program 8.2 – Podpora ochrany přírody a krajiny	Péče o krajinu, zvyšování druhové rozmanitosti a ochrana krajinného rázu. Podpora zařízení pečujících o zvířata v nouzi. Kastrace koček.
Dotační fond Libereckého kraje – Program 8.3 – Podpora včelařství	Zlepšení opylovací služby včelstev zlepšením podmínek pro dobrý zdravotní stav včelstev.

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotační fond Libereckého kraje – Program 8.4 – Podpora zemědělství a lokální produkce	Rozvoj zemědělství, které vede ke zlepšování stavu půdy a krajiny. Zpracování místní produkce pro lokální trh. Ochrana hospodářských zvířat proti útokům vlků.
Dotační fond Libereckého kraje –Program 8.5 – Podpora předcházení vzniku odpadů a využití bioodpadů	Podpora opatření vedoucích k předcházení vzniku odpadů a k jejich opětovnému použití v souladu s Aktualizací Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje 2016–2025 s výhledem do 2035.
Dotační fond Libereckého kraje –Program 8.6 – Podpora retence vody v krajině a adaptace sídel na změnu klimatu	Optimalizace vodního režimu v krajině, zvyšování odolnosti vodních ekosystémů, zajištění dostatku podzemní i povrchové vody pro život v krajině a urbanizovaných územích.
Dotační fond Libereckého kraje – Program 2.8. – Podpora dodatečné instalace akumulační nádoby u domácích kotlů na pevná paliva	Cílem je snížení znečištění ovzduší z domácího vytápění, dále úspora paliva, dosažení vyššího tepelného komfortu, nižších nákladů na energii a nižších nákladů na obsluhu.
Další informace viz https://dotace.kraj-lbc.cz/zivotni-prostredi-a-zemedelstvi.	

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Praktickou ekologickou výchovu zajišťoval odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje prostřednictvím své příspěvkové organizace Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje (STŘEVLIK, p.o.). V roce 2025 působil STŘEVLIK na 3 pracovištích (Hejnice, Oldřichov v Hájích, Dolánky u Turnova).

Středisko ekologické výchovy DIVIZNA, které je součástí další příspěvkové organizace Libereckého kraje Zoologické zahrady Liberec, se zabývalo především podporou dlouhodobé realizace EVVO ve školních zařízeních.

V rámci **Kalendáře akcí resortu životního prostředí a zemědělství Libereckého kraje** bylo připraveno celkem 39 akcí z oblasti EVVO a 42 akcí z oblasti zemědělství. Jednalo se o akce s celokrajskou působností, lokální ekodny pro rodiny s dětmi i vzdělávací akce pro agrární sektor.

Krajský úřad Libereckého kraje byl opět spolupořadatelem krajského kola Ekologické olympiády. Klání družstev středoškoláků hostil STŘEVLIK ve svém zařízení v Hejnicích.

Již od roku 2008 se Krajský úřad řídí organizační směrnicí ředitele O ekologizaci provozu budovy Libereckého kraje, která stanoví povinnosti pro jednotlivé odbory i pro každého pracovníka v budově. Směrnice je každoročně vyhodnocována a výsledky zveřejňovány.

Pokračovala aktivní péče o 33 přírodních rezervací a památek, které krajský úřad spravuje. Byly zadávány nové plány péče pro některá tato území. Probíhala péče o tato území zacílená především na sečení cenných lučních biotopů, výsadby dřevin a likvidaci invazních druhů rostlin.

V rámci **předcházení vzniku odpadů** kraj dlouhodobě podporuje projekt s výrazným sociálním přesahem – Potravinovou banku Libereckého kraje. Z krajského rozpočtu je systematicky podporován také provoz Nábytkové banky Libereckého kraje.

Liberecký kraj se dlouhodobě podílí na realizaci projektů na **podporu třídění komunálního odpadu** ve spolupráci se společností EKO-KOM a.s. a na **podporu zpětného odběru elektrozařízení** se společnostmi ASEKOL a.s. a ELEKTROWIN a.s.

Krajský úřad každoročně vyhodnocuje plnění aktualizovaného **Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje pro období 2016–2025 s výhledem do roku 2035.**

Plánování v oblasti vod je hlavním nástrojem k dosažení dobrého stavu vod (nejpozději do roku 2027), které probíhá ve třech šestiletých obdobích. Pro 3. plánovací období, tj. pro období let 2021–2027 platí pro území Libereckého kraje 2 národní plány povodí (povodí Labe a povodí Odry), 3 plány dílčích povodí (Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe; Horního a středního Labe; Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry) a 2 plány pro zvládání povodňových rizik (v povodí Labe a v povodí Odry). V roce 2022 byly schváleny Zastupitelstvem Libereckého kraje všechny plány dílčích povodí zasahujících do Libereckého kraje. V roce 2025 pokračovaly přípravné práce pro období let 2027–2033.

Africký mor prasat – Liberecký kraj byl i v roce 2025 zasažen vysoce nakažlivým onemocněním africký mor prasat. Poslední případy v populaci divočáků hlásila Státní veterinární správa v létě 2025. Koncem roku 2025 byla ČR opět oficiálně vyhlášena za zemi prostou afrického moru prasat.

Geoportál Libereckého kraje (https://geoportal.kraj-lbc.cz/) je mapový server poskytující údaje o složkách životního prostředí formou tematických map a souvisejících informací (plány a studie). Velká část (https://geoportal.kraj-lbc.cz/sucho-retence/) je věnovaná suchu, retenci a klimatu, kde lze najít např. krajinné plány a krajinná opatření obcí nebo přehled opatření podpořených Libereckým krajem formou dotačního programu.

Povodňový portál Libereckého kraje (https://geoportal.kraj-lbc.cz/povodne/) je nástrojem pro podporu protipovodňové ochrany v Libereckém kraji, kde lze najít užitečné informace, databázi povodňových komisí a také mapu zobrazující aktuální stavy hladin od různých poskytovatelů.

Pro oblast vzdělávání zajišťuje odbor životního prostředí a zemědělství mapový portál **Atlas životního prostředí Libereckého kraje** (https://atlas.kraj-lbc.cz). Jeho cílem je informovat laickou veřejnost, studenty a žáky o geografických informacích týkajících se životního prostředí v Libereckém kraji.

Na úseku **ochrany ovzduší** se kraj zabýval plněním opatření Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod – CZ05 (aktualizace programu pro období 2020+). V rámci Libereckého kraje se program věnuje problematice snižování emisí benzo[*a*]pyrenu.

Liberecký kraj uzavřel smlouvu na sanaci staré ekologické zátěže v areálu brownfield Bekon v Hrádku nad Nisou. Dále jednu smlouvu na studii proveditelnosti a dvě smlouvy na provedení analýz rizik dalších starých ekologických zátěží v Libereckém kraji.

Vybrané aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
SEV sídlí v Sedmihorkách, kde provozuje ekocentrum s malou zvířecí farmou a lesní klub pro předškolní děti. Školám nabízí jednodenní i pobytové ekovýchovné programy. Realizuje unikátní pobytový program Strážci Země.	Středisko ekologické výchovy Český ráj www.sevceskyraj.cz
Hlavní specializací činnosti společnosti Čmelák je přeměna ekologicky narušených míst na lokality atraktivní pro lidi i přírodu. Nedílnou součástí projektů je environmentální výchova a zapojení široké veřejnosti. Nejznámějšími revitalizovanými lokalitami jsou Nový prales a Mokřady Jablonné.	Čmelák – Společnost přátel přírody www.cmelak.cz
Hlavními aktivitami Jizersko-ještědského horského spolku jsou praktická ochrana přírody (např. kosení horských luk, likvidace invazních druhů rostlin, údržba zimovišť netopýrů a oprava turistických stezek) a činnost pozemkového spolku.	Jizersko-ještědský horský spolek http://horskyspolek.cz

Vybrané projekty neziskového sektoru s environmentální tematikou podpořené z Dotačního fondu Libereckého kraje 2025

Program 8.1 – Podpora ekologické výchovy a osvěty	
Název projektu	**Nositel projektu**
Edukativní prvky Zahrady pro veřejnost	Spolek Dětská
Program 8.2 – Podpora ochrany přírody a krajiny	
Název projektu	**Nositel projektu**
Ošetření a stabilizace památných a významných stromů v okolí obce Bílá	Obec Bílá
Program 8.3 – Podpora včelařství	
Název projektu	**Nositel projektu**
Výměna starých úlů	Jindřich Hlavatý
Program 8.4 – Podpora zemědělství a lokální produkce	
Název projektu	**Nositel projektu**
Efektivní zpracování vlastní faremní produkce	Biofarma Pod Hájkem, s.r.o.
Program 8.5 – Podpora předcházení vzniku odpadů a využití bioodpadů	
Název projektu	**Nositel projektu**
Pořízení domácích kompostérů	Obec Bělá
Program 8.6 – Podpora retence vody v krajině a adaptace sídel na změnu klimatu	
Název projektu	**Nositel projektu**
Revitalizace Doubského potoka	Mikroregion Císařský Kámen

Prioritní environmentální problémy kraje

Je třeba zvýšit podíl vytřídění a recyklace odpadů. V kraji je nedostatek zařízení ke zpracování některých typů odpadů (např. kompostárny, bioplynové stanice, zpracování textilního odpadu), což vede k nižší míře vytřídění a následné recyklace využitelného komunálního odpadu.

V Libereckém kraji je nedostatek realizovaných protipovodňových opatření, zejména pak v povodí Smědé na Frýdlantsku a v povodí Lužické Nisy.

Další problémy se týkají kalamity lýkožrouta smrkového, škod způsobených vlkem obecným na hospodářských zvířatech či ohrožení hladiny podzemních vod v oblasti Hrádecka a Frýdlantska v důsledku rozšiřování dobývacího prostoru polského hnědouhelného dolu Turów.

Vodní toky a podzemní vody v Libereckém kraji jsou zatíženy poměrně velkým podílem odpadních vod, které nejsou čištěny v komunálních čistírnách odpadních vod, a také vysokým, až extrémním (v případě Liberce a Jablonce nad Nisou) podílem odlehčovaných odpadních vod z jednotné kanalizace na celkovém látkovém zatížení recipientu.

Zdroj dat: KÚ Libereckého kraje

8. Královéhradecký kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Čistá obec, čisté město, čistý kraj	Cílem spolupráce s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. a provozovateli zpětného odběru elektrozařízení – ASEKOL a.s. a ELEKTROWIN a.s. je zkvalitňování systému odděleného sběru komunálních a obalových odpadů a zpětného odběru elektrozařízení. V roce 2025 bylo z projektu podpořeno pořízení technického vybavení pro oddělený sběr komunálních odpadů ve školách, vzdělávací a osvětové aktivity a soutěž obcí ve sběru tříděných odpadů.
Instalace QR kódu na hraničníky ZCHÚ jako prvku návštěvnické infrastruktury	Cílem projektu s finanční podporou OPŽP je zvýšit informovanost návštěvníků malých ZCHÚ ve správě KÚ Královéhradeckého kraje o důvodech jejich ochrany, ohrožení a způsobech péče o území a současně je inspirovat k pohybu v území v souladu s nastavenými pravidly z důvodu zachování a udržení cennosti území. V roce 2025 bylo provedeno zpracování podkladů směřující k instalaci informačních tabulí s QR kódy s hlavním sdělením dle stanovených cílů interpretace každého ZCHÚ a s odkazem na webové stránky s podrobnými informacemi.

Dotační tituly kraje vyhlášené v roce 2025

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod	Účelová finanční podpora zaměřená na projektování a výstavbu infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v obcích Královéhradeckého kraje do 2 000 obyvatel. Včetně podpory zpracování podkladů pro revizi stávajících nebo stanovení nových ochranných pásem zdrojů pitné vody s cílem ochránit vydatnost, jakost a zdravotní nezávadnost těchto zdrojů v reakci na klesající účinnost stávajících ochranných pásem, zvýšenou potřebu ochrany podzemních vod vyplývající ze změny klimatu a zvýšené potřeby získávání geotermální energie.
Opatření k zadržování vody v krajině	Podpora projektů pro posílení retence a akumulace vody v krajině, zvýšení zásob povrchových vod, zlepšení technického stavu rybníků, vodních toků a malých vodních nádrží s cílem navrácení jejich základních vodohospodářských funkcí.
Ochrana přírody a krajiny	Podpora projektů územních systémů ekologické stability místní a regionální úrovně (biocentra a biokoridory), tvorba podmínek pro posílení populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve volné přírodě (záchranné přenosy, likvidace invazních druhů, ošetření památných stromů).
Včelařství	Podpora plošného vyšetření moru včelího plodu, obnova včelích úlů a vzdělávací aktivity v oboru včelařství

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Propagace zemědělství a místní produkce	Podpora prezentačních a osvětových akcí zaměřených na propagaci zemědělství, lesnictví, myslivosti, včelařství, chovatelství a pěstitelství v Královéhradeckém kraji včetně prezentace odborného školství a propagace regionálních potravin.
Podpora akcí a aktivit v oblasti EVVO	Podpora vzdělávacích akcí pro různé profesní, zájmové a sociální skupiny na ochranu životního prostředí, udržitelnou spotřebu a výrobu apod., pořádání exkurzí, pobytových programů, zpracování informačních a výukových materiálů, interpretace přírodního dědictví, krajiny, životního prostředí, např. naučné stezky, průvodce, expozice.
Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	Podpora a rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (např. podpora vzdělávacích akcí a aktivit v oblasti EVVO, podpora celoroční činnosti středisek EVVO včetně pořízení technického vybavení a pomůcek).
Podpora celoroční činnosti a rozvoje středisek ekologické výchovy	Podpora pořízení technického vybavení, materiálu a pomůcek investičního charakteru, zlepšení kvality služeb středisek ekologické výchovy, např. vzdělávání lektorů, zkvalitňování výukových programů, certifikace poskytovatelů environmentální výchovy, management středisek apod.
Podpora činnosti záchranných stanic na území Královéhradeckého kraje	Zabezpečení existence sítě záchranných stanic na území Královéhradeckého kraje pro živočichy neschopné v důsledku zranění, nemoci nebo jiných okolností dočasně nebo trvale přežít ve volné přírodě, včetně poskytování odborného poradenství veřejnosti.
Program obnovy venkova (účely v oblasti životního prostředí)	Nakládání s odpady – předcházení vzniku odpadů a opatření vedoucí ke snížení produkce odpadů, systémy řešení nakládání s komunálními odpady v obcích. Podpora zpracování stavební dokumentace pro obnovu a technické zajištění stávajících vodních nádrží s cílem zlepšení malého vodního cyklu a prostředí v obcích.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Významná pozornost je dlouhodobě věnována rozvoji EVVO, kdy ve spolupráci s externím neziskovým subjektem – krajským koordinátorem EVVO vybaveným nezbytnou odborností, personální a materiální kapacitou, je průřezově zajišťována praktická environmentální výchova ve školách a neziskových organizacích včetně specializačního studia pro lektory v oblasti EVVO.

Nad rámec dotačních programů jsou podporovány trvalé či jednorázové aktivity neziskových organizací a spolků, např. provoz záchranné stanice handicapovaných živočichů, trvalý informační servis a propagace zemědělství, lesnictví, rybářství a myslivosti.

Královéhradecký kraj podporuje provoz a investiční rozvoj ZOO Dvůr Králové, a.s., dále též činnost Výzkumného institutu ochrany genofondů, v.v.i., zřízeného při ZOO, jehož náplní je vědecký i aplikovaný výzkum zaměřený na ochranu genofondů a ohrožených zvířecích druhů, účast v mezinárodních, resp. afrických projektech.

Královéhradecký kraj provozuje informační portál pro veřejnost (www.datakhk.cz), ve kterém jsou mimo jiné prezentována otevřená a průběžně aktualizovaná data o životním prostředí v Královéhradeckém kraji formou přehledů, infografik, statistických a mapových výstupů a datových karet.

V rámci implementace soustavy chráněných území NATURA 2000 je krajem zajišťována soustavná péče o stávající zvláště chráněná území v působnosti Královéhradeckého kraje (přírodní památky, přírodní rezervace).

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Konference KAPRADÍ 2025 26. výroční setkání škol a institucí zabývajících se EVVO uskutečněné ve Valdštejnské lodžii v Jičíně s nosným tématem pro rok 2025 „Umění a ekologie“.	Středisko ekologické výchovy SEVER
Aktivity v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury (DOTEK) v Horním Maršově, např. Letní škola místně zakotveného učení a 32. veletrh ekologické výchovy.	Středisko ekologické výchovy SEVER
Provoz záchranných stanic pro volně žijící živočichy k zajišťování záchranných programů zvláště chráněných druhů živočichů a komplexní péče o handicapované živočichy.	ZO ČSOP Jaro Jaroměř

Prioritní environmentální problémy kraje

K prioritním environmentálním rizikům patří nedořešené staré ekologické zátěže s kontaminací horninového prostředí a podzemních nebo povrchových vod. V roce 2025 pokračovala realizace hydraulické clony ochranným čerpáním s monitoringem vývoje kvality vodního zdroje Třebechovice – Bědovice a další etapa sanace areálu ELTON Nové Město nad Metují (chlorované uhlovodíky).

Zdroj dat: KÚ Královéhradeckého kraje

9. Pardubický kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR (do roku 2020 s výhledem do roku 2030)	Střednědobý rámec opatření ke zlepšení kvality ovzduší do roku 2020 s výhledem do roku 2030 byl vytyčen v rámci usnesení vlády ČR ze dne 2. 12. 2015 č. 979 o Střednědobé strategii (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR (dále jen „Strategie“). Strategie je zastřešujícím koncepčním dokumentem, který shrnuje výstupy Národního programu snižování emisí ČR (dále jen „Program“) a Programů zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“). Strategie je podkladem pro financování opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší z fondů EU prostřednictvím operačních programů. K dosažení cílů této Strategie je nutné realizovat opatření obsažená v Programu a v jednotlivých PZKO. Aktuálně platný Program schválila vláda ČR v prosinci 2023.
Program zlepšování kvality ovzduší PZKO 2020+ (zóna severovýchod CZ05)	PZKO 2020+ pro jednotlivé zóny a aglomerace byly vydány ve Věstníku MŽP (publikované v roce 2020 a 2021). V návaznosti na novelu zákona o ochraně ovzduší z roku 2018 (č. 172/2018 Sb.) nahrazují PZKO 2020+ předchozí programy zlepšování kvality ovzduší z roku 2016, a to dnem vyhlášení příslušného PZKO 2020+ ve Věstníku MŽP. PZKO 2020+ stanovují závazná opatření k dosažení imisních limitů. Tato opatření byla stanovena na základě analýzy příčin znečištění ovzduší a na základě imisní projekce vývoje kvality ovzduší se zohledněním existujících opatření (projekce byla vyhotovena k roku 2023). Kromě těchto závazných opatření stanovují PZKO 2020+ také tzv. Podpůrná opatření. Obec a kraj jsou povinny vypracovat do 12 měsíců ode dne vyhlášení PZKO 2020+ ve Věstníku MŽP svůj časový plán provádění opatření a tento plán zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup (§ 9 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší). Časový plán provádění opatření uložených v PZKO 2020+ je zveřejněn na internetových stránkách Pardubického kraje (https://www.pardubickykraj.cz/program-zlepsovani-kvality-ovzdusi).
Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky v Pardubickém kraji	Technická podpora sběru, práce s obcemi a samosprávami, informování občanů. Soutěž obcí v třídění odpadů „O perníkovou popelnici“, podpora realizace školní ekologické výchovy občanského sdružení Ekocentrum PALETA, spotové kampaně v médiích, propagace třídění odpadů, podpora projektu „Krajské komunikační kampaně ASEKOL “, podpora projektu ve městech Pardubického kraje.

Název projektu	Cíle projektu
Ochrana migrace obojživelníků v lokalitě Přívrat – 5. úsek (realizováno, probíhá udržitelnost)	Projekt řešil ochranu migrujících živočichů (především obojživelníků) třemi opatřeními – trvalými bariérami oboustranně podél silniční komunikace v celém řešeném úseku, třemi propustky pod silnicí a čtyřmi zabezpečenými sjezdy na okolní zemědělské a lesní pozemky. Celková délka silničního úseku, ve kterém byly úpravy provedeny, je 0,472 km. Jednotlivá opatření jsou umístěna buď ve stávajících místech – sjezdy na okolní pozemky (nově provedeny tak, aby byly bezpečné proti vniknutí migrujících živočichů na vozovku), anebo byla realizována zcela nově (trvalé bariéry se související drenáží, trubní propustky). Projekt řešil bezbariérovou migraci obojživelníků do místa rozmnožování především ze severního směru, tedy jednoho ze směrů s nejvyšší početností migrujících jedinců. Na základě zkušeností z jeho realizace bude přikročeno ke zpracování a realizaci obdobných projektů i pro směry západní a jižní. Po jejich realizaci bude lokalita komplexně ochráněna způsobem trvale udržitelným.
Spoluúčast Pardubického kraje na odstraňování SEZ	V roce 2025 byly poskytnuty prostředky ve výši 5 mil. Kč na odstranění SEZ v bývalém areálu Tesla Králíky.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotační program Vzdělávání, výchova a osvěta v oblasti životního prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2025	Dotační program je vypsán pro právnické osoby, které působí na území Pardubického kraje a zároveň jsou organizacemi typu nestátní neziskové organizace (spolky, obecně prospěšné společnosti, církve a jejich zařízení, zapsané ústavy) nebo neziskové organizace – školy a školská zařízení a další organizace tohoto typu. Projekty musí splňovat podmínky následujících témat: provoz střediska s ekovýchovným zaměřením, přímé akce pro veřejnost (zaměřené především na mládež nebo na ostatní cílové skupiny veřejnosti), akce pro obecnou veřejnost (zaměřené na osvětu v různých oblastech životního prostředí nebo zaměřené na výstavbu, opravy, údržbu a provoz naučných stezek) nebo tiskoviny s ekovýchovnou tématikou (tiskoviny periodického charakteru, tiskoviny neperiodického charakteru, tiskoviny s charakterem regionálních učebních textů). Celkem bylo v roce 2025 rozděleno 1,6 mil. Kč, požadavky byly vykryty na 91,2 %.
Rozvoj vodohospodářské infrastruktury (zásobování pitnou vodou a odkanalizování) obcí Pardubického kraje (podpora výstavby kanalizací a ČOV, podpora výstavby vodovodů a zdrojů pitné vody)	Dotační titul umožňuje čerpat dotace z účelového, tzv. „vodního“ účtu k žádostem obcí do 2 000 obyvatel anebo do 5 000 obyvatel pro jejich místní části o velikosti do 2 000 obyvatel nebo svazkům obcí (pro obec do 2 000 obyvatel) za účelem vypracování projektové dokumentace (PD) k povolení záměru anebo provedení stavby (max. do 300 tis. Kč/dokumentace) a k realizaci výstavby vodovodů a objektů s nimi souvisejících, k realizaci kanalizací a ČOV a dalších objektů s nimi souvisejících (anebo na jejich úpravy) a k realizaci centrálně řízených soustav domovních ČOV.

Název dotačního titulu	Cíle dotace
	V roce 2025 byly na PD z dotace čerpány finanční prostředky ve výši 2,8 mil. Kč na projektové dokumentace pro kanalizace a ČOV, 0,9 mil. Kč na projektové dokumentace na vodovody, 75,3 mil. Kč pro realizaci kanalizací a ČOV a 19,3 mil. Kč pro realizaci vodovodů.
Dotační program Péče o životní prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2025	Dotační program je vypsán pro právnické osoby, které působí na území Pardubického kraje a zároveň jsou organizacemi typu nestátní neziskové organizace (spolky, obecně prospěšné společnosti, církve a jejich zařízení, zapsané ústavy) nebo neziskové organizace – školy a školská zařízení a další organizace tohoto typu. Konkrétní témata nebyla pro rok 2025 stanovena – projekty byly zaměřeny na základní složky životního prostředí, zejména na péči o vodní toky a vodní plochy, na péči o prvky územního systému ekologické stability či na jejich realizaci, na péči o prvky podílející se na utváření místního krajinného rázu, na péči o cenné botanické či zoologické lokality, na likvidaci invazních a expanzivních druhů rostlin a živočichů nebo na odstraňování migračních překážek pro živočichy. Celkem bylo v roce 2025 rozděleno 164 tis. Kč, požadavky byly vykryty na 99,4 %.
Podpora přípravy protipovodňových staveb – průběžné	Ochrana zdraví a majetku obyvatel Pardubického kraje před povodněmi. V roce 2025 byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 100 tis. Kč na zpracování studie „Optimalizace vodního režimu a krajiny v obci Morašice“.
Podpora včelaření v Pardubickém kraji	V rámci dotačního programu Podpora včelaření v Pardubickém kraji byly pro rok 2025 vyhlášeny 3 podprogramy (A: Zdravé včely v Pardubickém kraji; B: Obnova úlů v souvislosti s nařízenou likvidací úlů v ohnisku nákazy moru včelího plodu; C: Obnova včelstev v souvislosti s prokázanou otravou včelstev, vzniklou v důsledku použití chemických přípravků na ochranu a ošetřování porostů a rostlin, pokud nebyl zjištěn viník otravy). V roce 2025 nebyla krajskému úřadu doručena žádná žádost.
Finanční podpora na hospodaření v lesích	Pro podpoření lesnického hospodaření pokračoval v roce 2025 dotační program Podpora hospodaření v lesích v Pardubickém kraji. V rámci podprogramu B a C Těžba kůrovcových stromů bylo v důsledku snižujícího se trendu postupu kůrovcové kalamity v roce 2025 podáno 7 žádostí a celková vyplacená částka činila 0,09 mil. Kč. Částka 0,938 mil. Kč pak připadla na příspěvek na opravy lesních cest (podprogram A). Celkový objem podpory tedy činil 1,028 mil. Kč.
Finanční podpora myslivosti v Pardubickém kraji	V rámci podpory myslivosti v Pardubickém kraji byly vyhlášeny dva podprogramy – A: Podpora pořízení technického vybavení na snížení mortality srnčat a jiných mláďat zvěře při senosečích a B: Podpora činnosti a provozu okresních mysliveckých spolků. V roce 2025 bylo podpořeno 10 žádostí v celkovém objemu 0,8 mil. Kč

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Kotlíkové dotace pro nízkopříjmové domácnosti v Pardubickém kraji	V roce 2025 bylo podpořeno 53 žádostí o celkovém objemu 7,6 mil. Kč.
Kotlíkové dotace pro nízkopříjmové domácnosti v Pardubickém kraji II	V roce 2025 bylo podpořeno 217 žádostí o celkovém objemu 29,7 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Specializační studium EVVO pedagogů z Pardubického kraje v letech 2024–2025

Ekocentrum PALETA, z. s., zajišťovalo za Pardubický kraj realizaci projektu specializačního studia EVVO pedagogů z Pardubického kraje v letech 2024–2025. Obsah studia v celkovém rozsahu 250 vyučovacích hodin byl vytvořen dle Standardu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků EVVO. Jedná se o společné studium organizované a financované účastníky a třemi kraji (Královéhradeckým, Libereckým a Pardubickým) rovným dílem. Pardubický kraj projekt podpořil poskytnutím neinvestiční dotace na rok 2025 ve výši 104 tis. Kč.

Podpora záchranných stanic handicapovaných živočichů v roce 2025

Pardubický kraj finančně podpořil činnost dvou záchranných stanic handicapovaných živočichů působících na území kraje. Jednalo se o tyto stanice: záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Pasíčkách (provozovatel: 44/03 ZO ČSOP Záchranná stanice a ekocentrum „Pasíčka", Bor u Skutče), a v Lipci (provozovatel: Jan Kuchynka, Lipec). Stanice byly podpořeny celkovou částkou 1 mil. Kč.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Provoz záchranné stanice pro volně žijící živočichy v Pasíčkách (Bor u Skutče, okres Chrudim) – zajišťování záchranných programů zvláště chráněných druhů živočichů a komplexní péče o handicapované živočichy.	44/03 ZO ČSOP Záchranná stanice a ekocentrum „Pasíčka", Bor u Skutče 50/10, podpora Pardubickým krajem
Akce ke Dni Země – Pardubice, Chrudim, Choceň, Vysoké Mýto aj. Jednalo se především o různé soutěže, kvízy či přednášky na dané téma – ochrana životního prostředí.	různé spolky, podpora Pardubickým krajem
Záchranný transfer obojživelníků v lokalitě Přívrat – každoročně (od roku 2004) opakovaný transfer obojživelníků přes silniční komunikace v celkové délce cca 1,5 km. Kromě vlastního přenosu živočichů i péče o trvalé bariéry v případě jejich poškození.	52/01 ZO ČSOP „Podorlicko", Česká Třebová, podpora Pardubickým krajem
Ochrana a podpora genofondu sovy pálené a motáka lužního v Pardubickém kraji – v případě sovy pálené se jedná o kontrolu a údržbu části instalované sítě budek. Na zemědělských farmách jsou průběžně monitorovány a zabezpečovány rizikové typy nádrží a cisteren, v nichž dochází k tonutí sov a dalších druhů ptáků.	TYTO, z.s., Nenakonice, podpora Pardubickým krajem

Aktivita	Garant aktivity
V případě motáka lužního šlo o zajištění fyzické ochrany hnízd v intenzivně obhospodařovaných oblastech vybraných lokalit kraje.	
Péče o tůně a jejich okolí v Pardubickém kraji v roce 2025 – jednalo se o údržbu tůní a jejich nejbližšího okolí v několika lokalitách kraje. Údržba spočívá především v prohlubování tůní a odstraňování drnů, udržovány jsou i kamenné zídky pro ještěrky.	Zelený dům Chrudim, z.s., podpora Pardubickým krajem
Podpora činnosti environmentálních center, poskytujících jedno i vícedenní aktivity pro školy i veřejnost.	APOLENKA z.s.; Ekocentrum Linhartice, z.s.; Ekocentrum Skřítek z.s.; Hiporehabilitace Baneta, z.s.; Království sov, z.ú.; EKO PALOUČEK, z.ú.; podpora Pardubickým krajem
Vydání 35. čísla časopisu Panurus – obsahem periodika jsou odborné i popularizační články tematicky zaměřené na výzkum a ochranu ptáků v regionu Pardubického a Královéhradeckého kraje a v jeho blízkém okolí. Je určen především profesionálním i amatérským ornitologům a zájemcům o ornitologii a ochranu ptáků, distribuován je v celé ČR i v zahraničí.	Východočeská pobočka České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích, podpora Pardubickým krajem
Národní výstava jiřinek	ZO Českého zahrádkářského svazu Dagla Dolní Roveň
Krajská výstava drobného zvířectva	Český svaz chovatelů, z.s., ZO 1 Litomyšl
Krajská výstava ovcí a koz Pardubického kraje	Svaz chovatelů ovcí a koz, z.s.
Prima FRESH festival Pardubice	Pigs production s.r.o.
Včelařská výstava	Český svaz včelařů, z.s., ZO Brandýs nad Orlicí
Den medu	Český svaz včelařů, z.s., ZO Pardubice
Včelařská výstava 2025	Český svaz včelařů, z.s., ZO Rohovládová Bělá
Udržitelná spotřeba v Pardubickém kraji	Ekocentrum PALETA, z.s.; Ekocentrum Linhartice, z.s.; ČSOP – Záchranná stanice a ekocentrum „Pasíčka“; ZO ČSOP PODORLICKO Česká Třebová; EKO PALOUČEK, z.ú.

Zdroj dat: KÚ Pardubického kraje

10. Kraj Vysočina

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina pro roky 2025–2029 (ISKOV III.)	Od 1. 1. 2025 byl spuštěn pětiletý monitoring kvality ovzduší. ISKOV III má za úkol proměřit vliv lokálních topenišť na znečištění ovzduší v 5 obcích, které byly z dřívějších měření v rámci projektů Kraje Vysočina (ISKOV I a ISKOV II) a dalších projektů realizovaných s podporou z Norských fondů vybrány jako reprezentativní, a srovnat naměřené hodnoty s pozaďovými oblastmi v rámci kraje. Cílem je navázat na výše uvedené projekty, doplnit a upřesnit jimi poskytnuté výstupy a závěry detailním dlouhodobým měřením polycyklických aromatických uhlovodíků a aerosolových částic (pětileté měření). Dlouhodobé měření přináší příležitost vyhodnocení trendů díky možnosti odfiltrovat vliv počasí v jednotlivých letech měření, a tím umožní hodnotit vliv legislativního zákazu provozu kotlů I. a II. třídy, ale také např. opatření, jako jsou výměny starých kotlů na spalování pevných paliv. Veškeré informace o projektu lze nalézt na webu https://www.ovzdusivysocina.cz/.
Revitalizace parků v zařízeních zřizovaných Krajem Vysočina	V r. 2025 byla zrealizována 1. etapa projektu Zlepšení funkčního stavu zeleně v areálu Nemocnice Pelhřimov, byla schválena žádost Zlepšení funkčního stavu zeleně v areálu Nemocnice Havlíčkův Brod a předložena žádost Zlepšení funkčního stavu zeleně v areálu Domova Ždírec v rámci zjednodušených metod vykazování OPŽP 2021–2027. V přípravě jsou další plochy v areálech ve vlastnictví Kraje Vysočina.
Biodiverzita	Cílem projektů řešených Krajem Vysočina je posílení biodiverzity. V roce 2025 byla schválena žádost na projekt: Obnova vodních ploch v parku Domova Nové Syrovice a podána žádost Asanační opatření v PR Dukovanský mlýn. Ve fázi přípravy jsou projekty: Revitalizace malých vodních nádrží ve vlastnictví Kraje Vysočina, PR Rašeliniště Kaliště – revitalizace Hamerského potoka, Revitalizační zásahy v EVL a PR Doupský a Bažantka, Obnova MVN Březina, Obnova rybníka na území PP Ivaniny rybníčky, Revitalizace rybníka Maršovec na území EVL Maršovec a Čepička, Revitalizace rybníka Starý v PP Starý Přísecký rybník. Projekty řeší zlepšení stavu biotopů zvláště chráněných druhů a předmětů ochrany ve zvláště chráněných územích a evropsky významných lokalitách Natura 2000, popřípadě biotopů zvláště chráněných druhů ve volné krajině.

Název projektu	Cíle projektu
Implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina 2024–2028 (dále také „DZ KV“)	Cílem projektu je implementace aktivit a opatření naplánovaných v tomto dokumentu a v Krajském akčním plánu rozvoje vzdělávání III. Předpokladem pro naplnění cílů projektu je kvalitně zpracovaný DZ KV, jehož úkoly a opatření byly stanoveny prostřednictvím akčního plánování, opřené o relevantní data a analýzy a podložené rolí kraje v celém regionálním školství. Jednou z aktivit je Podpora environmentální a badatelské výuky, zahrnující podaktivity: 1. badatelské workshopy, 2. environmentální pobyty a letní škola pro učitele – třídenní setkání zaměřená na odborná témata, 3. jednodenní praktické aktivity v terénu pro učitele, 4. specializační studium pro koordinátory environmentální výchovy na ZŠ/SŠ. Uvedené podaktivity realizuje finanční partner projektu Chaloupky o.p.s., projekt je financován z OP JAK.
Úspory energií	Cílem projektů je snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví kraje. Byla dokončena energeticky úsporná opatření na objektech domova mládeže SUPŠ Jihlava – Helenín a budovy infekčního oddělení a administrativy v Nemocnici Havlíčkův Brod. Dále byly instalovány fotovoltaické elektrárny (FVE) na objektech budovy D Krajského úřadu Kraje Vysočina, domova Ždírec a domova pro seniory ve Velkém Meziříčí. V roce 2025 byly zahájeny nebo probíhaly stavební práce na pavilonu gynekologie v Nemocnici Nové Město na Moravě, na domově pro seniory v Náměšti nad Oslavou, na dětském domově Jemnice, na objektu OA a HŠ Třebíč v Náměšti nad Oslavou. Dále FVE Parkovací dům Nemocnice Třebíč, FVE Střední škola stavební Třebíč – přístavba domova mládeže a FVE Muzeum Vysočiny Pelhřimov – společný depozitář, FVE Nemocnice Pelhřimov – ředitelství, FVE Domov pro seniory Třebíč, FVE Nemocnice Jihlava – LDN a gastro, FVE Nemocnice Třebíč – pavilon chirurgie a operační sály a FVE Nemocnice Havlíčkův Brod – pavilon 13 (plicní). Další projekty včetně projektů fotovoltaických elektráren budou realizovány v následujících letech.
Účast při plánování v oblasti vod	Spolupráce se státními podniky Povodí na realizaci opatření vyplývajících ze schválených Plánů dílčích povodí Horního a Středního Labe, Dyje, Horní Vltavy a Dolní Vltavy.
Ověření hospodářského využití vybraných dřevin v podmínkách Kraje Vysočina	Výzkumný projekt na ověření možnosti hospodářského využití vybraných nepůvodních dřevin, které by mohly být perspektivní s ohledem na probíhající změnu klimatu. K výsadbě byly vybrány tři vhodné plochy o celkové výměře 0,47 ha. Realizace probíhá na základě dohody o spolupráci mezi Krajem Vysočina, lesnickou a dřevařskou fakultou Mendelovy univerzity v Brně a Správou městských lesů Jihlava, s.r.o., projekt běží od roku 2022 do roku 2031.

Dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Fond Vysočiny – programy: Stavby ve vodním hospodářství 2025 Projektová příprava ve vodním hospodářství 2025	Podpora výstavby nebo intenzifikace vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod pro veřejnou potřebu a souvisejících objektů a realizace opatření na ochranu před povodněmi a suchem. Alokace finančních prostředků 185 mil. Kč. Podpora zpracování projektových dokumentací v oblasti zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod a ochrany před povodněmi a suchem. Alokace finančních prostředků 15,3 mil. Kč.
Fond Vysočiny – program Odpady – oběhové hospodářství 2025	Podpora předcházení vzniku odpadu, třídění odpadů, využívání recyklovaných materiálů a zpracování dokumentací pro zařízení k nakládání s odpady. Alokace finančních prostředků 5 mil. Kč.
Fond Vysočiny – program Ekologická výchova 2025	Podpora environmentálního vzdělávání, osvěty a aktivní účasti na péči a ochraně životního prostředí. Alokace finančních prostředků 2 mil. Kč.
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti II	Podpora na výměnu stávajících kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním nesplňujících třídu 3, 4 nebo 5 dle ČSN EN 303-5, a to za nové ekologické zdroje tepla (tepelné čerpadlo, kotel výhradně na biomasu). Dotace je určena pro nízkopříjmové domácnosti v Kraji Vysočina. Projekt je financován z OPŽP 2021–2027. Výzva k podávání žádostí byla vyhlášena v roce 2023. Realizace projektů byla stanovena nejpozději do 28. 2. 2026. Celkem bylo schváleno 724 žádostí s celkovou výší dotace 100,3 mil. Kč a z těchto žádostí bylo kompletně profinancováno prozatím 656 dílčích projektů v částce 90,9 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje v roce 2025

Činnost pracovní skupiny „Želivka – vodárenská nádrž Švihov“

Pro ochranu kvality povrchové vody ve vodárenské nádrži Švihov jsou stanovena ochranná pásma – v současné době se jedná o celé povodí nádrže. V souvislosti s návrhem Povodí Vltavy, s.p. na změnu ochranných pásem vznikla rozsáhlá diskuse především nad kompenzacemi za navržená omezení. V roce 2025 pokračovala činnost pracovní skupiny „Želivka – vodárenská nádrž Švihov” k řešení problematiky vzájemně provázaných oblastí voda – veřejný zájem – zemědělské hospodaření – turistika – obyvatelé a život v místě – doprava. V rámci této skupiny byly vytvořeny podskupiny (zemědělská, udržitelného rozvoje v povodí, pro bodové zdroje znečištění, pro monitoring), z jejichž činnosti jsou k dispozici výstupy zveřejněné na webových stránkách kraje. Jedná se o dlouhodobou aktivitu.

Spolupráce Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje při přípravě propojování vodárenských soustav

Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj uzavřely Memorandum o společném zájmu a postupu ve věci propojování vodárenských soustav a spolupráci při přípravě opatření ke zvýšení zabezpečenosti dodávky pitné vody na území obou krajů. Důvodem pro uzavření memoranda byla zejména skutečnost, že se dlouhodobě v důsledku změny klimatu zvyšuje riziko snížení vydatnosti vodních zdrojů využívaných pro stávající vodárenské soustavy na území obou krajů.

Oba kraje dlouhodobě spojují významné zdroje povrchových vod a stávající vodárenské soustavy. Vodní nádrž Vranov v Jihomoravském kraji slouží jako vodní zdroj k zásobování velké části okresu Třebíč pitnou vodou, a naopak vodárenská nádrž Vír v Kraji Vysočina slouží jako významný zdroj k zásobování brněnské aglomerace pitnou vodou. V roce 2024 byla dokončena studie proveditelnosti „Propojování vodárenských soustav Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina“. Objednatelem studie byly společně Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj. Hlavním cílem studie je posoudit pro území obou krajů možnosti propojování vodárenských soustav a skupinových vodovodů včetně napojení na úpravny vody a zřízení nového objektu k odběru povrchové vody z vodní nádrže Vranov. Studie slouží jako jeden z prvních podkladů k vytvoření robustního systému k zásobování obyvatelstva pitnou vodou v nadregionálním a regionálním měřítku. V současné době kraje společně s jednotlivými vlastníky a provozovateli vodovodů pro veřejnou potřebu hledají možnosti zajištění dostatečných finančních zdrojů na projektovou přípravu a výhledově i na postupnou realizaci jednotlivých navržených opatření (staveb). Projektová příprava v roce 2025 probíhala u 4 prioritních opatření.

Publikace „Přírodní bohatství Vysočiny“

Brožura v českém a anglickém jazyce představuje příklady dobré praxe péče o přírodu a krajinu. Elektronická verze je k dispozici na Péče o přírodní bohatství Vysočiny.

Výstava na téma „Práce s drony na krajském úřadě“

Výstava obsahuje 19 posterů (A1) bez rámů, případně je rovněž k dispozici v elektronické verzi a v grafické kvalitě na webové stránce výstava práce s drony na krajském úřadu. Cílem výstavy je rozšířit povědomí o využití dronů v ochraně přírody.

Badatelské sady

Kraj Vysočina pořídil pro všechny žáky 3. tříd základních škol v Kraji Vysočina tzv. badatelské sady. Šlo o batůžek s badatelským vybavením, které umožňuje bádat v okolí školy v rámci vyučování i volnočasových aktivit. Pro usnadnění práce s badatelskou sadou obsahoval batůžek také metodiku, která je návodem hlavně pro vyučující nebo rodiče, jak sadu ve škole a přírodě používat, a Atlas Vysočiny společně se zajímavými informacemi pro žáky z oblasti lesní pedagogiky a ochrany životního prostředí. Sady byly pořizovány každoročně od roku 2022. Do škol žákům a jejich vyučujícím byly dodány i na podzim 2025. Navíc měly školy možnost zúčastnit se dvou workshopů k použití badatelských sad.

Dvouletý kalendář „Ochrana ovzduší a správné vytápění domácností“

Dvouletý nástěnný kalendář tematicky zaměřený na ochranu ovzduší na roky 2025–2026 s důrazem na správné vytápění domácností. Kalendář přináší základní názorné informace o daných problematikách, vysvětluje pojmy a dává je do souvislostí a přináší také celou řadu příkladů dobré praxe a správných vzorců chování vedoucích ke zlepšení stavu ovzduší a snížení rizik pro lidské zdraví. Kalendář byl distribuován zejména mezi starostky a starosty obcí Kraje Vysočina.

Činnost Výboru pro rozvoj strategických projektů, životního prostředí a MA21 zastupitelstva Kraje Vysočina

Výbor pro rozvoj strategických projektů, životního prostředí a MA21 zastupitelstva Kraje Vysočina projednával aktivity z oblasti MA21 a udržitelného rozvoje kraje. Výbor projednal Hodnotící zprávu za rok 2024 a Plán zlepšování na rok 2025 projektu Zdravý Kraj Vysočina a místní Agenda 21. Součástí Plánu zlepšování byl seznam připravovaných aktivit z oblasti MA21 a udržitelného rozvoje – např. anketa „Skutek roku“, kampaň „Čistá Vysočina“, metodická a finanční podpora pro realizátory MA21 a školy zapojené do programu „Škola podporující zdraví“, vzdělávací akce (například Diabetologický den nebo Konference k podpoře zdraví a udržitelného rozvoje na školách Kraje Vysočina), uspořádání Veřejného fóra atd. Kraj Vysočina je členem Národní sítě Zdravých měst ČR a realizátorem MA21 na svém území. Počet realizátorů MA21 v Kraji Vysočina zůstal stejný, tj. 43, z toho 1 kraj, 11 malých obcí, 10 obcí, 2 mikroregiony, 3 MAS, 16 ostatních subjektů. Počet mateřských a základních škol v programu „Škola podporující zdraví“ byl 53. Dále se Výbor pro rozvoj strategických projektů, životního prostředí a MA21 zastupitelstva Kraje Vysočina v roce 2025 věnoval dopravní obslužnosti Kraje Vysočina, Strategii ochrany krajinného rázu, OZE, jaderné elektrárně Dukovany, vodohospodářské infrastruktuře a strategickým investicím v oblasti dopravy, majetku, kybernetické bezpečnosti, zdravotnictví a sociální oblasti.

Akce pro veřejnost a EVVO

Kraj finančně podporuje činnost Stanice Pavlov, o.p.s., která zajišťuje akce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, dále též pečuje o handicapované živočichy (zejména zraněné vzácné druhy ptáků aj.) a realizuje záchranné programy pro vzácné druhy živočichů.

Čistá Vysočina

V roce 2025 (v období 7. 4. – 20. 4. 2025) již pošestnácté probíhala akce Čistá Vysočina, která se koná u příležitosti Dne Země. V rámci akce více než 30 tisíc dobrovolníků pomohlo přírodě ulehčit od 76 tun odpadků a nepořádku. Krajská správa a údržba silnic Vysočiny z více než 2 600 km silnic II. a III. třídy odvezla 44,3 tuny takto sebraných odpadků. Ředitelství silnic a dálnic ČR zajistilo svoz 13 tun od státních silnic I. třídy a dalších více než 14 tun z přihlášených silnic a pozemků odvezly služby obcí. Více než 4 tuny z břehů a vodního toku řeky Sázavy také vysbírali dobrovolníci v rámci akce Čistá Sázava. Do velkého úklidu se pravidelně zapojují členové Rady Kraje Vysočina. Celkově Kraj Vysočina jako organizátor a koordinátor akce registroval 778 skupin a organizací. Nejpočetnější ze skupin přihlášených byly obce, města a městyse, kterých se do úklidu Vysočiny zapojilo 262. Silnou skupinou jsou také spolky a mateřské, základní i střední školy. Akce Čistá Vysočina přispívá ke zlepšení stavu životního prostředí v kraji a je realizována v rámci projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21. Více aktuálních informací o akci naleznete na https://cista-vysocina-vysocina.hub.arcgis.com/.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Spolupráce Kraje Vysočina s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. – aktivity na podporu informovanosti a technická podpora třídění, soutěž obcí My třídíme nejlépe, semináře pro obce, opětovně použitelné batůžky pro prvňáčky včetně tematického materiálového vkladu se zaměřením na předcházení vzniku odpadů a na správné nakládání s odpady.	Krajský úřad, EKO-KOM, a.s.
Spolupráce Kraje Vysočina se společností ELEKTROWIN a.s., provozovatelem kolektivního systému zpětného odběru elektrozařízení – aktivity na podporu informovanosti a technická podpora zpětného odběru elektrozařízení, krajské soutěže Recyklujeme s hasiči, podpora vybavení sběrných dvorů kontejnery, zabezpečení sběrných dvorů aj.	Krajský úřad, ELEKTROWIN a.s.
Spolupráce Kraje Vysočina se společnostmi ASEKOL a.s. a ECOBAT s.r.o., provozovateli kolektivního systému zpětného odběru elektrozařízení a baterií – aktivity na podporu informovanosti a technická podpora zpětného odběru elektrozařízení a baterií, podpora vybavení sběrných dvorů kontejnery, zabezpečení sběrných dvorů aj.	Krajský úřad, ASEKOL a.s., ECOBAT s.r.o.

Prioritní environmentální problémy kraje

Řešení dopadů dlouhodobého sucha a nedostatku vody

Problémem nadále zůstává zásobování pitnou vodou v části menších obcí, napojených pouze na lokální zdroje podzemních vod, zpravidla s kolísající vydatností i kvalitou surové vody.

Podpora přípravy a rovněž realizace možných opatření k ochraně před dopady sucha (včetně zásobování pitnou vodou) je zohledněna v dotačních programech Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství, které jsou zařazeny do Fondu Vysočiny (viz výše).

Zahájeny byly práce na projektové přípravě prioritních opatření navržených ve studii proveditelnosti „Propojování vodárenských soustav Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina“ (viz výše).

Plnění Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina

Vybudování stabilní a kapacitní sítě zařízení pro nakládání s odpady, síť je většinově funkční, chybí však některá klíčová zařízení (především ZEVO) která ale vznikají v okolních krajích. Do budoucna je nutný rozvoj sběrných dvorů obcí, posílení kapacit na dotřídění odděleně sbíraných komunálních odpadů. Místy bude nutné dobudovat kompostárny na zpracování bioodpadů.

Pokles biologické rozmanitosti

Ubývání rostlinných a živočišných druhů spojené s antropogenními vlivy v krajině (včetně nevhodného zemědělského a lesnického hospodaření), ale také se změnou klimatu a šířením invazních druhů rostlin a živočichů.

Zdroj dat: KÚ Kraje Vysočina

11. Jihomoravský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Implementace soustavy Natura 2000 v Jihomoravském kraji II	Pořízení nezbytných podkladů a následné vyhlášení přírodních památek na evropsky významných lokalitách Letiště Medlánky, Volkramy, Velký kopec a Kobylská skála, které byly zařazeny do evropského seznamu a nebude u nich uplatněna smluvní ochrana. V roce 2025 byl projekt finančně ukončen ze strany řídícího orgánu OPŽP a byla stanovena 5letá doba udržitelnosti projektu, po kterou bude Jihomoravský kraj každoročně odevzdávat Zprávu o zajištění udržitelnosti projektu.
Obnova cenných biotopů vybraných evropsky významných lokalit Jihomoravského kraje – I. etapa	Realizace obnovního technicko-biologického managementu (výřez nežádoucích dřevin, kosení, pastva) v šesti EVL v kompetenci krajského orgánu ochrany životního prostředí. V roce 2025 byl projekt finančně ukončen ze strany řídícího orgánu OPŽP a byla stanovena 10letá doba udržitelnosti projektu, po kterou bude Jihomoravský kraj každoročně odevzdávat Zprávu o zajištění udržitelnosti projektu.
Plants4cooling – chladicí efekt rostlin a aplikace inovativních nástrojů pro přizpůsobení se změně klimatu	Řešení a spolupráce v rámci opatření pro přizpůsobení se změně klimatu v oblasti zeleně a realizace pilotního projektu inovativního měření chladicího efektu rostlin v příhraničním regionu. Mezi hlavní výstupy projektu patří doporučení pro způsobilost ozelenění pomocí popínavých rostlin, doporučení pro uliční stromy v blízkosti veřejných sítí, doporučení pro způsobilost vsakovacích systémů, demonstrační akce technologických balíčků chladicího efektu, vzorové a agrolesnické výsadby, vzdělávací program pro školy na téma klimatické funkce stromů, keřů a popínavých rostlin a vzdělávací naučná stezka, realizace konferencí, seminářů a workshopů pro odbornou i širokou veřejnost, exkurze, výměnná setkání a studie, informační a studijní materiály a videa. Výsledky projektu jsou potřebné pro přizpůsobení se změně klimatu v obcích. Spolufinancováno v rámci Interrreg VI-A, Rakousko/CZ 2021–2027, hlavní partner je Jihočeská Silva Nortica, Odbor regionálního rozvoje KÚ Jihomoravského kraje (partner projektu). Ukončení projektu je k 30. 6. 2027.
Snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Jihomoravském kraji IV	Dotační program navazoval na předchozí programy Snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Jihomoravském kraji I až III. Program byl vyhlášen a příjem žádostí byl ukončen v roce 2022, účelu dotace muselo být dosaženo do 31. 12. 2025. Podpora byla určena pro tzv. nízkopříjmové domácnosti. Předmětem podpory byla náhrada kotlů na tuhá paliva s ručním přikládáním, které nedosahují min. třídy 3 dle ČSN EN 303-5. Novým zdrojem mohl být plynový kondenzační kotel, tepelné čerpadlo nebo kotel na biomasu s ručním či automatickým přikládáním. Cílem projektu bylo prostřednictvím náhrady zastaralých a neekologických kotlů na tuhá paliva dosáhnout pozitivního přínosu pro životní prostředí na území kraje. Realizace všech dílčích projektů (výměn) byla ukončena 30. 6. 2025. Provedeno bylo celkem 534 výměn za 75,5 mil. Kč.

Název projektu	Cíle projektu
	Největší zájem byl o kotle s ruční dodávkou paliva výhradně na biomasu, dále o tepelná čerpadla, plynové kotle, a nejmenší zájem byl o kotle automatické výhradně na biomasu.
Snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Jihomoravském kraji V	Dotační program navazuje na projekt Snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Jihomoravském kraji IV. Byl vyhlášen v roce 2023, příjem žádostí byl ukončen v roce 2024, účelu dotace musí být dosaženo do 31. 12. 2026. Podpora je určena pro tzv. nízkopříjmové domácnosti. Předmětem podpory je náhrada kotlů na tuhá paliva s ručním přikládáním, které nedosahují min. třídy 3 dle ČSN EN 303-5. Novým zdrojem může být tepelné čerpadlo nebo kotel na biomasu s ručním či automatickým přikládáním. Cílem projektu je prostřednictvím náhrady zastaralých a neekologických kotlů na tuhá paliva dosáhnout pozitivního přínosu pro životní prostředí na území kraje. Realizace dílčích projektů (výměn) pokračovala během celého roku 2025. Do 31. 12. 2025 bylo provedeno 283 výměn za cca 37,9 mil. Kč. Největší zájem je o kotle s ruční dodávkou paliva výhradně na biomasu, dále o tepelná čerpadla, a nejmenší zájem je o kotle automatické výhradně na biomasu.
„Drásov – ropné znečištění, odborný dozor (supervize) a aktualizovaná analýza rizik“	Na parcele č. 1190/1 v k. ú. Drásov byla v roce 2025 provedena sanační odtěžba kontaminované zeminy v souladu se schváleným Realizačním projektem geologických prací „Sanace kontaminované lokality Drásov II“ a Realizačním projektem stavebních prací. Finanční zdroje projektu byly poskytnuty z OPŽP 2021–2027 na realizaci projektu „Drásov ropné znečištění, odborný dozor (supervize) a aktualizovaná analýza rizik“ a spolufinancovány byly Jihomoravským krajem. Sanační odtěžba probíhala v lednu až květnu 2025 a bylo dosaženo cílových limitů projektu.
Spolupráce Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina při přípravě propojování vodárenských soustav	Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina uzavřely Memorandum o společném zájmu a postupu ve věci propojování vodárenských soustav a spolupráci při přípravě opatření ke zvýšení zabezpečenosti dodávky pitné vody na území obou krajů. Důvodem pro uzavření memoranda byla zejména skutečnost, že se dlouhodobě v důsledku změny klimatu zvyšuje riziko snížení vydatnosti vodních zdrojů využívaných pro stávající vodárenské soustavy na území obou krajů. Cílem studie bylo navrhnout robustní vodárenský systém, který je zásobovaný z vodních zdrojů s vydatností nad 10 l/s. Oba kraje dlouhodobě spojují významné zdroje povrchových vod a stávající vodárenské soustavy. Vodní nádrž Vranov v Jihomoravském kraji slouží jako vodní zdroj k zásobování obyvatel pitnou vodou části Znojemska a Moravskokrumlovska a současně je tento zdroj zásadní pro velkou část okresu Třebíč. Vodárenská nádrž Vír v Kraji Vysočina pak slouží jako významný zdroj k zásobování brněnské aglomerace pitnou vodou. V roce 2024 byla dokončena studie proveditelnosti „Propojování vodárenských soustav Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina“. Objednatelem studie byly společně Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.

Název projektu	Cíle projektu
	Hlavním cílem studie bylo posoudit pro území obou krajů možnosti vodních zdrojů obou krajů, propojování vodárenských soustav a skupinových vodovodů včetně napojení na úpravny vody, kde jsou navrženy intenzifikace či rekonstrukce stávajících objektů, nebo také zřízení nového objektu k odběru povrchové vody z vodní nádrže Vranov. Studie proveditelnosti slouží jako jeden z prvních podkladů k vytvoření robustního systému k zásobování obyvatelstva pitnou vodou v nadregionálním a regionálním měřítku. V současné době kraje společně s jednotlivými vlastníky a provozovateli vodovodů pro veřejnou potřebu hledají možnosti zajištění dostatečných finančních zdrojů na projektovou přípravu a výhledově i na postupnou realizaci jednotlivých navržených opatření (staveb).
Projekt „Čisté povodí Svratky“ a „Realizace opatření na Brněnské údolní nádrži“	Projekt „Čisté povodí Svratky“ je zaměřen na vyřešení dlouhotrvající špatné kvality vody v přehradních nádržích Brno a Vír vlivem přemnožených sinic – cyanobakterií. Jihomoravský kraj, Povodí Moravy a statutární město Brno dlouhodobě spolupracují na realizaci projektu „Realizace opatření na Brněnské údolní nádrži”. Tento pilotní projekt byl dotovaný z OPŽP a byl kofinancován statutárním městem Brnem a Jihomoravským krajem. Aktuálně je projekt ve své IV. etapě. Hlavním opatřením prováděným na Brněnské údolní nádrži je aerace vodního sloupce, zajištěná 21 aeračními věžemi, které destratifikují vodní sloupec, dále srážení fosforu na přítoku a monitoring vodního sloupce, sedimentů a zdravotního stavu rybí obsádky. Celkový účinek aeračního systému na destratifikaci nádrže je významný, vodní sloupec je promíchán tak, že mezi dnem a hladinou v nejhlubším místě u hráze je rozdíl v teplotách 1 ^{o}C a pohyb vodního sloupce znesnadňuje sinicím proces jejich masivního rozmnožení. Okysličená voda z hladiny se dostává ke dnu a zlepšuje kyslíkové poměry v nádrži. Projekt je na území Jihomoravského kraje i ČR unikátní vzhledem ke svému rozsahu i délce jeho trvání.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotační program v oblasti vodního hospodářství	Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury specifikovaná jednotlivými dotačními programy. Možný souběh dotace s finanční podporou ze SFŽP ČR, MZe, MŽP, fondů EU nebo z jiných zdrojů. Cílem dotačního programu je v souladu s ustanovením § 88h odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. (vodní zákon) naplňovat jeho účel a využívat příjmy z poplatků za odběr podzemní vody formou dotací na podporu výstavby vodohospodářské infrastruktury specifikovanou jednotlivými dotačními podprogramy: • Podprogram 1: Podpora v oblasti vodárenství • Podprogram 2: Podpora v oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod • Podprogram 3: Podpora tvorby projektů podporujících snížení znečištění povrchových vod.
Dotační program pro poskytování dotací v oblasti EVVO (pro rok 2025)	Podpora neinvestičních a investičních projektů nevládních neziskových organizací, obcí Jihomoravského kraje, dobrovolných svazků obcí a škol v oblasti EVVO, jejichž zřizovatelem není kraj.
Snížení emisí z lokálního vytápění domácností v Jihomoravském kraji IV a V (OPŽP)	Viz výše v Aktuální projektové činnosti kraje a dále na webových stránkách k etapě IV a k etapě V.
Podpora adaptačních opatření na změnu klimatu v roce 2025	Podpora procesu plánování, projektové přípravy a realizace opatření a aktivit na zmírnění dopadů změny klimatu, zpracování projektové dokumentace, zpracování koncepčních dokumentů k integrovaným adaptačním opatřením v zastavěném území a volné krajině, následné péče o zeleň, výstavby nových a zlepšení technického stavu současných rybníků, drobných vodních toků a malých vodních nádrží. Podpora retenčních opatření, která podpoří hospodaření s povrchovou a podzemní vodou v krajině, posílí retenci vody v krajině a zvětší bezpečnost při zvýšených průtocích. Opatření přispějí ke zvýšené schopnosti zadržení vody v krajině v dané lokalitě, diverzifikaci krajiny, biodiverzitě a ke zmírnění dopadů změny klimatu na vodní ekosystémy. V roce 2025 bylo poskytnuto 174 dotací v celkové výši 30 mil. Kč.
Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v Jihomoravském kraji v roce 2025	Zkvalitnění infrastruktury cyklistické dopravy včetně projektové přípravy jako jedné ze základních forem bezpečné dojížďky do zaměstnání, škol, za službami, a rozvoj cykloturistiky jako součásti budování systému bezpečných mezinárodních, národních a krajských cyklostezek a cyklotras a tras pro terénní cyklistiku na území Jihomoravského kraje. Podpora rozvoje cykloturistiky je chápána jako součást péče o zdraví, dále jako zdroj zábavy, rekreace, bezpečného dosažení turistických cílů a cestovního ruchu. Podpora vede ke snižování podílu individuální automobilové dopravy, a tím dopadů na životní prostředí. V roce 2025 bylo poskytnuto 53 dotací v celkové výši 29 mil. Kč.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO, aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Publikační činnost – vydání zpravodaje pro obce a veřejnost na environmentální téma „Udržitelná krajina II“.	Jihomoravský kraj – odbor životního prostředí
Soutěže – soutěž studentských prací zaměřená na závěrečné práce studentů vysokých škol v bakalářském nebo magisterském stupni, zaměřené na životní prostředí se vztahem k území Jihomoravského kraje. Roku 2025 proběhl XXIII. ročník soutěže.	Jihomoravský kraj – odbor životního prostředí
Vzdělávání úředníků – školení a semináře v oblasti životního prostředí pro pracovníky úřadů ORP – odpadové hospodářství, vodní hospodářství (přestupky, metodiky, havárie, hydrogeologie aj.), ochrana přírody (zákon o ochraně přírody, významné krajinné prvky, změna klimatu, invazní druhy), jednotné environmentální stanovisko, ochrana zemědělského půdního fondu, lesní hospodářství a myslivost (ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa a lesních porostů).	Jihomoravský kraj – odbor životního prostředí
Zpracování Plánu odpadového hospodářství kraje – kraj je povinen zpracovat a zveřejnit Plán odpadového hospodářství kraje („POH kraje”) do 18 měsíců ode dne vydání závazné části Plánu odpadového hospodářství ČR. Cílem POH kraje je vytvoření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s odpady v souladu se zákonem o odpadech. POH kraje je podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace kraje a obcí. Aktivity předcházející zveřejnění POH kraje: zpracování POH kraje; zpracování dokumentace a projednání POH kraje v rámci posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (SEA); projednání POH kraje v dotčených komisích rady kraje, v dotčených výborech zastupitelstva kraje, v Radě Jihomoravského kraje a v Zastupitelstvu Jihomoravského kraje.	Jihomoravský kraj – odbor životního prostředí
V roce 2025 proběhl 4. ročník **soutěže Cena za krajinu**, vyhlášené Jihomoravským krajem, do které jsou přihlašovány projekty z území Jihomoravského kraje. Projekty hodnotí odborná porota a veřejnost. Součástí je vydaná brožura „Voda v krajině” (více viz Cena za krajinu 2025).	Jihomoravský kraj – odbor regionálního rozvoje, odbor kancelář hejtmana
Festival EKOFILM – Jihomoravský kraj poskytl záštitu i finanční podporu. **Národní konference EVVO** – pořádalo MŽP ve spolupráci s Lipkou – školským zařízením pro environmentální vzdělávání, p.o.	Neziskové organizace a jiné subjekty; Jihomoravský kraj (resp. odbor životního prostředí) pouze participuje (věcně nebo finančně)

Aktivita	Garant aktivity
Klimatický akční plán Jihomoravského kraje – cílem plánu je vytvoření komplexního rámce pro realizaci opatření umožňujících adaptaci, snížení nebo zmírnění dopadů změny klimatu na území kraje do roku 2035 tak, aby mohlo docházet k lepší koordinaci místních aktivit a vzájemnému synergickému propojování tematicky zaměřených intervencí. Výsledný dokument se skládá z Manažerského shrnutí, Popisu současného stavu, Strategické části a doplňku Zásobník aktivit. Aktualizace dokumentu proběhla 09/2025 schválením v Zastupitelstvu Jihomoravského kraje.	Jihomoravský kraj – odbor regionálního rozvoje, Jihomoravská agentura pro veřejné inovace JINAG

Prioritní environmentální problémy kraje

V poslední době se klimatické podmínky na území kraje významně mění, když dochází k růstu průměrné roční teploty vzduchu, snižování průměrného ročního úhrnu srážek a pravidelnému výskytu období sucha a s tím související eroze. Na zhoršujících se podmínkách s negativními dopady na životní prostředí se významnou měrou podílí i lidská činnost. V následujících letech lze očekávat především:

- růst průměrné roční teploty vzduchu, na celém území kraje lze očekávat do roku 2050 zvýšení průměrné teploty vzduchu minimálně o 2 °C,
- snížení průměrného ročního úhrnu srážek, už nyní lze sledovat významný úbytek srážek na území Dyjsko-svrateckého úvalu,
- z toho vyplývající celkový nedostatek vody v krajině,
- vyšší riziko výskytu déletrvajících period horka a sucha, nejvýraznější změna je patrná v jižní části kraje,
- vyšší riziko výskytu extrémních meteorologických jevů,
- vysokou produkci emisí znečišťujících látek silniční dopravou a stacionárními zdroji a také plošné překračování koncentrací ozonu prakticky na území celého kraje,
- další zábor půdního fondu, nevhodnou strukturu zemědělského půdního fondu, společně s uplatňováním nevhodných agronomických postupů vedoucích ke ztrátě přirozené úrodnosti půd, intenzivnímu rozvoji vodní a větrné eroze, snížení retenčního potenciálu půd a kontaminaci půd cizorodými látkami,
- pokles biologické rozmanitosti, ubývání rostlinných a živočišných druhů spojené s antropogenními vlivy v krajině,
- postupný růst počtu tropických dnů v roce, nyní je to v průměru 25–40 dnů a do roku 2050 se očekává průměrně 35 až 50 tropických dnů ročně (v závislosti na konkrétní lokalitě od Brna po Břeclavsko a Hodonínsko).

Zdroj dat: KÚ Jihomoravského kraje

12. Olomoucký kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020	Na úseku koncepčních činností na regionální úrovni, v souladu se současnou právní úpravou oblasti ochrany ovzduší, Olomoucký kraj (OLK) spolupracoval s MŽP při zpracování aktualizace stávajícího Programu zlepšování kvality ovzduší – Zóna Střední Morava – CZ07 (PZKO). V roce 2020 byl projekt definitivně dokončen pod názvem: Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020 (PZKO CZ07 2020). V roce 2024 byl Program zlepšování kvality ovzduší pro Zónu Střední Morava v návaznosti na ustanovení § 9 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší doplněn aktualizačním dodatkem, který byl zveřejněn sděleními odboru ochrany ovzduší MŽP ve Věstníku MŽP. Na základě § 9 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší je MŽP povinno ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem a s příslušným krajem nebo obcí v samostatné působnosti aktualizovat program zlepšování kvality ovzduší podle potřeby, nejméně však jednou za 4 roky. Pro určení rozsahu aktualizace PZKO CZ07 2020 se MŽP nejdříve zabývalo stávající kvalitou ovzduší a hodnocením výsledků nové modelové projekce vývoje kvality ovzduší k roku 2025. Na základě posledních dostupných validovaných dat (rok 2022) imisního monitoringu kvality ovzduší bylo konstatováno, že na území zóny Střední Morava – CZ07 nedochází k překračování imisního limitu pro denní koncentrace částic PM_{10} ani pro roční koncentrace částic $PM_{2,5}$ (data za rok 2022) s tím, že dle modelové projekce vývoje kvality ovzduší k roku 2025 lze očekávat, že koncentrace částic PM_{10} a $PM_{2,5}$ budou i nadále setrvávat pod hodnotou imisního limitu. Na základě posledních dostupných validovaných dat (rok 2022) imisního monitoringu kvality ovzduší bylo současně konstatováno, že na území zóny Střední Morava – CZ07 stále dochází k překračování ročního imisního limitu pro benzo[*a*]pyren. Z modelové projekce vývoje kvality ovzduší k roku 2025 však vyplývá, že u imisních koncentrací benzo[*a*]pyrenu lze v dohledné době, tj. do roku 2025, očekávat na území zóny Střední Morava – CZ07 dosažení souladu s imisním limitem pro benzo[*a*]pyren. V návaznosti na provedenou analýzu stávající kvality ovzduší a modelovou projekci vývoje kvality ovzduší k roku 2025 bylo shrnuto, že s ohledem na cíle stanovené pro částice PM_{10}, $PM_{2,5}$ a benzo[*a*]pyren PZKO CZ07 2020 plní svůj účel a závěry v něm učiněné je možné považovat i nadále za platné, a to bez ohledu na posun platnosti zákazu provozu zastaralých kotlů, který je těžištěm projektovaného snížení znečištění ovzduší dle PZKO CZ07 2020. Realizace stávajících opatření PZKO CZ07 2020 společně s realizací opatření vyplývajících ze zákona o ochraně ovzduší a opatření vyplývajících z Národního programu snižování emisí ČR (ve znění aktualizace z roku 2023) jsou pro dosažení stanovených cílů dostatečná.

Název projektu	Cíle projektu
	Základním koncepčním dokumentem v oblasti ochrany ovzduší na regionální úrovni, ze kterého při své činnosti vycházely orgány ochrany ovzduší a kterým se také v rámci Olomouckého kraje řídily sektory průmyslu, dopravy a energetiky včetně lokálního vytápění domácností, byl i v roce 2025 *Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020, ve znění aktualizačního dodatku z roku 2024.* V současné době jsou k dispozici poslední oficiální a validovaná imisní data o kvalitě ovzduší za rok 2024. Imisní limity pro roční průměrné koncentrace prachových částic PM_{10} a $PM_{2,5}$ nebyly v roce 2024 v rámci Olomouckého kraje překročeny. Problematickou znečišťující látkou zůstává i nadále benzo[*a*]pyren, kde byl v některých lokalitách Olomouckého kraje imisní limit pro benzo[*a*]pyren překročen. Hlavním původcem tohoto znečištění jsou lokální topeniště (vytápění domácností). Na uvedenou oblast jsou proto v souladu s PZKO CZ07 2020 zaměřena opatření k nápravě (osvěta, finanční podpory – kotlíkové dotace, kontrolní činnost obecních úřadů obcí s rozšířenou působností). V souvislosti se současně probíhající implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2881 ze dne 23. 10. 2024 do českého právního řádu lze očekávat v oblasti upravující imisní problematiku významné změny. Směrnice zavádí výrazně přísnější imisní limity, které budou závazné od 1. 1. 2030. V návaznosti na směrnici budou současně upraveny a zpřesněny i obsahové náležitosti programů zlepšování kvality ovzduší. Změna zákona o ochraně ovzduší, kterou bude směrnice implementována do české legislativy, bude dle návrhu účinná od 1. 1. 2027.
Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky v Olomouckém kraji (EKO-KOM a.s.)	Technická podpora sběru – nákup sběrných nádob, kartonových boxů a tašek pro veřejné instituce i domácnosti, práce s obcemi a samosprávami formou vzdělávacích akcí, informování občanů a vzdělávání veřejné správy na úseku nakládání s komunálními a obalovými odpady, soutěž měst a obcí OLK v separaci využitelných složek odpadů „O Keramickou popelnici“, odpadová talkshow – environmentální pořady pro děti na základních školách ve vybraných městech OLK.
Rozvoj sběru použitých elektrozařízení (ASEKOL a.s.)	Technická podpora sběru elektroodpadu a zpětného odběru elektrozařízení – nákup sběrných nádob na elektroodpad pro samosprávy i soukromé subjekty, práce s obcemi a samosprávami, spolupráce se sbory dobrovolných hasičů, informování občanů, soutěž obcí „O Keramické sluchátko“, projekt „Odlož mobil“ na vybraných středních školách v OLK, školní sběrový projekt „Recyklohraní“, charitativní projekt „Věnuj mobil“ a projekt Redbag.

Název projektu	Cíle projektu
Intenzifikace zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadu v Olomouckém kraji (ELEKTROWIN a.s.)	Technická podpora sběru elektroodpadu a zpětného odběru elektrozařízení – rozšíření kontejnerového výměnného systému, podpora místních samospráv ve formě motivačního programu, spolupráce se sbory dobrovolných hasičů (akce „Recyklujte s hasiči“), informování občanů, akce v ZOO Olomouc, soutěž obcí „O Elektrooskara“ a společné venkovní akce pro širokou veřejnost – „Zaostřeno na elektro“, „Přelez, Přeskoč, Recykluj“.
Opatření na zlepšení jakosti vod v povodí vodního díla Plumlov 2025	Odstranění fosforu z povrchových vod přitékajících do vodního díla Plumlov jako limitujícího faktoru pro růst cyanobakterií – finanční podpora na provoz srážecích stanic fosforu umístěných na přítocích do VN Plumlov ve výši 150 tis. Kč.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Moravy a přítoků Váhu, Dyje a Horní Odry, a „Národního plánu Odry a Dunaje“ pro OLK.
Příprava podkladů pro péči o zvláště chráněná území v Olomouckém kraji	Jedná se o projekt OLK navazující na tři předchozí realizované projekty OLK. Realizace projektu probíhá od roku 2024 a ukončena bude v roce 2029. Průběžně jsou zpracovávány, dle harmonogramu projektu, inventarizační průzkumy a plány péče a zpracovány komplexní informace k ZCHÚ v OLK včetně zveřejnění na webu. Dotace ve výši 100 % uznatelných nákladů z OPŽP. Aktuálně proplaceno za dobu realizace 2,2 mil. Kč.
Zásady územního rozvoje Olomouckého kraje	Na základě Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje (ZÚR OLK) za období 09/2019–06/2023 schválené ZOLK dne 18. 9. 2023 bylo zahájeno pořízení Změny č. 6a a 6b ZÚR OLK. Změna č. 6a ZÚR OLK prověří všechny koncepce navržené v ZÚR OLK z hlediska jejich aktuálnosti, souladu s nadřazenými dokumentacemi a právními předpisy a také navrhne koncepce nové, mimo jiné související s novými potřebami a požadavky v oblasti životního prostředí, např. opatření k adaptaci území na změnu klimatu, opatření k podpoře rozvoje v oblasti obnovitelných zdrojů energie, protipovodňové ochrany apod. Změna č. 6b ZÚR OLK samostatně řeší koncepci vodního díla Skalička, které je základním a nezbytným prvkem systému protipovodňové ochrany v povodí řeky Bečvy. Změna č. 7 ZÚR OK byla vydána dne 8. 12. 2025 jako technická změna dokumentace (převod do jednotného standardu). Změna č. 8 ZÚR OK vydaná dne 22. 6. 2026 navrhla koncepci na úseku dopravní infrastruktury železniční – koridor pro další úsek vysokorychlostní tratě na území Olomouckého kraje – Brodek u Přerova – Prosenice. Je zahájeno zpracování Změny č. 6c ZÚR OK k prověření koncepce energetiky – trasy koridoru distribuční soustavy vedení 110 kV Šternberk – Moravský Beroun.

Název projektu	Cíle projektu
Koncepce rozvoje cyklodopravy Olomouckého kraje	V roce 2025 pokračovalo naplňování Koncepce cyklodopravy, jejímž předmětem je strategie dalšího rozvoje cyklostezek a cyklotras v kraji, provázanost místních, regionálních i nadregionálních cyklistických tras, zpracování informačního systému cyklotras v kraji a návrh opatření ke zvýšení využití cyklostezek a cyklotras jako alternativního dopravního proudu za účelem zvýšení bezpečnosti dopravy při cestě do práce, školy, i za zábavou (cestovní ruch, sport atd.) a zejména v maximální možné míře oddělení cyklistické dopravy od automobilového provozu. Mezi hlavní aktivity roku 2025 patřila aktualizace seznamu připravovaných či plánovaných projektů v oblasti výstavby cyklistické infrastruktury ve spolupráci s obcemi, podpora vyznačování a přeznačování vybraných cyklotras, zajištění rozvoje Informačního systému evidence a plánování cyklistických komunikací (https://olkr.stavbycyklo.cz) nebo projektová příprava vybraných úseků komunikací pro cyklisty na Moravské stezce.
Akční plán reuse systému Olomouckého kraje	V roce 2024 byl jako SMART projekt zpracován „Akční plán reuse systému Olomouckého kraje“. Akční plán je součástí komplexního projektu zavedení reuse systému OLK, na kterém kraj spolupracuje s Českou federací nábytkových bank a reuse center, z.s. Akční plán má vést k nastartování, a především k udržení rozvoje reuse systému Olomouckého kraje a k organizované dlouhodobé snaze vzniku odpadu předcházet.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti	Obnova, zajištění a výchova lesních porostů do 40 let věku. Ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese. Finanční příspěvek na ochranu lesa. Finanční příspěvky poskytované uživatelům honiteb a vlastníkům loveckých psů a dravců. V roce 2024 bylo podáno 618 žádostí o celkové výši 256 mil. Kč. V roce 2025 bylo podáno 721 žádostí o celkové výši 196 mil. Kč.
Finanční příspěvek na zmírnění škod způsobených na lesních cestách povodněmi v září 2024	Finanční příspěvek obsahuje poškození, případně zničení lesní cesty se stmeleným, nestmeleným krytem, propustky, mosty, brody a svodnice na lesních cestách. V roce 2024 byly podány 2 žádosti o celkové výši 14 mil. Kč. V roce 2025 bylo administrováno, kontrolováno a vyplaceno 6 žádostí v celkovém objemu 496 mil. Kč.
Výstavba, dostavba a intenzifikace ČOV včetně kořenových ČOV a kanalizací (v rámci dotačního programu „Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje 2025“)	Dotace z rozpočtu OLK obcím nebo svazkům obcí v územním obvodu OLK na výstavbu, dostavbu a intenzifikaci ČOV včetně kořenových ČOV, kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné odpadní vody, stanovené příslušným vodoprávním úřadem. Dále dotace na výstavbu kanalizace spojené s výstavbou ČOV, výstavbu a dostavbu kanalizace, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV. V roce 2025 bylo podpořeno 10 akcí s celkovou výší podpory 21,6 mil. Kč.

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Výstavba a dostavba vodovodů pro veřejnou potřebu a úpraven vod (v rámci dotačního programu „Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje 2025“)	Dotace z rozpočtu OLK obcím nebo svazkům obcí v územním obvodu OLK na výstavbu a dostavbu vodovodů včetně souvisejících objektů pro veřejnou potřebu, výstavbu zařízení ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání, s cílem splnění ukazatelů jakosti pitné vody stanovených právními předpisy. V roce 2025 byly podpořeny 4 akce, celková výše podpory činila 6,7 mil. Kč.
Obnova environmentálních funkcí území (v rámci dotačního programu „Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje 2025“)	Dotace z rozpočtu OLK obcím nebo svazkům obcí v územním obvodu OLK na revitalizaci a obnovu environmentálních funkcí pramenných oblastí, realizaci opatření na ochranu zdrojů pitné vody, zakládání nových retenčních prostorů, zakládání suchých poldrů a na revitalizaci v minulosti zaniklých a poškozených retenčních prostorů. V roce 2025 byla podpořena 1 akce, celková výše podpory činila 0,6 mil. Kč.
Program na podporu aktivit v oblasti životního prostředí a zemědělství 2025	Dotační program je zaměřen na podporu aktivit v oblasti životního prostředí a zemědělství a rozdělen do tří dotačních titulů. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 240 žádostí v celkové výši 9,2 mil. Kč.
Dotace obcím na území Olomouckého kraje na řešení mimořádných událostí v oblasti vodohospodářské infrastruktury 2025	Dotační program je zaměřen na podporu opatření k řešení mimořádných situací (havárií) např. na infrastruktuře vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, řešení mimořádných situací (např. havárií) a zabránění škodám na vodních dílech v majetku obcí v důsledku povodňové situace na území Olomouckého kraje. V roce 2025 byly podpořeny 4 akce, celková výše podpory činila 1,0 mil. Kč**.**
Program na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Olomouckém kraji v roce 2025	Program byl určen pro školy a školská zařízení a certifikovaná střediska ekologické výchovy se sídlem v OLK. Celkem bylo podpořeno 37 projektů ve výši 2,4 mil. Kč. Sluňákov – centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s. a středisko ekologické výchovy Švagrov při Středisku volného času a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Doris Šumperk získaly dotaci na celoroční činnost – Sluňákov ve výši 800 tis. Kč a Švagrov ve výši 750 tis. Kč.
Soutěž Zelená škola Olomouckého kraje	Podpora mateřských, základních a středních škol, které se aktivně zapojují do realizace environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) v OLK. Finanční příspěvek za ocenění lze použít na nákup výukových pomůcek, zahradního nářadí a materiálu, dětských herních prvků a na úhradu služeb vztahujících se k realizaci EVVO ve škole. Za školní rok 2024/2025 bylo celkem podpořeno 9 škol celkovou částkou 150 tis. Kč.

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Podpora výstavby a oprav cyklostezek 2025	Podpora cyklistiky, výstavba a opravy cyklostezek nebo jejich částí, zlepšení ekologicky šetrné dopravy při cestě občanů kraje do zaměstnání, škol a na úřady, podpora bezpečnosti cyklistické dopravy. V roce 2025 byla podpořena výstavby nebo oprava 9 úseků cyklostezek v celkové výši 11,7 mil. Kč.
Podpora opatření pro zvýšení bezpečnosti provozu a budování přechodů pro chodce na rok 2025	Podpora zvyšování bezpečnosti všech účastníků silničního provozu na pozemních komunikacích I., II. a III. třídy. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 18 žádostí a vyplacena částka ve výši 23,9 mil. Kč.
Kotlíkové dotace v Olomouckém kraji IV.	Realizace projektu zahájena v roce 2022 prostřednictvím stejnojmenného dotačního programu. K 31. 12. 2025 bylo schváleno k podpoře 1 276 žádostí s celkovou výší dotace 182,1 mil. Kč a všechny žádosti byly k 31. 12. 2026 profinancovány. Realizace projektu byla ke stejnému datu ukončena.
Kotlíkové dotace v Olomouckém kraji V.	Realizace projektu zahájena v roce 2023 prostřednictvím stejnojmenného dotačního programu. K 31. 12. 2025 bylo schváleno k podpoře 1 217 žádostí s celkovou výší dotace 165,5 mil. Kč a z těchto žádostí bylo kompletně profinancováno prozatím 771 dílčích projektů v částce 106 mil. Kč.

Další aktivity kraje v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a vzdělávání pro udržitelný rozvoj v Olomouckém kraji v roce 2025

Krajské konference EVVO a VUR

Ve dnech 22. 9. 2025 a 10. 10. 2025 proběhl XXI. ročník krajských konferencí. V programu se prezentovala střediska ekologické výchovy, ekocentra a Zelené školy Olomouckého kraje.

Konference pro mateřské školy se konala 22. 9. 2025 v Ekocentru Iris, Prostějov, které se zúčastnilo 36 pedagogů mateřských škol, a program zajistili čtyři lektoři. Konference pro základní střední školy proběhla ve středisku ekologické výchovy Švagrov, které se účastnilo 63 pedagogů základních a středních škol, a 8 lektorů zajistilo program.

V rámci šesti doprovodných akcí ke krajským konferencím EVVO proběhlo také sdílení dobré praxe a výměna zkušeností týkajících se nových prvků obohacujících školní zahradu, programu deskové hry Bace camp, exkurze cílená na geologická naleziště včetně ochrany přírody, terénní programy a tvůrčí workshopy. Celkem se doprovodných akcí zúčastnilo 125 pedagogů (11 pedagogů mateřských škol, 80 pedagogů základních škol, 27 pedagogů středních škol, 7 pedagogů volného času).

Oslavy lesa na Floře

V roce 2025 proběhl již 15. ročník této akce, která se konala na výstavišti Flora v Olomouci. První den se do programu zapojilo přes 730 dětí a žáků z 29 základních škol. Druhý den se aktivně zapojilo cca 500 dětí v doprovodu rodičů a prarodičů, kteří zároveň navštívili podzimní část výstavy Flora. Olomoucký kraj podpořil tuto akci ve výši 43 tis. Kč. Programem bylo zábavné poučení o lese a přírodě pro malé i velké – soutěže a hry o drobné ceny, ukázky sochání ze dřeva, vystoupení řezbářů, sokolníků, geologa, včelařů, loveckých trubačů, myslivecských kynologů atd.

Ekologická výchova Olomouckého kraje (on-line publikace)

Přehled ekologických výukových programů, seminářů, publikací, pomůcek a akcí určených pro školy a školská zařízení ve školním roce 2025/2026. Ucelená nabídka aktivit, programů a opatření organizací, které se profilují v environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě.

Koncepce vzdělávání k udržitelnému rozvoji Olomouckého kraje 2021–2024

Zastupitelstvo OLK dne 26. 4. 2021 schválilo Koncepci vzdělávání k udržitelnému rozvoji Olomouckého kraje 2021–2024. Zástupci odboru školství ve spolupráci se Střediskem volného času a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Doris Šumperk zahájili práce na aktualizovaném znění koncepce pro následující období.

Chovatelské přehlídky trofejí zvěře (výsledků chovu zvěře) za oblasti chovu Bouzovsko – sika japonský; Klopinská, Stará Červená Voda, Maleník – daněk skvrnitý; Hrubý Jeseník – kamzík horský; Králický Sněžník, Jeseníky – jih, Jeseníky – sever s Rychleby – jelen evropský.

Vzdělávání a spolupráce s veřejností v myslivosti podle § 59 odst. 2 písm. e) a f) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Výpočet zjednodušené uhlíkové stopy pro Krajský úřad Olomouckého kraje a příspěvkové organizace

V souvislosti s požadovaným monitoringem skleníkových plynů byla v první polovině roku 2021 poskytovatelem aplikace pro provádění energetického managementu (Energy Broker) provedena úprava spočívající v možnosti zjištění uhlíkové stopy pro Krajský úřad OLK a jeho příspěvkové organizace. Jedná se o zjednodušený výpočet uhlíkové stopy pouze na základě přepočtu ze spotřeby elektrické energie, plynu a tepla. Za rok 2025 byla zjištěna hodnota uhlíkové stopy 25 290 tun CO_2 ekv. V porovnání s hodnotou uhlíkové stopy za rok 2024 byl zaznamenán nárůst o 627 tun CO_2 ekv.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Zajištění specializačního kurzu pro koordinátory EVVO ve spolupráci se Střední odbornou školou, Zemědělská 3, Šumperk.	Klub Ekologické výchovy, o.s.
Environmentální vzdělávání pro školy a veřejnost Olomouckého kraje – poskytování environmentálního vzdělávání dětí, žáků a pedagogů včetně aktivit pro rodiny. 35. ročník festivalu Ekologické dny Olomouc 2025.	Sluňákov – centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.
Den Země, Den životního prostředí a Den stromů, akce na pomoc přírodě, např. v rámci kampaně „Ukliďme si svět“, úklid odpadů v biokoridoru Hloučela. Odborné vycházky a exkurze pro pedagogy i širokou veřejnost včetně aktivit pro rodiny s dětmi a seniory.	Ekocentrum Iris

Aktivita	Garant aktivity
Každoroční konference Učíme v souvislostech. Týden globálního vzdělávání. Organizace prestižního ocenění „Světová škola“, které se zaměřuje na začlenění globálních témat do výuky i do života školy. Klub globálního vzdělávání poskytuje vzdělavatelům (učitelům, studentům VŠ, lektorům) neformální prostor k setkávání, sdílení a rozšiřování obzorů a spolupráci při začleňování globálního vzdělávání do škol.	Arpok, o.p.s.
Osvětové akce, ekologické výukové programy zaměřené na vodní biotopy a ekosystémy.	Nemeleme, z.s.

Prioritní environmentální problémy kraje

V současnosti je zásadním nedořešeným problémem nastartování systému využívání směsných komunálních odpadů (SKO) na území OLK, kde skládkování představuje převažující způsob nakládání se SKO. Z tohoto důvodu došlo v posledních letech k posouzení možností a navržení způsobu, jak zajistit využívání zbytkových SKO vznikajících na území kraje. Navrhovaný svoz odpadu na překládací stanice a následná přeprava odpadu ke koncovému zařízení představuje zásadní změnu oproti současnému stavu. Vybudování překládacích stanic je klíčovým předpokladem pro ekonomicky udržitelné odpadové hospodářství v OLK i po avizovaném termínu zákazu skládkování (rok 2030).

V roce 2023 byly zahájeny projekční práce a dále zajištěna některá z povolení pro výstavbu Odpadového centra Olomouc, které má být první velkou investicí Servisní společnosti odpady Olomouckého kraje, a.s. Tato společnost zajišťuje obcím a městům v OLK převzetí a zpracování komunálních opadů v souladu s příslušnými právními předpisy. Ke dni 14. 12. 2023 participovalo na municipálním řešení Servisní společnosti odpady Olomouckého kraje, a.s. 109 obcí čítajících 297 783 občanů.

Dne 22. 9. 2023 bylo ukončeno posuzování v rámci procesu EIA, tzn., že je tak možné z pohledu posouzení vlivů na životní prostředí realizovat záměr výstavby „Odpadového centra Olomouc“ v areálu panelárny ve Chválkovicích. Zadávací řízení na veřejnou zakázku na zpracování projektové dokumentace stavby bylo zahájeno dne 29. 9. 2023. Vybraný dodavatel má za úkol kromě zpracování projektové dokumentace haly samotné, vyprojektovat i celou infrastrukturu v rámci předmětného areálu. Dne 24. 7. 2023 také zadalo představenstvo Servisní společnosti odpady Olomouckého kraje, a.s. vypracování studie proveditelnosti na „Odpadové centrum Olomouc“. Cílem studie proveditelnosti je vyhodnocení technických a ekonomických aspektů projektu včetně analýzy rizik a vyhodnocení analýzy CO_2. Závěry studie byly prezentovány akcionářům 16. 1. 2024.

V roce 2024 pokračovala Servisní společnosti odpady Olomouckého kraje, a.s. v přípravách realizace výstavby odpadového centra města Olomouce v areálu panelárny ve Chválkovicích. Výstavba odpadového centra bude rozdělena do osmi etap.

V roce 2025 servisní společnost zahájila aktivity v oblasti služeb pro obce Olomouckého kraje za účelem zahájení ekonomické činnosti, která postupně zajistí pokrytí provozních nákladů společnosti. Společnost pokračovala v projektu „Odpadového centra Olomouc“ a dne 22. 7. 2025 bylo rozhodnuto o znovuvypsání veřejné zakázky na dodávku technologie odpadového centra Olomouc s termínem ukončení v roce 2026.

Zdroj dat: KÚ Olomouckého kraje

13. Zlínský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje	Projekt za účelem dotací na výměnu kotlů lokálních topenišť.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánu dílčích povodí Moravy a přítoků Váhu a Plánu dílčího povodí Dyje a Národního plánu povodí Dunaje.
„Edukativní projekt zaměřený na monitoring kvality ovzduší, sledování základních meteorologických parametrů a klimatickou změnu“	Hlavním cílem projektu je osvěta v oblasti ochrany ovzduší a vzdělávání středoškolské mládeže předními odborníky na danou problematiku, zapojena byla 4 gymnázia (cca 80 studentů).
Finalizace strategické koncepce “Aktualizace surovinové politiky Zlínského kraje” – schválení koncepce v orgánech Kraje	Zmapování stavu zásob surovin a možnosti jejich těžby po 20 letech včetně mapování možností využití náhrad formou recyklace stavebních odpadů.
Projekt PATHWAYS2RESILIENCE	Ve spolupráci se společností ASITIS s.r.o. a Univerzitou Palackého v Olomouci je zpracovávána strategie odolnosti vůči změně klimatu.
Protipovodňová opatření v Mikroregionu Žídelná	Zlínský kraj ve spolupráci se Státním pozemkovým úřadem pro Zlínský kraj a obcemi řešil pilotní projekt řešení protipovodňových opatření v oblasti Mikroregionu Žídelná.
Projekt vytvoření mapy výustí u významných zdrojů možného znečištění povrchových vod	Byla vytvořena interaktivní mapa výustí u významných zdrojů zejména pro potřeby vodoprávních úřadů a integrovaného záchranného systému Zlínského kraje.
Projekt „Včely neznají hranice“	Projekt mezinárodní spolupráce podpořený z programu Interreg SK-CZ zaměřený na vyšetření moru včelího plodu a osvětu veřejnosti a včelařů o aktuálních hrozbách, kterými jsou zejména mor včelího plodu a invazní sršeň asijská.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Podpora vodohospodářské infrastruktury	Zvýšení vybavenosti sídel Zlínského kraje o velikosti do 2 000 obyvatel vodohospodářskou infrastrukturou, zvýšení počtu napojených obyvatel na pitnou vodu a na kanalizaci s vyhovující likvidací odpadních vod, zlepšení zásobování pitnou vodou. V roce 2025 byla v rámci programu schválena podpora na realizace staveb vodohospodářské infrastruktury pro 9 obcí, popřípadě sdružení obcí o celkové částce podpory 123 mil. Kč. Dále byla poskytnuta nevratná finanční výpomoc ve výši 45 mil. Kč.
Podpora ekologických aktivit v kraji	Podpora aktivit EVVO v neziskovém sektoru, školách a školských zařízeních.
Dotační program na zmírnění negativních následků sucha v lesích	Zvýšení odolnosti lesních porostů, usměrnění, zadržení a vsakování vody do podzemí lesních pozemků.
Příspěvek na údržbu maloplošných zvláště chráněných území	Plnění plánů péče o maloplošná zvláště chráněná území vlastníky a nájemci pozemků.
Dotace na činnost záchranných stanic volně žijících živočichů	Podpora záchrany handicapovaných druhů.
Podpora včelařů ve Zlínském kraji	Udržení a rozvoj včelařství v kraji. Zlepšení zdravotního stavu včelstev.
Podpora v rámci Programu na obnovu venkova	Podpora pořízení mobiliáře, vybavení dětských hřišť a sportovišť v obcích, vybudování míst na umístění kontejnerů na separované odpady s podmínkou využití materiálů a výrobků z odpadů.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Kraj finančně podporuje činnost Lísky, z.s. – servisního sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji. Dne 15. 10. 2025 se ve Zlíně konala **XXIV. Krajská konference EVVO ve Zlínském kraji** s klíčovými tématy Spolupráce škol a komunit v oblasti EVVO; Regionální environmentální projekty; Kompetence pro udržitelný rozvoj. Krajské kolo Ekologické olympiády SŠ se uskutečnilo ve dnech 16. – 18. 10. 2025 ve Valašských Kloboukách a okolí.

Osvěta v oblasti včelařství

V roce 2025 vzhledem k rekonstrukci Čiperovy vily a probíhajícím úpravám na pozemcích v okolí stavby neprobíhal živý přenos z úlu na stanovišti včelstev a nebylo možné pořádat prohlídky přímo na místě. Přesto v červnu proběhly 3 přednášky pro žáky se specifickými potřebami a děti z dětského domova, kdy včelař spolu s pracovníky Zlínského kraje přivezl včely v pozorovacím úlu přímo za školáky a seznámil je s tímto důležitým opylovačem. V oblasti včelařství v roce 2025 proběhl projekt **"Včely neznají hranice"** přeshraniční spolupráce zaměřený na vyšetření moru včelího plodu u českých i slovenských včelařů, nebezpečí výskytu sršně asijské a vzájemnou výměnu zkušeností mezi včelaři ČR a SR.

Ochrana ovzduší

V roce 2025 se Zlínský kraj věnoval realizaci první části „Edukativního projektu zaměřeného na monitoring kvality ovzduší, sledování základních meteorologických parametrů a klimatickou změnu", jehož hlavním cílem je osvěta v oblasti ochrany ovzduší a vzdělávání středoškolské mládeže předními odborníky na danou problematiku. Tento projekt realizoval Zlínský kraj ve školním roce 2025/2026 ve spolupráci se čtyřmi středními školami v okresech Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Hlavním cílem projektu bylo propojit environmentální vzdělávání s praktickým monitoringem kvality ovzduší, meteorologických podmínek a analýzou projevů změny klimatu na regionální úrovni. Studenti se pod vedením odborných garantů aktivně zapojili do sběru, interpretace a prezentace environmentálních dat a získali praktické zkušenost s metodami používanými při hodnocení stavu životního prostředí.

V průběhu projektu byla ve čtyřech městech vytvořena síť monitorovacích lokalit sledujících koncentrace suspendovaných prachových částic PM_1, $PM_{2,5}$ a PM_{10} a základní meteorologické parametry. Současně probíhalo měření kvality vnitřního prostředí školních učeben se zaměřením na koncentrace oxidu uhličitého (CO_2). Součástí projektu bylo také zpracování studentských odborných prezentací zaměřených na kvalitu ovzduší, změnu klimatu, meteorologické podmínky a kvalitu vnitřního prostředí. Studenti analyzovali reálná data, formulovali vlastní závěry a prezentovali je na závěrečné studentské konferenci.

Projekt prokázal vysoký přínos jak z hlediska environmentálního vzdělávání, tak z hlediska získání nových poznatků o kvalitě ovzduší ve vybraných lokalitách Zlínského kraje. Získané výsledky mohou sloužit jako podklad pro další vzdělávací aktivity i pro navazující odborný monitoring kvality ovzduší.

Odpady a odpadové hospodářství

V rámci osvěty, která je považována za zcela zásadní nástroj k předcházení vzniku odpadů a zlepšování kvality nakládání zejména s komunálními odpady, proběhla celá řada aktivit ve spolupráci s AOS EKO-KOM a kolektivními systémy ASEKOL, ELEKTROWIN (viz níže), a to včetně modernizace a posilování sítí nádob na třídění odpadů a pořádání seminářů pro obce Zlínského kraje zaměřených na novou legislativu a provoz systému sběru tříděných odpadů v obcích. Nedílnou součástí je řada osvětových akcí zaměřených nejen na třídění využitelných složek komunálních odpadů, ale i na předcházení vzniku odpadů.

Aktivity kraje ve spolupráci s AOS EKO-KOM a kolektivními systémy ASEKOL, ELEKTROWIN

Aktivita
Byl vyhlášen a vyhodnocen již 20. ročník **Soutěže o Keramickou popelnici** – soutěž obcí Zlínského kraje v třídění využitelných složek komunálního odpadu za období roku 2025. V kategorii měst nad 15 000 obyvatel zvítězilo Uherské Hradiště, v kategorii obcí s počtem obyvatel od 2 001 do 15 000 zvítězila Ostrožská Nová Ves, v kategorii obcí do 2 000 obyvatel zvítězila obec Oznice, v kategorii obcí do 500 obyvatel zvítězila obec Zlámanec. Zlínský kraj podpořil vítězné obce dary v celkové výši 240 tis. Kč, které obce přednostně využijí na další zkvalitnění nakládání s odpady.
V rámci **komunikační kampaně o třídění odpadů** organizované ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM a.s. a kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. a ELEKTROWIN a.s. proběhly i tradiční venkovní aktivity. Jednalo se zejména o **Dny Země** a **Den Zlínského kraje**. Byla publikována řada informačních článků v regionálním tisku nebo v celostátním tisku s regionální přílohou a dále spoty na podporu třídění odpadů v rozhlase. Byla aktualizována metodická publikace pro obce. Pokračovala distribuce boxů na třídění odpadů do škol a tašky na třídění využitelných složek komunálních odpadů do obcí. Mimoto byly realizovány další polepy svozových vozidel k propagaci separace využitelných složek komunálních odpadů. Ve spolupráci s kolektivním systémem EKO-KOM byl uspořádán seminář a exkurze pro zástupce obcí do zařízení k využívání odpadů v Polsku a České republice. V předvánočním čase byla zorganizována akce na podporu předcházení odpadů a třídění využitelných složek odpadů v rámci vánočních trhů ve Zlíně.
Byla organizována soutěž mezi obcemi v třídění vyřazených elektrospotřebičů, a to jak ve spolupráci s kolektivním systémem ASEKOL, tak i s kolektivním systémem ELEKTROWIN.
V rámci provozu školicího střediska na Logistickém centru odpadů ve Vsetíně byly realizovány osvětové akce pro školní děti, mládež a veřejnost formou exkurzí do zařízení ke sběru, výkupu a využití komunálních odpadů s odborným výkladem a praktickými ukázkami.
V několika městech Zlínského kraje byly za účasti občanů realizovány rozbory směsného komunálního odpadu tak, aby přímo v místě vzniku občané zjistili, kolik recyklovatelného a využitelného odpadu vyhazují do popelnic se směsným komunálním odpadem, který skončí na skládce.

Další aktivity kraje ve spolupráci s neziskovými organizacemi s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita
„Potravina Zlínského kraje 2025“ a **„Chuť Zlínska”**, soutěž zaměřená na propagaci a výběr nejkvalitnějších potravinářských výrobků z území celého Zlínského kraje
Proběhla řada akcí ve spolupráci se zemědělci a Agrární komorou Zlínského kraje, zemědělský den a zejména tradiční “**Dožínky Zlínského kraje 2025”**
„TOP víno Slovácka“, akce, která je další prezentací regionálního zemědělství již od roku 2008. Jde o ukázku novinek na úseku vinohradnictví, která je spojena s vyhlášením nejlepších výrobců vína v této oblasti (ve spolupráci s Agrární komorou Zlínského kraje).
Ve spolupráci s Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. kraj uspořádal cyklus **„Otevřené farmy“**, kdy na provozech ekologicky hospodařících zemědělců ukázal široké veřejnosti, jak jsou produkovány lokální potraviny.
Celokrajská osvětová kampaň **„Ptáci – žijí tady s námi“** (Líska, z.s.), 1. – 30. 4. 2025
Celokrajská osvětová kampaň **„Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny“** (Líska, z.s.), 1. 5. – 15. 6. 2025
Celokrajská osvětová kampaň **„Stromy a my“** (Líska, z.s.), 15. 9. – 31. 10. 2025
Celokrajská osvětová kampaň **„Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené“** (Líska, z.s.) – celoročně
Celokrajská osvětová kampaň **„Poctivě vyrobené, podpora místní udržitelné ekonomiky“** (Líska, z.s.) – celoročně

Prioritní environmentální problémy kraje

Problém zajištění čištění odpadních vod v obcích, kde dosud vyřešeno není, zejména s ohledem na enormně vzrůstající náklady na koncepční a ucelená řešení.

Nedostatek zařízení na recyklaci, materiálové a energetické využití vytříděných složek komunálních odpadů.

V zastavěných oblastech přibývající problémy související s adaptací na změnu klimatu, problematika přívalových povodní a eroze půdy.

Nedostatek stabilních a kvalitních lidských zdrojů pro EVVO.

Zdroj dat: KÚ Zlínského kraje

14. Moravskoslezský kraj

Aktuální projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí

Název projektu	Cíle projektu
Projekt LIFE-IP for Coal Mining Landscape Adaptation	Projekt LIFE COALA je integrovaný projekt programu LIFE a je zaměřený na zvyšování klimatické odolnosti Moravskoslezského kraje. Realizace bude probíhat v letech 2022–2032. Nositelem projektu je MSK, dalšími partnery jsou MSID, MSIC, MEC, Karviná, Havířov, Orlová, VŠB, MŽP, Nadace Partnerství, DIAMO, s.p., Slezské vojvodství a Główny Instytut Górnictwa. Rozpočet projektu činí cca 433 mil. Kč. Hlavním úkolem projektu LIFE COALA je úspěšné zavádění cílů Adaptační strategie Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu. Dalšími cíli projektu je podpora realizace adaptačních opatření, posílení personálních kapacit, realizace demonstračních a pilotních aktivit, a především zvýšení povědomí o tématu adaptace. Mezi podstatné aktivity rovněž patří mobilizace finančních zdrojů a sdílení příkladů dobré praxe napříč regionem i na celostátní úrovni.
Podpora regionálního monitoringu kvality ovzduší	Zajištění monitoringu kvality ovzduší i v oblastech, které nejsou pokryty státní sítí imisního monitoringu, a získání tak co nejpodrobnější informace o stavu ovzduší v Moravskoslezském kraji. V roce 2025 proběhla tato měření znečištění ovzduší na lokalitách Chotěbuz, Jablunkov, Kopřivnice-nádraží, Metylovice, Ostrava-Nová Ves-areál OVak.
Nadlimitní čištění komunikací	Snížení koncentrací znečišťujících látek a zamezení jejich opětovného zvíření v okolí komunikací s vysokou intenzitou dopravního provozu a současně s vysokou hustotou obyvatel (obytné zástavby) v jejich okolí. V roce 2025 Správa silnic Moravskoslezského kraje realizovala častější výjezdy zametacích a kropicích vozů na vytipované komunikace v kraji na základě finančního příspěvku kraje na nadlimitní čištění ve výši 12,3 mil. Kč. Jednalo se o čištění 952 km silnic II. a III. třídy v průjezdních úsecích vybraných obcí a měst, a to po zimním období v průjezdních úsecích silnic obcemi, kde je používán inertní posyp, a ve 4 cyklech během teplé poloviny roku v měsících květen až říjen. Kromě nadlimitního čištění během letního období je prováděno také čištění průjezdních úseků silnic II. a III. tříd obcemi, které jsou v souladu s Plánem zimní údržby silnic udržovány inertním posypovým materiálem. Čištění bylo realizováno v průběhu zimního období (únor–březen), pokud klimatické podmínky dovolovaly. Reálné náklady na nadlimitní čištění dosáhly částky 12,3 mil. Kč, náklady na zimní čištění byly v hodnotě 4,8 mil. Kč a na letní čištění 7,5 mil. Kč. Ze silnic bylo odstraněno až 1 741 t nečistot (částic) všech frakcí, které se tak opětovně nemohou dostat do ovzduší, z toho v zimním čištění 665 t, v letním 1 076 t.

Název projektu	Cíle projektu
Spolupráce na projektech „Intenzifikace odděleného sběru a využívání vytříděných složek komunálního odpadu včetně obalové složky v Moravskoslezském kraji“, „Rozvoj sběru použitých elektrozařízení“ a „Intenzifikace zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadu v Moravskoslezském kraji“	Cílem projektů je rozšiřování a zkvalitňování sběrné sítě, propagace a osvěta třídění formou komunikačních a mediálních kampaní, školení zástupců samosprávy a vyhlašování nejlépe třídících obcí v kraji.
Účast při plánování v oblasti vod	Průběžná spolupráce v rámci tvorby Plánů dílčích povodí Moravy a přítoků Váhu a Horní Odry a Národního plánu Odry a Dunaje.
Účast v rámci celorepublikové dobrovolnické úklidové akce „Ukliďme svět, ukliďme Česko“	Úklid vybraných lokalit na území kraje.
Dobrovolné dohody	Dobrovolné dohody, uzavírané mezi krajem a významnými průmyslovými podniky v regionu, jsou dalším nástrojem k omezování zátěže životního prostředí. Společným cílem jsou další opatření a aktivity nad rámec zákonných požadavků EU a ČR, které jsou obsahem dobrovolných dohod. V roce 2025 došlo k podepsání nových dobrovolných dohod se společnostmi TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s., BorsodChem MCHZ, s.r.o., AL INVEST Břidličná, a.s., Lenzing Biocel Paskov a.s., OKK Koksovny, a.s., ROCKWOOL, a.s., Teva Czech Industries, s.r.o. Seznam uzavřených dobrovolných dohod je dostupný na webových stránkách kraje v sekci životní prostředí.

Aktuálně vyhlášené dotační tituly kraje

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Dotační program „Podpora vzdělávání a poradenství v oblasti životního prostředí“ pro roky 2025/2026	Dotační program byl vyhlášen radou Moravskoslezského kraje dne 31. 3. 2025. V dotačním programu jsou podporovány projekty, které umožňují aktivní a odpovědnou realizaci EVVO a environmentálního poradenství v nejrůznějších formách na území Moravskoslezského kraje. Účelem programu je aktivně podporovat a rozvíjet ochranu životního prostředí na základě principů udržitelného rozvoje.
Dotační program „Drobné vodohospodářské akce“ pro roky 2025/2026	Podpora obcí do 2 000, resp. 5 000 obyvatel, které mají problémy s odváděním a čištěním odpadních vod nebo zásobováním obyvatel pitnou vodou.
Dotační program „Podpora návrhu řešení nakládání s vodami“ pro roky 2025/2026	Cílem dotačního programu je podpora projektů, které mají obcím pomoci nalézt optimální variantu řešení způsobu nakládání se srážkovými a odpadními vodami. Předmětem podpory jsou studie řešení odvádění a likvidace odpadních vod, studie řešící způsoby nakládání se srážkovými vodami a hydrogeologické posouzení lokalit z hlediska možnosti zasakování odpadních nebo srážkových vod, a to ve stávajících zástavbách i tzv. rozvojových lokalitách obcí.
Dotační program „Podpora odpadového hospodářství“ pro roky 2024/2025	Cílem programu vyhlášeného v roce 2024 a realizovaného v roce 2025, bylo podpořit sběr kuchyňského odpadu v obecních systémech nakládání s odpady, podpořit zřizování překládacích stanic, v souladu s POH Moravskoslezského kraje pro období 2016–2026, a přispět tak k plnění cílů plánů odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje a ČR, Programu předcházení vzniku odpadů ČR a směrnic EU.
Dotační program „Podpora včelařství v Moravskoslezském kraji" pro rok 2025	Dotační program byl vyhlášen radou Moravskoslezského kraje dne 31. 3. 2025. Cílem tohoto programu je podpora stávajících včelařů, stabilizace a zvýšení stavů kvalitních včelstev, přijetí opatření, která zlepší zdravotní stav včel, a rozvoj odborného vzdělávání osob zajímajících se o včelařství. Výše dotace činí minimálně 10 tis. Kč a u dotace na vyšetření na mor nebo hnilobu včelího plodu maximálně 300 tis. Kč a u dotace na jiné dotační tituly maximálně 50 tis. Kč. U vyšetření na mor nebo hnilobu včelího plodu a u obnovy včelích úlů se poskytovatel bude finančně spolupodílet na úhradě uznatelných nákladů realizovaných projektů financováním ze 100 %.
Kotlíkové dotace	Již od roku 2012 Moravskoslezský kraj podporuje výměnu starých nevyhovujících kotlů za moderní nízkoemisní zdroje tepla. Díky těmto dotacím se do konce roku 2025 podařilo vyměnit cca 26 tis. starých kotlů.
Poskytnutí neinvestičních účelových příspěvků v rámci EVVO pro příspěvkové organizace zřizované Moravskoslezským krajem pro školní rok 2024/2025	Poskytnutí neinvestičních účelových příspěvků na: – podporu aktivit v zahradách, – podporu badatelsky orientovaného vyučování, – podporu projektových dnů a soutěží se zaměřením na životní prostředí.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2025

Zavedený systém environmentálního řízení a auditu EMAS v podmínkách Krajského úřadu Moravskoslezského kraje

Krajský úřad má od roku 2012 jako jediný kraj v ČR v úřadu zaveden certifikovaný systém environmentálního řízení a auditu EMAS. Každoročně přitom obhajuje také certifikát dle normy ISO 14001.

Zavedením systému environmentálního řízení a auditu EMAS krajský úřad jasně deklaruje svůj odpovědný přístup k ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji v regionu. Tento systém umožňuje krajskému úřadu systematicky sledovat a ovlivňovat dopad své činnosti na životní prostředí a zároveň motivovat veřejnost k odpovědnému environmentálnímu chování. Moravskoslezský kraj a jeho krajský úřad patří dlouhodobě v celé řadě oblastí mezi „průkopníky" a představují příklad dobré praxe pro ostatní instituce veřejné správy.

Systém environmentálního řízení a auditu EMAS je součástí integrovaného systému řízení, který zahrnuje také systém řízení kvality dle normy ČSN EN ISO 9001 a systém řízení bezpečnosti informací dle zákona o kybernetické bezpečnosti a normy ČSN EN ISO/IEC 27001. Integrovaný systém řízení má krajský úřad zaveden od roku 2017.

Více informací o zrealizovaných aktivitách v environmentální oblasti včetně vyhodnocení enviromentálních cílů je uvedeno v Environmentálním prohlášení, které je zveřejněné na webových stránkách Moravskoslezského kraje (https://www.msk.cz).

Systém energetického managementu

V roce 2014 byl na Krajském úřadu a v příspěvkových organizacích zaveden systém energetického managementu. Systém hospodaření s energií v podobě energetického managementu je soubor opatření, jejichž cílem je efektivní řízení snižování spotřeby energie. V průběhu roku 2021 byl celý systém zaktualizován podle platných norem a rozšířen o 4 obchodní společnosti, ve kterých má kraj 100% majetkovou účast (vyjma Letiště Ostrava, a.s.). Koncem listopadu 2021 Moravskoslezský kraj prokázal efektivní implementaci systému, shodu s požadavky normy ČSN EN ISO 50001 a získal pro své energetické hospodářství Certifikát ČSN EN ISO 50001:2019 s platností na 3 roky. V roce 2024 proběhl úspěšně první recertifikační audit nastaveného systému a certifikát byl obhájen opět na 3 roky. Naplňování požadavků vyplývajících z ČSN EN ISO 50001:2019 je u vybraných organizací podrobeno každoroční kontrole auditorskou společností.

Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020–2044

Územní energetická koncepce je základním koncepčním dokumentem kraje v oblasti nakládání s energií. Povinnost zpracovat územní energetickou koncepci pro území jednotlivých krajů je uložena zákonem č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. V roce 2021 byla schválena nová územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje, která přispěje ke zlepšení životního prostředí, neboť mezi její hlavní cíle patří úspory energie, efektivní využívání energie a maximální náhrada využívání uhlí a dalších fosilních paliv za nízkouhlíkové nebo úplně bezemisní zdroje. Průběžně jsou realizovány aktivity, které vyplývají z cílů územní energetické koncepce.

EVVO aktivity škol zřizovaných krajem, projekty podpořené Moravskoslezským krajem

„Memorandum se ZOO Ostrava o spolupráci v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty" – prohlubování dosavadní spolupráce v oblasti EVVO v souladu s principy udržitelného rozvoje, podpora vzdělávacích aktivit v oblasti ochrany životního prostředí, podpora environmentálně šetrného chování a zvyšování poznatků široké veřejnosti v otázkách přírodovědných oborů.

Gymnázium Mikuláše Koperníka, Bílovec, p.o. – finanční podpora provozu projektu městského edukačního holubníku v půdních prostorách školy v roce 2025.

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální Ostrava-Mariánské Hory, p.o. – financování aktivit Centra managementu vzdělávání a výchovy pro udržitelný rozvoj v roce 2025.

Albrechtova střední škola, Český Těšín, p.o. – financování studentské konference Ethical Travel.

Albrechtova střední škola, Český Těšín, p.o. – soutěžní přehlídka filmů vytvořených žáky a studenty ENVOFILM.

Albrechtova střední škola, Český Těšín, p.o. – financování Letní školy pro koordinátory.

Konference EVVO krůčky k udržitelnosti ve spolupráci s odborem školství a Life Coala.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2025

Aktivita	Garant aktivity
Mezinárodní soutěž dětí v zahradnických znalostech a dovednostech, 14. ročník	Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Karviná
Voda v pohybu – naučná stezka	Vodní miniZOO Baška z.s.
Zahrada smyslů – environmentální program pro základní školy v Karviné	Petrklíč help, z.s.
Enviromentální vzdělávací programy na Tradiční venkovské zahradě Hrušov	Balónek z.s.
Příběhy z mokřadů	ENVIKO, z.s.
Jedlá komunitní zahrada a re-use dílny v Chotěbuzi	Těšínka – spolek pro komunitní vzdělávání
Environmentální terapeutická zahrada II.	Dětská rehabilitace
Svět živlů v Jeseníkách a soutěž Jeseníky za humny	ACTAEA – společnost pro přírodu a krajinu, z.s.
Provoz záchranné stanice handicapovaných živočichů Stránské	ZO ČSOP Sovinecko
Provoz záchranné stanice v Bartošovicích 2025	ZO ČSOP Nový Jičín 70/02
Environmentální osvěta – Cesta vody 2026	Statutární město Karviná
Patronáty v Moravskoslezském kraji 2025–2026	Junák – český skaut, Skautský institut, z.s.
Druhá šance pro přírodu: environmentální vzdělávání s kočkami	2nd Chance z.s.
Osvětové dny a obojživelníci v Beskydech	EKOHUBERT z.s
Zemědělství v Poodří	MAS Regionu Poodří, z.s.
XIX. Festival dřeva/Den v lese	BUVI Promotion s.r.o.
Zapojení veřejnosti do ochrany velkých šelem v Moravskoslezském kraji	Hnutí DUHA Šelmy

Prioritní environmentální problémy kraje

V kraji chybí infrastruktura pro přímé energetické využití odpadů, což vede k přípravě a výstavbě technologií zaměřených na uplatnění potenciálu směsných komunálních odpadů. Jedná se o zařízení na intenzifikaci třídění materiálově využitelných složek a k výrobě alternativních paliv, jako náhrady primárních paliv pro energetiku. Za hlavní priority kraje je možné považovat přechod k oběhovému hospodářství, důraz na předcházení vzniku odpadů, zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů a odklon od skládkování odpadů.

Zdroj dat: KÚ Moravskoslezského kraje

Seznam zkratek

AMS	automatická monitorovací stanice
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
AOS	autorizovaná obalová společnost
B[*a*]P	benzo[*a*]pyren
CCBC	Česká koalice pro ochranu biodiverzity
CEV	centrum ekologické výchovy
CO_2 ekv.	ekvivalent oxidu uhličitého
ČESON	Česká společnost pro ochranu netopýrů
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSN	česká technická norma
ČSO	Česká společnost ornitologická
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
DDM	dům dětí a mládeže
DP	Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s.
DSP	dokumentace pro povolení stavby
DVP	dlouhodobý vzdělávací program
DZ KV	Dlouhodobý záměr vzdělávání Kraje Vysočina
EAZA	Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií
EC	ekologické centrum
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
EMAS	Systém ekologického řízení a auditu (Eco-Management and Audit Scheme)
EO	ekvivalentní obyvatel
EPC	energetické služby se zárukou (Energy Performance Contracting)
ETM	Evropský týden mobility
EU	Evropská unie
EV	environmentální výchova
EVL	evropsky významná lokalita
EVP	ekologický výukový program
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FVE	fotovoltaická elektrárna
HMP	hlavní město Praha
HŠ	hotelová škola
CHKO	chráněná krajinná oblast
IPR Praha	Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISKOV	Informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci (International Organization for Standardization)
k.ú.	katastrální území
KÚ	krajský úřad

LBK	Liberecký kraj
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MA21	místní Agenda 21
MAS	místní akční skupina
MČ	městská část
MEC	Moravskoslezské energetické centrum, p.o.
MHD	městská hromadná doprava
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MNV	malá vodní nádrž
MSIC	Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s.
MSID	Moravskoslezské investice a development, a.s.
MSK	Moravskoslezský kraj
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NF	nadační fond
NIP	Národní investiční plán
NNO	nestátní nezisková organizace
NP	národní park
NPČŠ	Národní park České Švýcarsko
NPO	Národní plán obnovy
NZÚ	Nová zelená úsporám
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
o.s.	občanské sdružení
OA	obchodní akademie
OICT	Operátor ICT
OCP MHMP	Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy
OLK	Olomoucký kraj
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
OVak	Ostravské vodárny a kanalizace a.s.
OZE	obnovitelný zdroj energie
p.o.	příspěvková organizace
p.s.	pobočný spolek
PAK	Pardubický kraj
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PCB	polychlorované bifenyly
PD	projektová dokumentace
PENB	průkaz energetické náročnosti budovy
PM	suspendované částice
PM_{10}	suspendované částice maximální velikostní frakce 10 µm
$PM_{2,5}$	suspendované částice maximální velikostní frakce 2,5 µm
PHS	protihluková stěna
POH	Plán odpadového hospodářství
PP	přírodní památka
PPO	protipovodňová ochrana

PR	přírodní rezervace
PZKO	Program zlepšování kvality ovzduší
RVP	rámcový vzdělávací program
s.p.	státní podnik
SDGs	cíle udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals)
SEA	posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
SECAP	Akční plán pro udržitelnou energii a klima (Sustainable Energy and Climate Action Plan)
SEV	středisko ekologické výchovy
SEZ	stará ekologická zátěž
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SKO	směsný komunální odpad
SN-CZ	Svobodný stát Sasko-Česká republika
SSEV	síť středisek ekologické výchovy
STŘEVLIK	Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje
SUPŠ	střední uměleckoprůmyslová škola
TBD	technickobezpečnostní dohled
TSK	Technická správa komunikací hl. m. Prahy, a.s.
ÚČOV	Ústřední čistírna odpadních vod Praha
ÚDiF	Úžasné divadlo fyziky, z.s.
v.v.i.	veřejná výzkumná instituce
VN	vodní nádrž
VŠB	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
VUR	vzdělávání pro udržitelný rozvoj
z.s.	zapsaný spolek
z.ú.	zapsaný ústav
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZCHVD	zvláště chráněné volně žijící druhy (rostlin a živočichů)
ZEVO	zařízení na energetické využití odpadu
ZO	základní organizace
ZOLK	Zastupitelstvo Olomouckého kraje
ZÚR	zásady územního rozvoje
ŽP	životní prostředí

2025
envirometr.cz